Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►**B** **EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/42/EB**

2006 m. gegužės 17 d.

dėl mašinų, iš dalies keičianti Direktyvą 95/16/EB (nauja redakcija)

(tekstas svarbus EEE)

(OL L 157, 2006 6 9, p. 24)

iš dalies keičiama:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►**M1**	Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 596/2009 2009 m. birželio 18 d.	L 188	14	2009 7 18
►**M2**	Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/127/EB 2009 m. spalio 21 d.	L 310	29	2009 11 25

pataisyta:

►**C1** Klaidų ištaisymas, OL L 76, 2007 3 16, p. 35 (2006/42/EB)

▼B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/42/EB

2006 m. gegužės 17 d.

dėl mašinų, iš dalies keičianti Direktyvą 95/16/EB (nauja redakcija)

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ([1]),

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamiesi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ([3]),

kadangi:

(1) 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/37/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su mašinomis, suderinimo ([4]) susistemino Direktyvą 89/392/EEB ([5]). Kadangi Direktyva 98/37/EB dabar iš esmės keičiama, dėl aiškumo ją reikėtų panaikinti.

(2) Mašinų sektorius yra svarbi mašinų gamybos pramonės dalis ir vienas iš Bendrijos ekonomikos pramonės ramsčių. Neatsiejamas saugių mašinų projektavimas ir gamyba bei jų tinkamas montavimas ir priežiūra gali sumažinti daugybės nelaimingų atsitikimų, tiesiogiai susijusių su mašinų naudojimu, socialinius kaštus.

(3) Valstybės narės yra atsakingos už žmonių, visų pirma darbuotojų ir vartotojų, o tam tikrais atvejais – naminių gyvūnų bei turto, sveikatos ir saugos užtikrinimą, ypač dėl rizikos, kylančios naudojant mašinas.

(4) Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą naudotojams, šios direktyvos taikymo sritis ir su jos taikymu susijusios sąvokos turėtų būti apibrėžtos kaip galima tiksliau.

(5) Valstybių narių privalomosios nuostatos, reglamentuojančios statybos aikštelių keltuvų, skirtų žmonėms arba žmonėms ir kroviniams kelti, darbą, kurios dažnai papildomos *de facto* privalomomis techninėmis specifikacijomis ir (arba) savanoriškai taikomais standartais, nebūtinai lemia skirtingą sveikatos ir saugos lygį, tačiau dėl savo skirtingumo vis dėlto sudaro kliūčių prekiauti Bendrijoje. Be to, nacionalinės šių mašinų atitikties įvertinimo ir sertifikavimo sistemos žymiai skiriasi. Todėl reikėtų, kad statybos aikštelių keltuvai, skirti žmonėms arba žmonėms ir kroviniams kelti, patektų į šios direktyvos taikymo sritį.

(6) Tikslinga išskirti iš šios direktyvos taikymo srities ginklus, įskaitant šaunamuosius, kuriems taikoma 1991 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 91/477/EEB dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės ([6]); šis šaunamųjų ginklų išskyrimas neturėtų apimti nešiojamųjų tvirtinimo šoviniais ir kitų smūginių mašinų, skirtų

([1]) OL C 154 E, 2001 5 29, p. 164.
([2]) OL C 311, 2001 11 7, p. 1.
([3]) 2002 m. liepos 4 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 271 E, 2003 11 12, p. 491), 2005 m. liepos 18 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 251 E, 2005 10 11, p. 1) ir 2005 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2006 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimas.
([4]) OL L 207, 1998 7 23, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 98/79/EB (OL L 331, 1998 12 7, p. 1).
([5]) 1989 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 89/392/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su mašinomis, suderinimo (OL L 183, 1989 6 29, p. 9).
([6]) OL L 256, 1991 9 13, p. 51.

▼B

tik pramoniniams ar techniniams tikslams. Būtina nustatyti pereinamojo laikotarpio priemones, kurios įgalintų valstybes nares leisti pateikti į rinką ir pradėti naudoti tokias mašinas, pagamintas pagal iki šios direktyvos priėmimo galiojusias nacionalines nuostatas, įskaitant 1969 m. liepos 1 d. Konvenciją dėl šaulių ginklų patvirtinimo žymenų abipusio pripažinimo įgyvendinančias nuostatas. Tokios pereinamojo laikotarpio priemonės taip pat įgalins Europos standartų organizacijas parengti standartus, užtikrinančius šiuolaikinį išsivystymo lygį atitinkančią saugą.

(7) Ši direktyva netaikoma žmonių kėlimui mašinomis, kurios nėra skirtos žmonėms kelti. Tačiau tai neturi įtakos valstybių narių teisei pagal Sutartį patvirtinti nacionalines priemones dėl tokių mašinų, kad būtų įgyvendinta 1989 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyva 89/655/EEB dėl būtiniausių darbo įrenginių naudojimui taikomų darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų (antroji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) ([1]).

(8) Šios direktyvos nuostatos dėl rizikos, šiuo metu neapimamos 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/37/EB dėl žemės ar miškų ūkio traktorių, jų priekabų ir keičiamos velkamosios įrangos, jų sistemų, sudedamųjų dalių ir atskirų techninių mazgų tipo patvirtinimo ([2]), neturėtų būti taikomos žemės ūkio ir miškininkystės traktoriams, kai minėta rizika apimama tos direktyvos.

(9) Rinkos priežiūra yra svarbi priemonė, kadangi ji užtikrina tinkamą ir vienodą direktyvų taikymą. Todėl reikėtų nustatyti teisinį pagrindą, kuriuo remiantis rinkos priežiūra galėtų būti darniai vykdoma.

(10) Valstybės narės atsako už tai, kad jų teritorijose būtų užtikrintas veiksmingas šios direktyvos įgyvendinimas ir pagal jos nuostatas, kiek įmanoma, būtų padidintas atitinkamų mašinų saugumas. Valstybės narės, atsižvelgdamos į Komisijos parengtas gaires, turėtų užtikrinti, kad jos turės pakankamai pajėgumų atlikti veiksmingą rinkos priežiūrą, siekiant, kad ši direktyva būtų taikoma tinkamai ir vienodai.

(11) Rinkos priežiūros kontekste turėtų būti nustatytas aiškus skirtumas tarp ginčijimosi dėl darniojo standarto, pagal kurį preziumuojama mašinos atitiktis, ir su mašina susijusios apsaugos nuostatos.

(12) Pagal šią direktyvą mašinų pradėjimą naudoti galima susieti tik su tokiu pačios mašinos naudojimu, koks numatytas jos paskirtyje arba gali būti pagrįstai numatytas. Tai netrukdo nustatyti su mašinos naudojimu nesusijusių aplinkybių, su sąlyga, kad šiomis aplinkybėmis mašinos nėra keičiamos šioje direktyvoje nenustatytais būdais.

(13) Taip pat būtina sukurti atitinkamą mechanizmą, leidžiantį Bendrijos lygiu imtis konkrečių priemonių, įpareigojančių valstybes nares uždrausti arba riboti pateikti į rinką tam tikras mašinų rūšis, keliančias tokį pat pavojų asmenų saugai ir sveikatai dėl atitinkamo (-ų) darniojo (-iųjų) standarto (-ų) trūkumo arba dėl jų techninių savybių, arba taikyti tokioms mašinoms specialias sąlygas. Kad būtų užtikrintas tinkamas tokių priemonių poreikio įvertinimas, jas turėtų priimti Komisija, padedama komiteto, atsižvelgiant į konsultacijų su valstybėmis narėmis ir kitomis suinteresuotomis šalimis rezultatus. Kadangi tokios priemonės nėra

([1]) OL L 393, 1989 12 30, p. 13. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/45/EB (OL L 195, 2001 7 19, p. 46).

([2]) OL L 171, 2003 7 9, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2005/67/EB (OL L 273, 2005 10 19, p. 17).

▼B

tiesiogiai taikomos ekonominės veiklos vykdytojams, valstybės narės turėtų imtis visų būtinų priemonių jas įgyvendinti.

(14) Siekiant garantuoti mašinų saugą, turėtų būti laikomasi esminių sveikatos ir saugos reikalavimų; šie reikalavimai turėtų būti taikomi gerai suprantant bei atsižvelgiant į šiuolaikinį technikos išsivystymo lygį gamybos metu, o taip pat techninius bei ekonominius reikalavimus.

(15) Jei mašina gali būti naudojama vartotojo, t. y. neprofesionalaus naudotojo, gamintojas turėtų į tai atsižvelgti ją projektuodamas ir gamindamas. Tokie patys reikalavimai taikytini ir tuomet, kai mašina įprastai naudojama teikti paslaugą vartotojui.

(16) Nors ne visi šios direktyvos reikalavimai taikomi iš dalies sukomplektuotoms mašinoms, vis tiek yra svarbu, kad laisvą šių mašinų judėjimą užtikrintų speciali tvarka.

(17) Prekybos mugėse, parodose ir panašiuose renginiuose turėtų būti galima eksponuoti šios direktyvos reikalavimų neatitinkančias mašinas. Tačiau suinteresuotos šalys turėtų būti tinkamai informuotos, kad mašinos neatitinka reikalavimų ir dėl šių aplinkybių negali būti perkamos.

(18) Ši direktyva apibrėžia tik esminius bendrai taikomus sveikatos ir saugos reikalavimus, papildytus eile specialių reikalavimų, taikomų tam tikroms mašinų kategorijoms. Siekiant padėti gamintojams patvirtinti atitiktį šiems esminiams reikalavimams ir sudaryti atitikties esminiams reikalavimams kontrolės sąlygas, pageidautina turėti standartus, suderintus visos Bendrijos lygiu, leidžiančius išvengti rizikos, susijusios su mašinų projektavimu ar gamyba. Šiuos standartus rengia privatinės teisės organizacijos ir jie turėtų išlikti neįpareigojančiais.

(19) Atsižvelgiant į rizikų, kurias sukelia mašinų, kurioms taikoma ši direktyva, naudojimas, pobūdį, turėtų būti nustatytos atitikties esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams įvertinimo procedūros. Šios procedūros turėtų būti nustatytos atsižvelgiant į pavojaus, būdingo šioms mašinoms, mastą. Todėl kiekvienos kategorijos mašinoms turėtų būti atitinkama procedūra pagal 1993 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimą 93/465/EEB dėl modulių, taikomų įvairiuose atitikties įvertinimo procedūrų etapuose, ir atitikties ženklo „CE“ žymėjimo ir naudojimo taisyklių, skirtų naudoti techninio derinimo direktyvose ([1]), atsižvelgiant į šioms mašinoms reikalingo patikrinimo pobūdį.

(20) Gamintojai turėtų išlikti visiškai atsakingi už savo mašinų atitikties šios direktyvos nuostatoms patvirtinimą. Nepaisant to, tam tikriems didesnį pavojų keliantiems mašinų tipams pageidautina griežtesnė atitikties patvirtinimo procedūra.

(21) Ženklas „CE“ turėtų būti visiškai pripažintas kaip vienintelis ženklas, garantuojantis, kad mašinos atitinka šios direktyvos reikalavimus. Visi kiti ženklai, kurie dėl savo reikšmės arba formos arba jų abiejų panašumo į ženklą „CE“ gali suklaidinti trečiąsias šalis, turėtų būti uždrausti.

(22) Siekiant užtikrinti tokią pačią ženklo „CE“ ir gamintojo ženklo ypatybę, svarbu, kad jie būtų žymimi tais pačiais metodais. Kad būtų išvengta bet kurio ženklo „CE“, galinčio būti ant tam tikrų sudedamųjų dalių, supainiojimo su atitinkamu mašinos ženklu „CE“, svarbu, kad pastarasis ženklas būtų žymimas šalia už jį atsakingo asmens, būtent gamintojo ar jo įgalioto atstovo, pavadinimo.

(23) Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas taip pat turėtų užtikrinti, kad mašinoms, kurias jis nori pateikti į rinką, yra atliktas rizikos įvertinimas. Tuo tikslu jis turėtų nustatyti, kurie esminiai svei-

([1]) OL L 220, 1993 8 30, p. 23.

▼B

katos ir saugos reikalavimai yra taikomi jo mašinoms ir kurių atžvilgiu jis turi imtis priemonių.

(24) Būtina, kad, prieš parengdamas EB atitikties deklaraciją, gamintojas arba jo įgaliotas Bendrijoje įsisteigęs atstovas parengtų techninę mašinos gamybos bylą. Tačiau nebūtina, kad visa dokumentacija būtų nuolat laikoma materialiame pavidale, bet paprašius turi būti įmanoma ją gauti. Į ją nebūtina įtraukti mašinos gamyboje naudotų mazgų detaliųjų dokumentų, išskyrus atvejus, kai šių dokumentų išmanymas yra būtinas atitikčiai esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams nustatyti.

(25) Kiekvieno pagal šią direktyvą priimto sprendimo adresatai turėtų būti informuojami apie tokio sprendimo priežastis ir jiems prieinamas teisines gynybos priemones.

(26) Valstybės narės turėtų nustatyti už šios direktyvos nuostatų pažeidimus taikytinas sankcijas. Tos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

(27) Šios direktyvos taikymas tam tikroms mašinoms, skirtoms žmonėms kelti, reikalauja geriau atskirti produktus, kuriems taikoma ši direktyva, nuo tų, kuriems taikoma 1995 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/16/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su liftais, suderinimo ([1]). Manoma, kad pastarosios direktyvos taikymo sritis turi būti apibrėžta iš naujo. Todėl Direktyva 95/16/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista.

(28) Kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. nustatyti esminius, su projektavimu ir gamyba susijusius sveikatos ir saugos reikalavimus, siekiant pagerinti pateikiamų į rinką mašinų saugą, valstybės narės negali deramai pasiekti ir to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.

(29) Remiantis Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisės aktų leidybos ([2]) 34 punktu, valstybės narės savo ir Bendrijos labui raginamos parengti lenteles, kaip galima geriau atspindinčias šios direktyvos ir jos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitiktį, ir jas viešai paskelbti.

(30) Šios direktyvos įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti priimtos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ([3]),

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma šiems produktams:

a) mašinoms;

b) sukeičiamajai įrangai;

c) saugos įrangai;

d) kėlimo reikmenims;

e) grandinėms, lynams ir austiniams diržams;

([1]) OL L 213, 1995 9 7, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).
([2]) OL C 321, 2003 12 31, p. 1.
([3]) OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

▼B

f) nuimamiems mechaninių pavarų įtaisams;

g) iš dalies sukomplektuotoms mašinoms.

2. Ši direktyva netaikoma:

a) saugos įrangai, skirtai naudoti kaip atsarginės dalys tokioms pačioms dalims pakeisti ir tiekiamai originalios mašinos gamintojo;

b) atrakcionų aikštėse ir (arba) pramogų parkuose naudojamai specifinei įrangai;

c) branduoliniais tikslais specialiai suprojektuotoms ar pradėtoms naudoti mašinoms, kurios gedimo atveju gali skleisti radiacinę spinduliuotę;

d) ginklams, įskaitant šaunamuosius;

e) šioms transporto priemonėms:

— žemės ir miškų ūkio traktoriams dėl rizikų, kurias apima Direktyva 2003/37/EB, išskyrus ant šių transporto priemonių sumontuotus mechanizmus,

— motorinėms transporto priemonėms ir jų priekaboms, kurioms taikoma 1970 m. vasario 6 d. Tarybos direktyva 70/156/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo ([1]), išskyrus ant šių transporto priemonių sumontuotus mechanizmus,

— transporto priemonėms, kurioms taikoma 2002 m. kovo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/24/EB dėl dviračių ir triračių motorinių transporto priemonių tipo patvirtinimo ([2]), išskyrus ant šių transporto priemonių sumontuotus mechanizmus,

— tik varžyboms skirtoms motorinėms transporto priemonėms ir

— oro, vandens bei geležinkelio transporto priemonėms, išskyrus ant jų sumontuotus mechanizmus;

f) jūriniams laivams ir plaukiojantiems įrenginiams atviroje jūroje bei šiuose laivuose ir (arba) įrenginiuose įmontuotiems mechanizmams;

g) kariuomenės ar policijos tikslais specialiai suprojektuotoms ir pagamintoms mašinoms;

h) specialiai tyrimams sukonstruotoms ir pagamintoms mašinoms, skirtoms laikinai naudoti laboratorijose;

i) šachtų suktuvams (kėlimo įrenginiams);

j) mašinoms, skirtoms kelti atlikėjus vaidinimo (spektaklio) metu;

k) elektrotechniniams ir elektronikos gaminiams, priklausantiems toliau nurodytoms sritims, tiek, kiek jiems taikoma 1973 m. vasario 19 d. Tarybos direktyva 73/23/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektrotechniniais gaminiais, skirtais naudoti tam tikrose įtampos ribose, suderinimo ([3]):

— buitiniams prietaisams, skirtiems naudoti namų ūkyje,

— garso ir vaizdo aparatūrai,

— informacinių technologijų įrangai,

— įprastai biuro technikai,

— žemos įtampos skirstomiesiems ir valdymo įrenginiams,

— elektriniams varikliams.

([1]) OL L 42, 1970 2 23, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2006/28/EB (OL L 65, 2006 3 7, p. 27).

([2]) OL L 124, 2002 5 9, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2005/30/EB (OL L 106, 2005 4 27, p. 17).

([3]) OL L 77, 1973 3 26, p. 29. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 93/68/EEB (OL L 220, 1993 8 30, p. 1).

▼B

l) šių tipų aukštos įtampos elektrotechniniams gaminiams:

— skirstomiesiems ir valdymo įrenginiams,

— transformatoriams.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šioje direktyvoje sąvoka „mašinos“ reiškia 1 straipsnio 1 dalies a–f punktuose išvardytus produktus.

Naudojamos šios sąvokos:

a) mašinos:

— agregatas, kuriame įtaisyta arba numatoma įtaisyti kita varančioji sistema nei tiesiogiai naudojama žmogaus ar gyvūno fizinė jėga, sudarytas iš sujungtų dalių arba sudedamųjų dalių, iš kurių bent viena juda ir kurios yra sujungtos konkrečiam tikslui,

— pirmoje įtraukoje nurodytas agregatas, kuriame trūksta tik tų sudedamųjų dalių, kurios skirtos jį prijungti jo veikimo vietoje ar prie energijos ir judėjimo šaltinių,

— pirmoje arba antroje įtraukose nurodytas agregatas, paruoštas montavimui ir galintis veikti esant tokiai būsenai tik tada, kai sumontuotas ant transporto priemonės arba pastate ar statinyje,

— rinkinys pirmoje, antroje arba trečioje įtraukose nurodytų mašinų arba g punkte nurodytų iš dalies sukomplektuotų mašinų, kurios, siekiant to paties tikslo, yra sumontuotos ir valdomos taip, kad veikia kaip nedaloma visuma,

— sąranka sujungtų dalių ar sudedamųjų dalių, iš kurių bent viena juda, ir kurios sujungtos tam, kad keltų krovinius, ir kurių vienintelis energijos šaltinis yra tiesiogiai naudojama žmogaus fizinė jėga;

b) sukeičiamas įrenginys – tai įtaisas, kuris, pradėjus naudoti mašiną ar traktorių, yra paties naudotojo sumontuojamas į šią mašiną ar traktorių, kad pakeistų jų funkciją ar priskirtų naują funkciją, jei tik šis įrenginys nėra įrankis;

c) saugos įranga – tai įranga:

— kuri atlieka saugos funkciją ir

— kuri į rinką pateikiama savarankiškai, ir

— kurios gedimas ir (arba) veikimo sutrikimas kelia pavojų žmonių saugumui, ir

— kuri nėra būtina mašinai veikti arba kurią tam, kad mašina veiktų, gali pakeisti įprastos sudedamosios dalys.

Pavyzdinis saugos įrangos sąrašas yra pateiktas V priede, kuris gali būti atnaujinamas pagal 8 straipsnio 1 dalies a punktą;

d) kėlimo reikmenys – tai kėlimo mašinoms nepriskiriamos, krovinį laikančios sudedamosios dalys ar įranga, kurie talpinami tarp mašinos ir krovinio arba ant paties krovinio, arba kurie sudaro neatsiejamą krovinio dalį, ir kurie į rinką pateikiami savarankiškai; stropai ir jų sudedamosios dalys taip pat laikomi kėlimo reikmenimis;

e) grandinės, lynai ir austiniai diržai – tai grandinės, lynai ir austiniai diržai, suprojektuoti ir pagaminti kėlimo tikslams kaip kėlimo mašinų ar kėlimo reikmenų dalis;

f) nuimamas mechaninių pavarų įtaisas – tai nuimama sudedamoji dalis, skirta jėgai perduoti iš savaeigės mašinos ar traktoriaus

▼B

į kitą mašiną, sujungiant juos pagrindine fiksuota atrama. Kai jis pateikiamas į rinką su apsauginiu įtaisu, tai laikoma vienu produktu;

g) iš dalies sukomplektuota mašina – tai agregatas, kuris yra beveik mašina, tačiau pats negali veikti pagal konkrečią paskirtį. Varančioji sistema yra iš dalies sukomplektuota mašina. Iš dalies sukomplektuota mašina skirta tik būti įmontuota į arba sujungta su kita mašina arba su kita iš dalies sukomplektuota mašina ar įranga, taip sudarant mašiną, kuriai taikoma ši direktyva;

h) pateikimas į rinką – tai toks veiksmas, kurį atlikus mašinos ar iš dalies sukomplektuotos mašinos tampa pirmą kartą prieinamos platinimui arba naudojimui Bendrijoje už atlygį arba nemokamai;

i) gamintojas – tai bet koks fizinis arba juridinis asmuo, projektuojantis ir (arba) gaminantis mašinas arba iš dalies sukomplektuotas mašinas, kurioms taikoma ši direktyva, ir yra atsakingas už šių mašinų ar iš dalies sukomplektuotų mašinų atitiktį šios direktyvos nuostatoms, siekiant mašinas teikti į rinką su jo vardu ar prekės ženklu arba jo paties naudojimui. Nesant pirmiau apibrėžto gamintojo, bet koks fizinis ar juridinis asmuo, pateikdamas į rinką ar pradėdamas naudoti mašinas ar iš dalies sukomplektuotas mašinas, kurioms taikoma ši direktyva, laikomas gamintoju;

j) įgaliotas atstovas – tai bet koks Bendrijoje įsisteigęs fizinis ar juridinis asmuo, turintis gamintojo raštišką leidimą jo vardu vykdyti su šia direktyva susijusius visus arba dalį jo įsipareigojimų bei atlikti formalumus;

k) pradėjimas naudoti – tai mašinos, kuriai taikoma ši direktyva, pirmas panaudojimas pagal paskirtį Bendrijoje;

l) darnusis standartas – tai standartizavimo įstaigos, būtent Europos standartizacijos komiteto (CEN), Europos elektrotechnikos standartų komiteto (CENELEC) arba Europos telekomunikacijų standartų instituto (ETSI) Komisijos pavedimu 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/34/EB, nustatančios informacijos apie techninius standartus ir reglamentus teikimo tvarką [1], bei informacinės visuomenės paslaugų taisyklių nustatyta tvarka priimta neprivaloma techninė specifikacija;

▼M2

m) „esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai“ – privalomosios nuostatos, susijusios su produktų, kuriems taikoma ši direktyva, projektavimu ir gamyba, skirtos užtikrinti žmonių aukšto lygio sveikatos apsaugą ir saugą ir, tam tikrais atvejais, naminių gyvūnų ir turto bei, kai taikytina, aplinkos apsaugą.

Esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai nustatyti I priede. Aplinkos apsaugai skirti esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai taikomi tik mašinoms, nurodytoms minėto priedo 2.4 skirsnyje.

▼B

3 straipsnis

Specialios direktyvos

Jei mašinų keliamam I priede minimam pavojui visiškai ar iš dalies taikomos kitos, specialios Bendrijos direktyvos, ši direktyva netaikoma arba nustoja būti taikoma toms mašinoms dėl tokio pavojaus nuo tų kitų direktyvų įgyvendinimo dienos.

[1] OL L 204, 1998 7 21, p. 37. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.

▼B

4 straipsnis

Rinkos priežiūra

▼M2

1. Valstybės narės imasi visų atitinkamų priemonių užtikrinti, kad mašinos galėtų būti pateikiamos į rinką ir (arba) pradedamos naudoti tik tuomet, kai jos atitinka atitinkamas šios direktyvos nuostatas ir nekelia pavojaus žmonių sveikatai ir saugai ir, tam tikrais atvejais, naminiams gyvūnams ir turtui ir, kai taikytina, aplinkai, kai yra tinkamai sumontuotos ir prižiūrimos bei naudojamos pagal paskirtį, arba tokiomis sąlygomis, kurios gali būti pagrįstai numatytos.

▼B

2. Valstybės narės imasi visų atitinkamų priemonių užtikrinti, kad iš dalies sukomplektuotos mašinos galėtų būti pateikiamos į rinką tik tuomet, jei jos atitinka atitinkamas šios direktyvos nuostatas.

3. Valstybės narės įsteigia arba paskiria kompetentingas institucijas, kurios kontroliuotų mašinų ar iš dalies sukomplektuotų mašinų atitikimą 1 ir 2 dalyse išdėstytoms nuostatoms.

4. Valstybės narės apibrėžia 3 dalyje nurodytų kompetentingų institucijų uždavinius, struktūrą ir įgaliojimus ir apie tai bei kitus tolesnius pakeitimus praneša Komisijai bei kitoms valstybėms narėms.

5 straipsnis

Pateikimas į rinką ir pradėjimas naudoti

1. Prieš pateikdamas į rinką mašinas ir (arba) pradėdamas jas naudoti, gamintojas arba jo įgaliotas atstovas:

a) užtikrina, kad jos atitinka I priede nurodytus atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus;

b) užtikrina, kad VII priedo A skirsnyje nurodyta techninė byla yra prieinama;

c) pateikia būtiną informaciją, pavyzdžiui, naudojimo instrukcijas;

d) pagal 12 straipsnį atlieka atitinkamas atitikties įvertinimo procedūras;

e) pagal II priedo 1 dalies A skirsnį sudaro EB atitikties deklaraciją ir užtikrina, kad ji būtų pridėta prie mašinos;

f) laikydamasis 16 straipsnio pažymi ženklu „CE“.

2. Prieš pateikdamas į rinką iš dalies sukomplektuotą mašiną gamintojas ar jo įgaliotas atstovas užtikrina, kad 13 straipsnyje nurodyta procedūra būtų užbaigta.

3. Atlikdamas 12 straipsnyje nurodytą procedūrą, gamintojas arba jo įgaliotas atstovas turi turėti būtinas priemones, skirtas užtikrinti, kad mašina atitiktų I priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, arba turi turėti galimybę tokiomis priemonėmis naudotis.

4. Kai mašinai taip pat taikomos ir kitos Bendrijos direktyvos, susijusios su kitais aspektais bei nustatančios žymėjimą ženklu „CE“, toks ženklinimas parodo, kad mašina taip pat atitinka tų kitų direktyvų nuostatas.

Tačiau, kai viena ar daugiau iš tų direktyvų gamintojui arba jo įgaliotam atstovui pereinamuoju laikotarpiu leidžia pasirinkti taikomą sistemą, ženklas „CE“ parodo atitikimą tik tų direktyvų, kurias taiko gamintojas arba jo paskirtasis atstovas, nuostatoms. Išsamesnė informacija apie taikomas direktyvas, kaip paskelbta *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, pateikiama EB atitikties deklaracijoje.

▼B

6 straipsnis

Judėjimo laisvė

1. Valstybės narės negali drausti, riboti ar trukdyti pateikti į rinką ir (arba) pradėti naudoti savo teritorijoje mašinas, kurios atitinka šios direktyvos reikalavimus.

2. Valstybės narės negali drausti, riboti ar kliudyti pateikti į rinką iš dalies sukomplektuotas mašinas, kurių gamintojas ar jo įgaliotas atstovas pagal II priedo 1 dalies B skirsnį pareiškia, kad jas ketinama įmontuoti į kitas mašinas arba sujungti su kitomis iš dalies sukomplektuotomis mašinomis siekiant sukurti naują mašiną.

3. Prekybos mugėse, parodose, per demonstravimus ir panašiuose renginiuose valstybės narės nedraudžia demonstruoti mašinų ar iš dalies sukomplektuotų mašinų, kurios neatitinka šios direktyvos nuostatų, jeigu matomas ženklas aiškiai nurodo, kad tokios mašinos šių nuostatų neatitinka ir kad jos nebus prieinamos tol, kol jų atitiktis nebus pasiekta. Be to, demonstruojant šias atitikties neturinčias mašinas ar iš dalies sukomplektuotas mašinas, turi būti imamasi reikiamų saugos priemonių žmonių saugumui užtikrinti.

7 straipsnis

Atitikties prezumpcija ir darnieji standartai

1. Valstybės narės mašinas, turinčias ženklą „CE“ ir EB atitikties deklaraciją, kurios turinys nurodytas II priedo 1 dalies A skirsnyje, laiko atitinkančiomis šios direktyvos nuostatas.

2. Mašinos, pagamintos pagal darnųjį standartą, nuorodos į kurį yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje,* laikomos atitinkančiomis esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, kuriems taikomas tas darnusis standartas.

3. Nuorodas į darniuosius standartus skelbia Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, įgalinančių socialinius partnerius nacionaliniu lygiu daryti įtaką darniųjų standartų rengimo ir priežiūros procesams.

▼M1

8 straipsnis

Specialios priemonės

1. Komisija gali imtis visų būtinų priemonių, susijusių su:

a) 2 straipsnio c punkte nurodyto pavyzdinio saugos įrangos sąrašo, pateikto V priede, atnaujinimu;

b) 9 straipsnyje nurodytų mašinų pateikimo į rinką apribojimu.

Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, patvirtinamos pagal 22 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

2. Komisija pagal 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą gali imtis visų būtinų priemonių, susijusių su šios direktyvos taikymu praktikoje, įskaitant priemones, būtinas užtikrinti valstybių narių bendradarbiavimą tarpusavyje ir su Komisija, kaip nustatyta 19 straipsnio 1 dalyje.

▼B

9 straipsnis

Tikslinės priemonės, skirtos mašinoms, galinčioms kelti pavojų

1. Jeigu, laikydamasi 10 straipsnyje nustatytos tvarkos, Komisija nusprendžia, kad darnusis standartas nevisiškai atitinka I priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, kuriuos jis apima, Komisija, remdamasi šio straipsnio 3 dalimi, gali imtis priemonių, įpareigojančių valstybes nares uždrausti arba riboti pateikti į rinką mašinas, kurių techninės savybės kelia pavojų dėl standarto trūkumo, arba taikyti tokioms mašinoms specialias sąlygas.

Jeigu, laikydamasi 11 straipsnyje nustatytos tvarkos, Komisija nusprendžia, kad valstybės narės taikoma priemonė yra pagrįsta, Komisija, remdamasi šio straipsnio 3 dalimi, gali imtis priemonių, įpareigojančių valstybes nares uždrausti arba riboti pateikti į rinką mašinas, keliančias tokį pat pavojų dėl jų techninių savybių, arba taikyti tokioms mašinoms specialias sąlygas.

2. Bet kuri valstybė narė gali prašyti Komisijos ištirti 1 dalyje minėtų priemonių poreikį.

▼M1

3. ►M2 1 dalyje nurodytais atvejais Komisija konsultuojasi su valstybėmis narėmis ir kitomis suinteresuotomis šalimis, nurodydama priemones, kurių ji ketina imtis siekdama Bendrijos lygmeniu užtikrinti aukštą žmonių sveikatos ir saugos ir, tam tikrais atvejais, naminių gyvūnų ir turto bei, kai taikytina, aplinkos apsaugos lygį. ◄

Tinkamai atsižvelgdama į šių konsultacijų rezultatus, Komisija priima reikiamas priemones.

Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, patvirtinamos pagal 22 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

▼B

10 straipsnis

Darniojo standarto ginčijimo tvarka

Jeigu valstybė narė arba Komisija nusprendžia, kad darnusis standartas nevisiškai atitinka I priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, kuriems yra taikomas, Komisija arba valstybė narė svarstytiną klausimą pateikia pagal Direktyvą 98/34/EB įsteigtam komitetui, nurodydama šio pateikimo priežastis. Komitetas be delsimo pareiškia savo nuomonę. Atsižvelgdama į komiteto nuomonę, Komisija nusprendžia skelbti, neskelbti, skelbti su apribojimais, palikti, palikti su apribojimais arba atšaukti nuorodas į atitinkamą darnųjį standartą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

11 straipsnis

Apsaugos sąlyga

▼M2

1. Jeigu valstybė narė įsitikina, kad mašinos, kurioms taikoma ši direktyva, turinčios CE ženklą ir EB atitikties deklaraciją ir naudojamos pagal numatytą paskirtį arba tokiomis sąlygomis, kurias galima pagrįstai numatyti, gali kelti pavojų žmonių sveikatai arba saugai arba, tam tikrais atvejais, naminiams gyvūnams arba turtui arba, kai taikytina, aplinkai, ji imasi visų tinkamų priemonių, kad šios mašinos būtų pašalintos iš rinkos, būtų uždrausta tokias mašinas teikti į rinką ir (arba) pradėti naudoti arba būtų apribotas jų laisvas judėjimas.

▼B

2. Valstybė narė nedelsdama praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie bet kokias tokias priemones, nurodydama priimto sprendimo priežastis, ypač jei neatitikimo priežastis yra:

a) neatitikimas esminiams reikalavimams, minimiems 5 straipsnio 1 dalies a punkte;

b) neteisingas 7 straipsnio 2 dalyje minimų darniųjų standartų taikymas;

c) pačių 7 straipsnio 2 dalyje minimų darniųjų standartų trūkumai.

3. Komisija nedelsdama pradeda konsultuotis su atitinkamomis šalimis.

Pasikonsultavusi Komisija sprendžia, ar valstybės narės taikomos priemonės yra pagrįstos, ir apie savo sprendimą praneša priemones taikiusiai valstybei narei, kitoms valstybėms narėms ir gamintojui arba jo įgaliotam atstovui.

4. Kai 1 dalyje nurodytos priemonės grindžiamos darniųjų standartų trūkumais ir kai valstybė narė, kuri ėmėsi priemonių, išlaiko priemonių atžvilgiu savo ankstesnę poziciją, Komisija arba valstybė narė inicijuoja 10 straipsnyje nurodytą procedūrą.

5. Jei mašinos turi ženklą „CE“, tačiau neatitinka reikalavimų, kompetentinga valstybė narė imasi atitinkamų veiksmų prieš tuos, kurie jas taip pažymėjo, ir praneša apie tai Komisijai. Komisija praneša kitoms valstybėms narėms.

6. Komisija užtikrina, kad valstybės narės būtų informuojamos apie šios procedūros eigą ir rezultatus.

12 straipsnis

Mašinų atitikties įvertinimo procedūros

1. Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas, siekdamas patvirtinti, jog mašinos atitinka šios direktyvos nuostatas, taiko vieną iš 2, 3 ir 4 dalyse nurodytų atitikties įvertinimo procedūrų.

2. Kai mašinos nėra nurodytos IV priede, gamintojas ar jo įgaliotas atstovas atitikties įvertinimo procedūrą taiko kartu su VIII priede numatyta mašinų gamybos vidaus patikra.

3. Kai mašinos yra nurodytos IV priede ir gaminamos pagal 7 straipsnio 2 dalyje nurodytus darniuosius standartus, ir jeigu šie standartai apima visus atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, gamintojas arba jo įgaliotas atstovas taiko vieną iš šių procedūrų:

a) atitikties įvertinimo procedūrą kartu su VIII priede numatyta mašinų gamybos vidaus patikra;

b) IX priede nurodytą EB tipo tyrimo procedūrą bei VIII priedo 3 punkte numatytą mašinų gamybos vidaus patikrą;

c) X priede numatytą visapusio kokybės užtikrinimo procedūrą.

4. Kai mašinos yra nurodytos IV priede ir gaminamos nesilaikant 7 straipsnio 2 dalyje nurodytų darniųjų standartų arba jų laikomasi tik iš dalies, arba jei darnieji standartai apima ne visus atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, arba jei tokių standartų tiriamoms mašinoms apskritai nėra, gamintojas arba jo įgaliotas atstovas taiko vieną iš šių procedūrų:

a) IX priede nurodytą EB tipo tyrimo procedūrą bei VIII priedo 3 punkte numatytą mašinų gamybos vidaus patikrą;

b) X priede numatytą visapusio kokybės užtikrinimo procedūrą.

▼B

13 straipsnis

Iš dalies sukomplektuotoms mašinoms skirta procedūra

1. Iš dalies sukomplektuotų mašinų gamintojas arba jo įgaliotas atstovas, prieš pateikdamas jas į rinką, užtikrina, kad:

a) yra parengta VII priedo B dalyje nurodyta atitinkama techninė dokumentacija;

b) yra parengtos VI priede nurodytos surinkimo instrukcijos;

c) yra sudaryta II priedo 1 dalies B skirsnyje nurodyta įmontavimo deklaracija.

2. Surinkimo instrukcijos ir įmontavimo deklaracija pateikiamos kartu su iš dalies sukomplektuotomis mašinomis, o kai šios mašinos įmontuojamos į galutinę mašiną, sudaro šios mašinos techninės bylos dalį.

14 straipsnis

Notifikuotosios įstaigos

1. Valstybės narės praneša Komisijai bei kitoms valstybėms narėms apie įstaigas, kurias jos paskyrė atlikti 12 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytą atitikties įvertinimą pateikiant į rinką, taip pat apie konkrečias atitikties įvertinimo procedūras ir mašinų kategorijas, kurioms šios įstaigos buvo paskirtos, bei apie šioms įstaigoms Komisijos iš anksto paskirtus identifikacinius numerius. Valstybės narės praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie visus tolesnius pakeitimus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad būtų reguliariai tikrinama, kaip notifikuotosios įstaigos laikosi XI priede nustatytų kriterijų. Pareikalavus notifikuotoji įstaiga pateikia visą atitinkamą informaciją, įskaitant biudžeto dokumentus, kuri įgalintų valstybę narę užtikrinti XI priedo reikalavimų vykdymą.

3. Valstybės narės, vertindamos notifikuotinas arba jau notifikuotas įstaigas, taiko XI priede nurodytus kriterijus.

4. Susipažinimui Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia notifikuotųjų įstaigų sąrašą kartu su jų identifikaciniais numeriais ir užduotimis, kurioms atlikti jos yra paskirtos. Ji rūpinasi, kad sąrašas būtų nuolat atnaujinamas.

5. Įstaigos, atitinkančios vertinimo kriterijus, nustatytus atitinkamuose darniuosiuose standartuose, nuorodos į kuriuos yra skelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje,* laikomos atitinkančiomis atitinkamus kriterijus.

6. Jei notifikuotoji įstaiga nustato, kad gamintojas neįvykdė arba nebevykdo atitinkamų šios direktyvos reikalavimų arba kad EB tipo tyrimo sertifikatas arba kokybės užtikrinimo sistemos patvirtinimas neturėjo būti išduotas, ji, atsižvelgdama į proporcingumo principą ir išsamiai nurodydama priežastis, sustabdo išduoto sertifikato ar patvirtinimo galiojimą, jį atšaukia arba apriboja jo veikimą, kol tokių reikalavimų vykdymo neužtikrina gamintojo įgyvendinamos atitinkamos korekcinės priemonės. Sertifikato ar patvirtinimo sustabdymo, atšaukimo arba bet kokio jo apribojimo atveju, arba tais atvejais, kai gali prireikti kompetentingos institucijos įsikišimo, notifikuotoji įstaiga apie tai pagal 4 straipsnį praneša kompetentingai institucijai. Valstybė narė be delsimo informuoja kitas valstybes nares ir Komisiją. Turi būti numatyta prieinama apeliacijos procedūra.

7. Kad būtų koordinuojamas vienodas šios direktyvos taikymas, Komisija organizuoja institucijų, atsakingų už notifikuotųjų įstaigų paskyrimą, notifikavimą ir kontrolę valstybėse narėse, ir notifikuotųjų įstaigų pasikeitimą patirtimi.

▼B

8. Įstaigą notifikavusi valstybė narė nedelsiant atšaukia jos notifikavimą, jei sužino:

a) kad įstaiga nebeatitinka XI priede nurodytų kriterijų arba

b) kad įstaiga rimtai nepajėgi vykdyti savo pareigų.

Valstybė narė nedelsdama atitinkamai informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares.

15 straipsnis

Mašinų montavimas ir naudojimas

Ši direktyva neturi įtakos valstybių narių teisei nustatyti, atitinkamai laikantis Bendrijos teisės, tokius reikalavimus, kokie joms atrodo būtini siekiant užtikrinti, kad žmonės, visų pirma darbuotojai, mašinų naudojimo metu būtų saugūs, su sąlyga, jog tai nereiškia, kad šios mašinos yra pakeistos šioje direktyvoje nenurodytu būdu.

16 straipsnis

Ženklas „CE“

1. Atitikties ženklas „CE“ susideda iš didžiųjų CE raidžių, kaip parodyta III priede.

2. Pagal III priedą mašinos ženklu „CE“ turi būti žymimos taip, kad jis būtų lengvai pastebimas, įskaitomas ir neištrinamas.

3. Draudžiama mašinas žymėti ženklais, simboliais ar daryti įrašus, kurie dėl savo reikšmės arba formos arba jų abiejų panašumo į ženklą „CE“ galėtų suklaidinti trečiąsias šalis. Mašinos gali būti žymimos bet kokiais kitais ženklais, jeigu taip žymint nesumažėja ženklo „CE“ matomumas, įskaitomumas ir reikšmė.

17 straipsnis

Neteisingas žymėjimas

1. Valstybės narės laiko, kad šis žymėjimas neatitinka reikalavimų:

a) ženklu „CE“ pagal šią direktyvą žymimi gaminiai, kuriems ši direktyva netaikoma;

b) nėra ženklo „CE“ ir (arba) mašinos EB atitikties deklaracijos;

c) mašina pažymėta kitu nei „CE“ ženklu, kuris yra draudžiamas pagal 16 straipsnio 3 dalį.

2. Kai valstybė narė nustato, kad žymėjimas neatitinka atitinkamų šios direktyvos nuostatų, gamintojas ar jo įgaliotas atstovas įpareigojamas sutvarkyti gaminį taip, kad pažeidimas būtų nutrauktas laikantis tos valstybės narės nustatytų sąlygų.

3. Jei žymėjimas ir toliau neatitinka reikalavimų, valstybė narė imasi visų būtinų priemonių, ribojančių ar draudžiančių pateikti į rinką atitinkamą gaminį arba užtikrinančių, kad jis būtų pašalintas iš rinkos 11 straipsnyje nustatyta tvarka.

18 straipsnis

Konfidencialumas

1. Nepažeisdamos galiojančių nacionalinių nuostatų ir praktikos konfidencialumo srityje, valstybės narės užtikrina, kad visos su šios direktyvos taikymu susijusios šalys ir asmenys privalėtų informaciją, kurią jos gauna vykdydamos savo užduotis, laikyti konfidencialia. Ypatingai konfidencialia informacija laikomos verslo, profesinės ir

▼B

komercinės paslaptys, išskyrus atvejus, kai atskleisti šią informaciją būtina siekiant užtikrinti žmonių sveikatą ir saugą.

2. 1 dalies nuostatos neturi poveikio valstybių narių bei notifikuotųjų įstaigų įsipareigojimams keistis informacija bei įspėti ginčijamais klausimais.

3. Visi valstybių narių ir Komisijos pagal 9 ir 11 straipsnius priimti sprendimai skelbiami.

19 straipsnis

Valstybių narių bendradarbiavimas

1. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių užtikrinti, kad 4 straipsnio 3 dalyje nurodytos kompetentingos institucijos bendradarbiautų tarpusavyje ir su Komisija bei suteiktų viena kitai informaciją, kuri yra būtina, kad ši direktyva būtų taikoma vienodai.

2. Kad būtų koordinuojamas vienodas šios direktyvos taikymas, Komisija organizuoja pasikeitimą patirtimi tarp kompetentingų institucijų, atsakingų už rinkos priežiūrą.

20 straipsnis

Teisinės gynybos priemonės

Pagal šią direktyvą taikant priemones, kurios riboja visų mašinų, kurioms taikoma ši direktyva, pateikimą į rinką ir (arba) pradėjimą naudoti, nurodomas tikslus jų taikymo pagrindas. Apie šias priemones kaip galima greičiau pranešama suinteresuotai šaliai, kuri tuo pačiu yra informuojama apie teisinės gynybos priemones, kuriomis ji gali naudotis pagal atitinkamoje valstybėje narėje galiojančius įstatymus, bei apie šioms priemonėms taikytinus laiko apribojimus.

21 straipsnis

Informacijos skleidimas

Komisija imasi būtinų priemonių, kad atitinkama su šios direktyvos įgyvendinimu susijusi informacija būtų prieinama.

22 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas (toliau – Komitetas).

2. Kai daroma nuoroda į šią straipsnio dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

▼M1

3. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

▼B

23 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų už pagal šią direktyvą priimtų nacionalinių nuostatų pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Nustatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Apie šias nuostatas

▼B

valstybės narės Komisijai praneša iki 2008 m. birželio 29 d., taip pat be delsimo praneša apie visus tolesnius su jomis susijusius pakeitimus.

24 straipsnis

Direktyvos 95/16/EB pakeitimas

Direktyva 95/16/EB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnio 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

„2. Šioje direktyvoje liftas – tai konkrečiuose statinio lygiuose naudojamas kėlimo įrenginys, turintis gabenimo talpą, judančią išilgai standžių, į horizontą daugiau kaip 15º kampu pakreiptų kreipiamųjų, ir skirtas gabenti:

— žmones,

— žmones ir krovinius,

— tik krovinius, jeigu gabenimo talpa yra prieinama, t. y. žmogus gali nesunkiai į ją įeiti, o joje yra įmontuoti valdymo įtaisai, kurie išdėstyti viduje arba taip, kad šiuos įtaisus galėtų pasiekti gabenimo talpoje esantis žmogus.

Kėlimo įrenginiai, judantys nustatytu maršrutu, netgi tuomet, jeigu jie juda ne išilgai standžių kreipiamųjų, laikomi liftais, kuriems taikoma ši direktyva.

Gabenimo talpa – tai lifto dalis, kurios palaikomi pakeliami arba nuleidžiami žmonės ir (arba) kroviniai.

3. Ši direktyva netaikoma:

— kėlimo įrenginiams, kurių greitis neviršija 0,15 m/s,

— statybų keltuvams,

— lynų keliams, įskaitant funikulierius,

— liftams, specialiai sukonstruotiems ir pagamintiems kariuomenės ar policijos tikslams,

— kėlimo įrenginiams, iš kurių galima dirbti,

— šachtų suktuvams (kėlimo įrenginiams),

— kėlimo įrenginiams, skirtiems atlikėjams kelti vaidinimo (spektaklio) metu,

— transporto priemonėse įmontuotiems kėlimo įrenginiams,

— kėlimo įrenginiams, sujungtiems su mašinomis ir skirtiems vien tik patekti į darbo vietą, įskaitant priežiūros ir patikros vietas mašinoje,

— vežimėliams, judantiems krumpliastiebiu,

— eskalatoriams ir mechaniniams pėsčiųjų takams.“;

2) I priedo 1.2 punktas pakeičiamas taip:

„1.2 Gabenimo talpa

Lifto gabenimo talpa turi būti kabina. Ši kabina turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad jos naudingas plotas ir tvirtumas atitiktų lifto surinkėjo nustatytą didžiausią leistiną žmonių skaičių ir vardinę lifto apkrovą.

Kai liftas yra skirtas žmonėms gabenti, ir jeigu, atsižvelgiant į matmenis, yra įmanoma, lifto kabina turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad jos konstrukcijos ypatybės nekliudytų į kabiną patekti ir ja naudotis neįgaliesiems, ir kad lifto kabiną

▼B

būtų galima bet kokiu tinkamu būdu pareguliuoti taip, kad ja būtų galima lengviau naudotis neįgaliesiems.“

25 straipsnis

Panaikinimas

▼C1

Direktyva 98/37/EB panaikinama nuo 2009 m. gruodžio 29 d.

▼B

Nuorodos į panaikintąją direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal XII priede pateiktą atitikmenų lentelę.

26 straipsnis

Perkėlimas

1. Valstybės narės priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 2008 m. birželio 29 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Tas priemones jos taiko nuo 2009 m. gruodžio 29 d.

Valstybės narės, tvirtindamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės nuostatų tekstus, taip pat lentelę, rodančią, kaip šios direktyvos nuostatos atitinka priimtas nacionalines nuostatas.

27 straipsnis

Išimtis

Iki 2011 m. birželio 29 d. valstybės narės gali leisti pateikti į rinką ir pradėti naudoti nešiojamąsias tvirtinimo šoviniais ir kitas smūgines mašinas, kurios atitinka nacionalines nuostatas, galiojusias prieš priimant šią direktyvą.

28 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

29 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

▼B

I PRIEDAS

Esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai mašinų projektavimui ir gamybai

BENDRIEJI PRINCIPAI

1. Mašinų gamintojas arba jo įgaliotas atstovas turi užtikrinti, kad, siekiant nustatyti, kaip mašinos atitinka joms taikomus sveikatos ir saugos reikalavimus, būtų atliekamas rizikos įvertinimas; taigi mašinas projektuoti ir gaminti privalu atsižvelgiant į rizikos įvertinimo rezultatus.

   Pakartotinai atlikdamas pirmiau minėtą rizikos įvertinimą ir šią riziką mažindamas, gamintojas arba jo įgaliotas atstovas:

   — nustato mašinos numatyto naudojimo ir bet kokio iš anksto pagrįstai numatomo jos netinkamo naudojimo ribas,

   — nustato pavojus, kuriuos gali sukelti mašina, ir susijusias pavojingas situacijas,

   — atsižvelgdamas į galimo sužeidimo ar pakenkimo sveikatai sunkumą bei galimybę jiems atsirasti, apskaičiuoja riziką,

   — įvertina riziką, siekdamas nustatyti, ar rizikos mažinimas yra būtinas, kaip numatyta šios direktyvos tiksluose,

   — pašalina pavojus ar sumažina riziką, susijusią su šiais pavojais taikydamas apsaugines priemones 1.1.2 punkto b papunktyje nustatyta pirmumo seka.

2. Pareigos, nustatytos pagal esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, taikomos tada, kai atitinkamas pavojus siejamas su mašina ją naudojant gamintojo arba jo įgalioto atstovo numatytomis sąlygomis arba iš anksto numanomais anomaliais atvejais. Visais atvejais taikomi 1.1.2 punkte nurodyti saugos integracijos principai ir 1.7.3 bei 1.7.4 punktuose nurodyti įpareigojimai dėl ženklinimo ir instrukcijos.

3. Šiame priede nustatyti esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai yra privalomi. Tačiau, atsižvelgiant į technikos pažangą, gali būti neįmanoma įgyvendinti jais nustatytų tikslų. Tokiu atveju mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad kuo geriau prie jų priartėtų.

▼M2

4. Šis priedas susideda iš kelių dalių. Pirmoji yra bendra ir taikoma visų rūšių mašinoms. Kitose dalyse apibūdinami tam tikri specifiniai pavojai. Vis dėlto, siekiant įsitikinti, kad yra laikomasi visų atitinkamų esminių reikalavimų, būtina išnagrinėti visą šį priedą. Priklausomai nuo pagal šių bendrųjų principų 1 punktą atlikto rizikos vertinimo rezultatų, projektuojant mašiną turi būti atsižvelgiama į bendrosios dalies ir vienos ar daugiau kitų dalių reikalavimus. Esminiai aplinkos apsaugai skirti sveikatos ir saugos reikalavimai taikomi tik 2.4 skirsnyje nurodytoms mašinoms.

▼B

1. *ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI*

1.1. BENDROS PASTABOS

1.1.1. ***Apibrėžimai***

Šiame priede:

a) pavojus – tai potencialus sužeidimo ar pakenkimo sveikatai šaltinis;

b) pavojinga zona – tai bet kuri zona mašinoje ir (arba) aplink ją, kurioje asmuo rizikuoja savo sveikata arba sauga;

c) pažeidžiamas asmuo – tai bet kuris asmuo, visiškai arba iš dalies esantis pavojingoje zonoje;

d) operatorius – tai asmuo arba asmenys, montuojantys, naudojantys, reguliuojantys, prižiūrintys, valantys, taisantys arba perkeliantys mašinas;

▼B

e) rizika – tai sužalojimo ar pakenkimo sveikatai atsiradimo tikimybės ir masto derinys, galintis kilti esant pavojingai situacijai;

f) apsaugas – tai mašinos dalis, specialiai naudojama sudaryti konkretų užtvarą materialiu barjeru;

g) apsauginis įtaisas – tai kitas nei užtvaras įtaisas, pats vienas ar kartu su užtvaru sumažinantis riziką;

h) numatomasis naudojimas – tai mašinos naudojimas pagal informaciją, pateiktą naudojimo instrukcijose;

i) pagrįstai numanomas netinkamas naudojimas – tai mašinos naudojimas kitaip nei numatyta naudojimo instrukcijoje dėl lengvai nuspėjamos žmogaus elgsenos.

1.1.2. ***Saugos integravimo principai***

a) Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad visas operacijas atliekant ne tik gamintojo numatytomis sąlygomis, bet ir pagrįstai numanomu netinkamo jų naudojimo atveju, jos vykdytų savo funkcijas ir nekeltų pavojaus jas valdantiems, derinantiems ir prižiūrintiems asmenims.

   Naudojamų priemonių tikslas – siekti, kad būtų išvengta bet kokių nelaimingų atsitikimų pavojaus per visą numatytą mašinos naudojimo laiką, įskaitant mašinos transportavimo, surinkimo, išardymo, padarymo netinkama ir pavertimo į atliekas etapus.

b) Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas privalo, parinkdamas pačius tinkamiausius būdus, tokia eilės tvarka laikytis šių principų:

   — kiek įmanoma pašalinti arba sumažinti riziką (iš esmės saugių mašinų projektavimas ir gamyba),

   — imtis būtinų apsauginių priemonių dėl rizikos, kurios negalima pašalinti,

   — įspėti naudotojus apie riziką, liekančią dėl bet kokių priimtų apsauginių priemonių trūkumų, nurodyti, ar reikalingas koks nors specialus mokymas ir nurodyti, kokios asmeninės apsaugos priemonės reikalingos.

c) Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas, projektuodamas bei gamindamas mašinas ir sudarydamas jų instrukcijas, privalo įžvelgti ne tik numatytą mašinų naudojimą, bet ir bet kokį pagrįstai numanomą jų netinkamą naudojimą.

   Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad jų nebūtų galima naudoti nenormaliai, jei toks naudojimas sukeltų riziką. Kur reikia, instrukcijose naudotojo dėmesys turi būti atkreiptas į būdus, kuriais (kurie, kaip parodė patirtis, pasitaiko) mašinos neturi būti naudojamos.

d) Projektuojant ir gaminant mašinas reikia atsižvelgti į tai, kokius naudotojo suvaržymus gali sukelti būtinosios arba numatomos naudoti asmeninės apsaugos priemonės.

e) Mašinos privalo turėti visą būtiną specialią įrangą ir reikmenis, kurie leistų jas saugiai reguliuoti, prižiūrėti ir naudoti.

1.1.3. ***Medžiagos ir produktai***

Medžiagos, naudojamos mašinoms gaminti, arba produktai, naudojami arba susidarantys naudojant mašinas, neturi kelti pavojaus pažeidžiamų asmenų saugai arba sveikatai. Kai naudojami skysčiai, labai svarbu mašiną suprojektuoti ir pagaminti taip, kad dėl jų užpylimo, naudojimo, regeneravimo ar išleidimo nekiltų rizika.

1.1.4. ***Apšvietimas***

Mašina turi būti su integruotu apšvietimu, tinkamu atitinkamiems veiksmams, jei jo nepakankamas buvimas gali sukelti riziką, nepaisant įprasto aplinkos apšvietimo intensyvumo.

▼B

Mašina turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad dėl apšvietimo neatsirastų dirbti trukdančių šešėlių, nebūtų erzinančio akinamo blizgesio ir ant judančių dalių nekiltų pavojingų stroboskopinių reiškinių.

Vidinės mašinos dalys, kurias reikia dažnai apžiūrėti ir reguliuoti, bei priežiūros zonos turi būti tinkamai apšviestos.

1.1.5. ***Perkėlimą palengvinanti mašinos konstrukcija***

Mašinos ar visos jų sudedamosios dalys turi būti:

— tokios, kad būtų įmanoma jas saugiai pakelti ir transportuoti,

— supakuotos arba suprojektuotos taip, kad jas būtų galima sandėliuoti saugiai ir nepažeidžiant.

Pagal gamintojo instrukcijas transportuojant mašinas ir (arba) jų sudedamąsias dalis, neturi būti jokios galimybės mašinoms ir (arba) jų dalims staigiai pajudėti arba kilti pavojams dėl jų nestabilumo.

Kai dėl mašinų arba įvairių jų sudedamųjų dalių svorio, dydžio arba formos negalima jų gabenti rankomis, jos arba jų sudedamosios dalys privalo:

— turėti pritvirtintus įtaisus kėlimo mechanizmui arba

— būti suprojektuotos taip, kad būtų galima šiuos įtaisus pritvirtinti, arba

— turėti tokią formą, kad prie jų būtų galima lengvai pritvirtinti standartinį kėlimo mechanizmą.

Jeigu mašina ar jos sudedamoji dalis yra keliama rankomis, ji turi:

— būti lengvai pakeliama arba

— turėti įtaisus, pritaikytus tam, kad būtų galima saugiai kelti ir nešti.

Įrankių ir (arba) mašinų dalių, kurie, nors ir nesunkūs, tačiau gali būti pavojingi, kėlimui turi būti numatytos specialios kėlimo priemonės.

1.1.6. ***Ergonomika***

Esant numatytoms naudojimo sąlygoms, naudotojo patiriamas diskomfortas, nuovargis bei fizinė ir psichologinė įtampa turi būti sumažinami iki įmanomo minimumo, atsižvelgiant į ergonomikos principus, tokius kaip:

— operatoriaus kūno sudėjimo, jėgos ir ištvermės įvairovės galimybė,

— suteikimas pakankamai erdvės operatoriaus kūno dalių judesiams,

— išvengimas mašinos nustatomo darbo tempo,

— išvengimas stebėjimo, reikalaujančio užsitęsusio susikaupimo,

— žmogaus (mašinos) sąsajos pritaikymas prie numatomų operatorių savybių.

1.1.7. ***Darbo vietos***

Darbo vieta turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad būtų išvengta bet kokios rizikos dėl išmetamųjų dujų ir (arba) deguonies trūkumo.

Jei mašina yra numatyta naudoti pavojingoje aplinkoje, sudarančioje riziką naudotojo sveikatai ir saugai, arba jeigu pati mašina sukelia pavojingą aplinką, imamasi atitinkamų priemonių, užtikrinančių geras naudotojo darbo sąlygas ir apsaugą nuo bet kokių iš anksto numanomų pavojų.

Jei reikia, darbo vietoje turi būti sumontuojama atitinkama kabina, kuri yra suprojektuota, pagaminta ir (arba) įrengta taip, kad atitiktų pirmiau išdėstytus reikalavimus. Išėjimas turi būti toks, kad būtų galima sparčiai pasišalinti. Be to, kai taikoma, kitoje pusėje nei įprastas išėjimas turi būti įrengtas atsarginis išėjimas.

▼B

1.1.8. ***Sėdynė***

Jei reikia ir kai tai leidžia darbo sąlygos, neatsiejamą mašinos dalį sudarančios darbo vietos turi būti suprojektuotos taip, kad jose būtų galima įmontuoti sėdynes.

Jei numatoma, kad naudotojas darbo metu sėdės, o valdymo vieta yra neatsiejama mašinos dalis, kartu su mašina turi būti pateikiama sėdynė.

Operatoriaus sėdynė turi sudaryti galimybę jam išlaikyti stabilią padėtį. Be to, sėdynę ir jos atstumą iki valdymo prietaisų turi būti įmanoma pritaikyti prie naudotojo.

Jei mašinai būdinga vibracija, sėdynė turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad naudotojo patiriamas vibracijas sumažintų iki žemiausio galimo lygio. Sėdynės tvirtinamieji elementai turi išlaikyti visas galimas apkrovas. Kai po operatoriaus kojomis nėra grindų, turi būti įrengtos kojų paminos, uždengtos neslidžia medžiaga.

1.2. VALDYMO SISTEMOS

1.2.1. ***Valdymo sistemų sauga ir patikimumas***

Valdymo sistemos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad neleistų susidaryti pavojingoms situacijoms. Be to, jos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad:

— galėtų atlaikyti numatytas darbines įtampas ir poveikį iš išorės,

— valdymo sistemos techninės ar programinės įrangos gedimas nesudarytų pavojingų situacijų,

— klaidos valdymo sistemos logikoje nesudarytų pavojingų situacijų,

— pagrįstai numanomos žmogaus klaidos darbo metu nesudarytų pavojingų situacijų.

Ypatingą dėmesį reikia skirti tam, kad:

— mašinos netikėtai neįsijungtų,

— mašinos parametrai nekistų nekontroliuojamai, kai šie pakeitimai gali sudaryti pavojingas situacijas,

— nebūtų trukdoma mašinos sustabdymui, jeigu stabdymo komanda jau buvo duota,

— jokia mašinų judančioji dalis ar joje laikomas ruošinys negalėtų nukristi arba būti išmestas,

— automatinis arba rankinis bet kokių judančių dalių stabdymas būtų nekliudomas,

— apsauginiai įtaisai išliktų visiškai veiksmingi arba duotų stabdymo komandą,

— su sauga susijusios valdymo dalys būtų nuosekliai taikomos visai surinktai mašinai ir (arba) iš dalies sukomplektuotai mašinai.

Esant nelaidiniam valdymui, jei negaunamas teisingas valdymo signalas, įskaitant ryšio praradimą, vykdomas automatinis sustabdymas.

1.2.2. ***Valdymo įtaisai***

Valdymo įtaisai turi būti:

— aiškiai matomi ir atpažįstami, jei reikia, naudojant piktogramą,

— įrengti taip, kad būtų saugiai valdomi neabejojant ar negaištant laiko ir be dviprasmiškumo,

— suprojektuoti taip, kad valdymo įtaiso judesys atitiktų jo veikimą,

— išdėstyti ne rizikos zonose, išskyrus tam tikrus valdymo įtaisus, kurie turi būti toje zonoje, pvz., avarinio stabdymo ar mokomasis įtaisas,

▼B

— išdėstyti taip, kad juos naudojant nekiltų jokios papildomos rizikos,

— suprojektuoti arba apsaugoti taip, kad norimas, susijęs su pavojumi tikslas būtų pasiektas tik atlikus apgalvotą veiksmą,

— pagaminti taip, kad galėtų išlaikyti numanomas jėgas; ypatingas dėmesys turi būti skiriamas avarinio stabdymo įtaisams, kuriuos gali veikti ypač didelės jėgos.

Kai suprojektuoti ir pagaminti valdymo įtaisai yra skirti kelioms skirtingoms funkcijoms vykdyti, t. y. kai nėra vienareikšmio atitikmens, tai veiksmas, kuris bus atliekamas, turi būti aiškiai parodytas ir, jei reikia, priklausomas nuo patvirtinimo.

Valdymo įtaisai turi būti įrengti taip, kad jų išdėstymas, eiga ir pasipriešinimas įjungimu, įvertinant ergonomikos principus, būtų suderinti su atliekamu veiksmu.

Mašinos turi turėti indikatorius, padedančius jas saugiai eksploatuoti. Būtina, kad operatorius juos įskaitytų iš valdymo vietos.

Iš kiekvienos valdymo vietos operatorius turi turėti galimybę įsitikinti, kad pavojingose zonose nėra žmonių, arba valdymo sistema turi būti suprojektuota ir sukonstruota taip, kad mašinos paleisti nebūtų galima tol, kol pavojingoje zonoje yra žmonių.

Jei tokių galimybių nėra, tai prieš paleidžiant mašiną turi būti duodamas įspėjamasis garso ir (arba) vaizdo signalas. Pažeidžiamas asmuo privalo turėti laiko išeiti iš pavojingos zonos arba sukliudyti paleisti mašiną.

Jei būtina, turi būti numatytos priemonės, užtikrinančios, kad mašina būtų valdoma tik iš valdymo vietų, įrengtų vienoje ar daugiau iš anksto numatytų zonų ar vietų.

Kai yra daugiau nei viena valdymo vieta, valdymo sistema turi būti suprojektuota taip, kad naudojant vieną iš jų, nebūtų įmanoma naudotis kitomis, išskyrus stabdymo valdymą ir avarinį stabdymą.

Jei mašina turi dvi ar daugiau darbo vietų, kiekvienoje vietoje turi būti visi būtini valdymo įtaisai, kad operatoriai vienas kitam nekliudytų ar nesudarytų rizikingų situacijų.

1.2.3. ***Paleidimas***

Paleisti mašiną turi būti įmanoma tik sąmoningai įjungus tam skirtą valdymo įtaisą.

To paties reikalaujama:

— pakartotinai paleidžiant dėl kokios nors priežasties sustabdytą mašiną,

— atliekant reikšmingus eksploatavimo sąlygų pakeitimus.

Tačiau pakartotinai paleisti mašiną arba pakeisti jos eksploatavimo sąlygas galima sąmoningai įjungus kitą, nei tam tikslui skirtą valdymo įtaisą, su sąlyga, kad tai nesudarys pavojingos situacijos.

Paleisti, pakartotinai paleisti po sustabdymo ar pakeisti jų eksploatavimo sąlygas automatiniu režimu dirbančiose mašinose turi būti galima be įsikišimo, su sąlyga, kad dėl to nesudaroma pavojinga situacija.

Jeigu mašinos turi keletą paleidimo valdymo įtaisų ir operatoriai gali sukelti pavojų vienas kitam, turi būti įrengti papildomi įtaisai tokiai rizikai pašalinti. Jei sauga reikalauja, kad paleidimas ir (arba) stabdymas būtų atliekami tam tikra seka, turi būti įmontuoti įtaisai, užtikrinantys, kad šios operacijos būtų atliekamos teisinga tvarka.

1.2.4. ***Stabdymas***

1.2.4.1. **Normalus stabdymas**

Mašinoje turi būti valdymo įtaisas, kuris leistų ją saugiai ir visiškai sustabdyti.

▼B

Kiekviename darbo pulte turi būti valdymo įtaisas, kuris, priklausomai nuo esančių pavojų, sustabdytų tam tikras arba visas mašinos funkcijas taip, kad mašina taptų saugi.

Pirmenybę turi turėti mašinų stabdymo valdymas, o ne paleidimo valdymas.

Kai tik mašinos arba jų pavojingos funkcijos sustabdomos, turi būti nutraukiamas energijos tiekimas atitinkamiems vykdytuvų paleidikliams.

1.2.4.2. **Darbinis stabdymas**

Kai darbo eigoje reikia naudoti stabdį, kuris nenutraukia energijos tiekimo vykdytuvų paleidikliams, stabdymo sąlyga turi būti stebima ir prižiūrima.

1.2.4.3. **Avarinis stabdymas**

Mašinos turi turėti vieną arba kelis avarinio stabdymo įtaisus, padedančius išvengti esančio arba gresiančio pavojaus.

Išimtys taikomos:

— mašinoms, kuriose avarinio stabdymo įtaisas nesumažintų rizikos, nes jis arba nesutrumpintų mašinos stabdymo trukmės, arba neleistų imtis specialių priemonių rizikai šalinti,

— nešiojamosioms rankinėms ir rankomis valdomoms mašinoms.

Šis įtaisas turi:

— turėti aiškiai atpažįstamus, aiškiai matomus ir greitai pasiekiamus valdymo įtaisus,

— kiek įmanoma greičiau sustabdyti pavojingą procesą, nesukeldamas jokių papildomų rizikų,

— prireikus sukelti arba leisti tam tikrus apsaugos užtvaro judėjimus.

Kai avarinis stabdymo valdymo įtaisas nustoja aktyviai veikti po stabdymo komandos, jis turi išlaikyti šią komandą tol, kol bus išjungiamas tam tikru veiksmu; neturi būti įmanoma įjungti šio įtaiso, nesukeliant stabdymo; turi būti įmanoma išjungti įtaisą tik atitinkamu veiksmu, o įtaiso išjungimas neturi paleisti mašinos veikti, bet tik turi sudaryti sąlygas vėl ją paleisti.

Avarinio stabdymo funkcija privalo būti prieinama ir veikianti visą laiką, nepriklausomai nuo darbo režimo.

Avarinio stabdymo įtaisai turi papildyti kitas apsaugos priemones, o ne jas pakeisti.

1.2.4.4. **Mašinų agregatas**

Tuo atveju, kai mašinos ar jų dalys suprojektuotos dirbti kartu, jos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad stabdymo įtaisai, įskaitant avarinio stabdymo įtaisą, sustabdytų ne tik pačias mašinas, bet ir visus susijusius įrenginius, kurių tolesnis veikimas gali būti pavojingas.

1.2.5. ***Valdymo ar darbo režimo parinkimas***

Parinktasis valdymo ar darbo režimas privalo turėti pirmenybę palyginti su visais kitais valdymo ar darbo režimais, išskyrus avarinį stabdymą.

Jeigu mašinos suprojektuotos ir pagamintos taip, kad gali veikti ne vienu, bet keliais valdymo ar darbo režimais, kuriems reikia skirtingų apsaugos priemonių ir (arba) darbo procedūrų, tai jos turi turėti darbo režimo selektorių, kuris gali būti užrakinamas kiekvienoje iš tų pozicijų. Kiekviena selektoriaus pozicija privalo būti aiškiai matoma ir būtinai atitikti vienintelį valdymo ar darbo režimą.

Selektorius gali būti pakeistas kitu atrankiniu būdu, kuris tam tikroms operatorių kategorijoms ribotų naudojimąsi tam tikromis mašinų funkcijomis.

▼B

Jeigu atlikdamos tam tikras operacijas mašinos turi veikti su patrauktais ar nuimtais užtvarais ir (arba) išjungtais apsauginiais įtaisais, tai valdymo ar darbo režimo selektorius tuo pačiu metu turi:

— išjungti visus kitus valdymo ar darbo režimus,

— pavojingas funkcijas leisti atlikti tiktai valdymo įtaisais, kuriems būtinas nepertraukiamas veiksmas,

— leisti pavojingų funkcijų veikimą tik sumažinus rizikos sąlygas, kol užkertamas kelias pavojams dėl susijusių pasekmių,

— neleisti bet kokio pavojingų funkcijų veikimo tyčia arba netyčia paveikus mašinos jutiklius.

Jei šių keturių sąlygų negalima išpildyti vienu metu, valdymo ar darbo režimo selektorius turi aktyvuoti kitas apsaugines priemones, suprojektuotas ir pagamintas tam, kad užtikrintų saugią darbo zoną.

Be to, operatorius turi galėti valdyti dalis, su kuriomis dirba, iš reguliavimo punkto.

1.2.6. ***Energijos tiekimo gedimas***

Dėl energijos tiekimo mašinoms pertrūkio, įjungimo po pertrūkio ar kitokio pobūdžio svyravimų negali atsirasti pavojingų situacijų.

Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas tokiems klausimams:

— mašinos neturi įsijungti netikėtai,

— mašinų parametrai neturi keistis nekontroliuojamai, jei dėl tokio pakeitimo gali atsirasti pavojingų situacijų,

— neturi būti trukdoma mašinų sustabdyti, jeigu komanda jau duota,

— jokia mašinų judanti dalis ar apdirbamasis ruošinys negali nukristi arba būti išmestas,

— nebūtų trukdomas automatinis arba rankinis visų judančių dalių, kokios jos bebūtų, stabdymas,

— apsauginiai įtaisai išliktų visiškai veiksmingi arba duotų stabdymo komandą.

1.3. APSAUGA NUO MECHANINIŲ PAVOJŲ

1.3.1. ***Stabilumo netekimo rizika***

Mašinos ir jų sudedamosios dalys bei detalės turi būti pakankamai stabilios, kad būtų išvengta nuvirtimo, kritimo ar nevaldomo judėjimo, kol mašinos transportuojamos, surenkamos, išardomos ir atliekami bet kokie kiti susiję veiksmai.

Jei pačios mašinos ar jai skirtos įrangos forma nėra pakankamai stabili, turi būti įmontuotos atitinkamos įtvirtinimo priemonės ir apie jas nurodoma instrukcijose.

1.3.2. ***Lūžimo rizika dirbant***

Įvairios mašinų dalys ir jų sujungimai turi išlaikyti įtempimus, kurie veikia juos naudojimo metu.

Naudojamų medžiagų ilgaamžiškumas turi atitikti gamintojo arba jo įgalioto atstovo numatytą darbo aplinkos pobūdį, ypač dėl nuovargio, senėjimo, korozijos ir susidėvėjimo reiškinių.

Instrukcijose turi būti nurodytas su sauga susijusių patikrų ir priežiūros tipas bei dažnumas. Jei reikia, jose turi būti nurodytos dalys, linkusios susidėvėti, ir jų keitimo kriterijai.

Jei, nepaisant naudotų priemonių, sulūžimo ar suirimo rizika išlieka, šios dalys turi būti įmontuotos, išdėstytos ir (arba) apsaugotos taip, kad jų nuolaužos būtų sulaikomos, išvengiant pavojingų situacijų.

Ir kieti, ir lankstūs skysčių tiekimo vamzdžiai, ypač tie, kuriuos veikia aukštas slėgis, turi išlaikyti numatomas vidines ir išorines įtampas bei

▼B

turi būti gerai pritvirtinti ir (arba) apsaugoti, kad būtų užtikrinta, jog jų trūkimas nesukels rizikos.

Kai apdirbamoji medžiaga į įrankį tiekiama automatiškai, siekiant išvengti rizikų žmonėms, turi būti laikomasi šių sąlygų:

— kai ruošinys susiliečia su įrankiu, pastarasis turi būti pasiekęs savo įprastą darbinę būklę,

— kai įrankis pradeda veikti ir (arba) sustoja (pagal komandą ar atsitiktinai), ruošinio padavimas ir įrankio judėjimas turi būti suderinti.

1.3.3. ***Rizika dėl krintančių ar išmetamų daiktų***

Turi būti imamasi atsargos priemonių, kad būtų išvengta rizikos dėl krintančių ar išmestų daiktų.

1.3.4. ***Rizikos dėl paviršių, briaunų ir kampų***

Kiek tik leidžia paskirtis, prieinamos mašinų dalys privalo būti be aštrių briaunų, aštrių kampų ir šiurkščių paviršių, galinčių sužeisti.

1.3.5. ***Rizika, susijusi su kombinuotomis mašinomis***

Mašinos, numatytos atlikti keletą skirtingų operacijų, kai tarp operacijų ruošiniai perkeliami rankomis (kombinuotos mašinos), turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad kiekvieną elementą būtų galima naudoti atskirai, be kitų elementų, sukeliančių riziką pažeidžiamiems asmenims.

Šiam tikslui turi būti galima atskirai paleisti ir sustabdyti kiekvieną neapsaugotą elementą.

1.3.6. ***Rizika, susijusi su darbo sąlygų pokyčiais***

Jei mašinos atlieka operacijas įvairiomis naudojimo sąlygomis, jos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad tokių sąlygų parinkimas ir suderinimas galėtų būti vykdomas saugiai ir patikimai.

1.3.7. ***Rizika, susijusi su judančiomis dalimis***

Mašinų judančios dalys privalo būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta rizikos susilietus, dėl kurios galėtų įvykti nelaimingi atsitikimai, arba, jei rizika išlieka, jos privalo turėti apsaugus arba apsauginius įtaisus.

Turi būti imtasi visų reikiamų priemonių, neleidžiančių darbe dalyvaujančioms judančioms dalims atsitiktinai užsikirsti. Tais atvejais, kai, nepaisant naudojamų atsargumo priemonių, gali įvykti užsikirtimas, kai tinkama, privalo būti įtaisyti specialūs apsauginiai įtaisai ar įrankiai, leidžiantys saugiai atblokuoti įrenginį.

Instrukcijoje ir, kur įmanoma, ant pačių mašinų turi būti nurodyti šie specialūs apsauginiai įtaisai ir paaiškinta, kaip jie turi būti naudojami.

1.3.8. ***Apsaugos nuo judančių dalių keliamos rizikos parinkimas***

Apsaugai ar apsauginiai įtaisai, suprojektuoti apsaugoti nuo judančių dalių keliamos rizikos, turi būti parenkami atsižvelgiant į rizikos tipą. Toliau pateikiamos rekomendacijos padeda juos parinkti.

1.3.8.1. **Judančios pavaros dalys**

Apsaugai, suprojektuoti apsaugoti asmenis nuo pavojų, kuriuos sukelia judančios pavaros dalys, turi būti:

— arba nejudantys, kaip nurodyta 1.4.2.1 punkte,

— arba blokavimo judantys, kaip nurodyta 1.4.2.2 punkte.

Turėtų būti naudojami blokavimo judantys apsaugai, jeigu numatoma juos dažnai nuiminėti.

▼B

1.3.8.2. **Judančios dalys, susijusios su darbo procesu**

Apsaugai ar apsauginiai įtaisai, suprojektuoti apsaugoti žmones nuo pavojų, kuriuos sukelia judančios dalys, tiesiogiai susiję su darbo procesu, turi būti:

— nejudantys apsaugai, kaip nurodyta 1.4.2.1 punkte, arba

— blokavimo judantys apsaugai, kaip nurodyta 1.4.2.2 punkte, arba

— apsauginiai įtaisai, kaip nurodyta 1.4.3 punkte, arba

— pirmiau nurodytų apsaugos priemonių derinys.

Vis dėlto, kai tam tikrų tiesiogiai darbo procese dalyvaujančių judančių dalių, atliekančių operatoriaus koreguojamąsias operacijas, proceso metu negalima padaryti visiškai nepasiekiamų, tai jos privalo turėti:

— nejudančius arba blokavimo judančius apsaugus, neleidžiančius prieiti prie tų dalių, kurios darbe nenaudojamos, ir

— reguliuojamuosius apsaugus, nurodytus 1.4.2.3 punkte, ribojančius prieigą prie tų judančių dalių sekcijų, kur priėjimas yra būtinas.

1.3.9. ***Rizikos dėl nevaldomų judesių***

Kai mašinos dalis yra sustabdyta, bet kuris pasislinkimas iš sustojimo vietos dėl bet kokių priežasčių, išskyrus veiksmus valdymo prietaisais, turi būti neleidžiamas, arba šis judėjimas neturi kelti pavojaus.

1.4. PRIVALOMOSIOS APSAUGŲ IR APSAUGINIŲ ĮTAISŲ SAVYBĖS

1.4.1. ***Bendrieji reikalavimai***

Apsaugai ir apsauginiai įtaisai turi:

— būti tvirtos konstrukcijos,

— patikimai įtvirtinti vietoje,

— nekelti jokio papildomo pavojaus,

— nebūti lengvai pašalinami arba padaromi nenaudojami,

— būti išdėstyti pakankamu atstumu nuo pavojingos zonos,

— mažiausiai trukdyti stebėti gamybos procesus ir

— leisti atlikti pagrindinius darbus montavimo ir (arba) įrankių keitimo bei priežiūros tikslais apribojus prieigą tik į tą vietą, kurioje turi būti atliekami darbai, jei įmanoma, nepašalinus apsaugo arba neišjungus apsauginio įtaiso.

Be to, kur įmanoma, apsaugai turi saugoti nuo medžiagų ar daiktų kritimo arba išmetimo bei mašinos išmetamų teršalų.

1.4.2. ***Specialieji reikalavimai apsaugams***

1.4.2.1. **Nejudantys apsaugai**

Nejudančių apsaugų tvirtinimo sistema turi būti tokia, kad juos būtų galima atidaryti ar nuimti tik naudojant įrankius.

Kai apsaugai nuimami, jų tvirtinimo sistema turi likti pritvirtinta prie apsaugų ar mašinos.

Ten, kur galima, turi būti neįmanoma palikti apsaugų jiems skirtoje vietoje be tvirtinimų.

1.4.2.2. **Blokuojantys judantys apsaugai**

Blokuojantys judantys apsaugai:

— kai jie atidaryti, turi likti pritvirtinti prie mašinų,

— turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad juos būtų galima reguliuoti tik sąmoningu veiksmu.

▼B

Blokuojantys judantys apsaugai turi būti sujungti su blokuojančiu įtaisu, kuris:

— neleidžia paleisti pavojingų mašinos funkcijų tol, kol apsaugas neuždarytas,

— duoda stabdymo komandą, kai jie yra neuždaryti.

Kai operatoriui įmanoma pasiekti pavojingą zoną iki tol, kol pašalinama pavojingų mašinos funkcijų keliama rizika, judantys apsaugai turi būti sujungti su blokuojamaisiais įtaisais ir papildomai su apsaugo užraktu, kuris:

— neleidžia paleisti pavojingų mašinos funkcijų tol, kol apsaugas neuždarytas ir neužrakintas, ir

— uždarytą bei užrakintą apsaugą laiko tol, kol pavojingos mašinos funkcijos nebekelia sužeidimo rizikos.

Blokuojantys judantys apsaugai turi būti suprojektuoti taip, kad, jei jų nebūtų arba sugestų bent viena jų sudedamoji dalis, pavojingos mašinos funkcijos nebūtų paleistos arba būtų stabdomos.

1.4.2.3. **Priėjimą ribojantys reguliuojamieji apsaugai**

Reguliuojamieji apsaugai, ribojantys priėjimą prie darbui būtinų judančių dalių, turi būti:

— reguliuojami rankomis arba automatiškai, atsižvelgiant į darbo pobūdį, ir

— lengvai reguliuojami be įrankių.

1.4.3. ***Specialūs apsauginiams įtaisams keliami reikalavimai***

Apsauginiai įtaisai turi būti suprojektuoti ir įmontuoti į valdymo sistemą taip, kad:

— judančios dalys negalėtų pradėti veikti tol, kol jas gali pasiekti operatorius,

— kiti asmenys negalėtų pasiekti judančių dalių, kol jos juda, ir

— jei jų nebūtų arba sugestų bent viena sudedamoji dalis, judančios mašinos dalys nebūtų paleistos arba būtų stabdomos.

Apsauginiai įtaisai privalo būti tokie, kad juos sureguliuoti būtų galima tik sąmoningu veiksmu.

1.5. RIZIKOS DĖL KITŲ PAVOJŲ

1.5.1. ***Elektros energijos tiekimas***

Jei mašinos vartoja elektros energiją, jos turi būti suprojektuotos, pagamintos ir sukomplektuotos taip, kad būtų išvengta visų su elektra susijusių pavojų.

Direktyvoje 73/23/EEB nustatyti saugos tikslai taikomi mašinoms. Tačiau su mašinų atitikties įvertinimu bei pateikimu į rinką ir (arba) pradėjimu naudoti susijusius įpareigojimus dėl elektros keliamo pavojaus reglamentuoja tik šios direktyvos nuostatos.

1.5.2. ***Statinis elektros krūvis***

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta potencialiai pavojingo statinio elektros krūvio arba būtų apribotas jo atsiradimas, ir (arba) jos turėtų išelektrinimo sistemą.

1.5.3. ***Ne elektros energijos tiekimo sistema***

Jei mašinos vartoja ne elektrą, o kitokį energijos šaltinį, jos tiekimo sistema turi būti suprojektuota, pagaminta ir sukomplektuota taip, kad būtų išvengta visų galimų pavojų, susijusių su tokios energijos šaltinių vartojimu.

▼B

1.5.4. ***Montavimo klaidos***

Montavimo arba permontavimo klaidos, kurios gali būti rizikos šaltiniu, turi būti eliminuojamos arba projektuojant ir gaminant tokias dalis, arba pateikiant informaciją ant pačių dalių ir (arba) jų korpusų. Tokia pat informacija turi būti pateikta ant judančių dalių ir (arba) korpusų, kai rizikai išvengti būtina žinoti jų judėjimo kryptį.

Jei reikia, bet kuri kita papildoma informacija turi būti pateikta instrukcijose.

Tokie galimos rizikos šaltiniai kaip klaidingos jungtys turi būti pašalinti projektuojant, o jei šio reikalavimo negalima įvykdyti – pateikiant apie tai informaciją ant dalių, kurios yra sujungiamos, ir, jei reikia, ant sujungimo priemonių.

1.5.5. ***Ekstremalios temperatūros***

Turi būti imamasi visų priemonių pašalinti bet kokią sužalojimo riziką, atsirandančią dėl sąlyčio su mašinos dalimis ar medžiagomis, kurių temperatūra labai aukšta arba labai žema, arba dėl šių dalių artumo.

Būtinų priemonių taip pat reikia imtis, kad būtų išvengta ar apsaugota nuo labai karštų ir labai šaltų medžiagų išmetimo.

1.5.6. ***Gaisras***

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta gaisro kilimo arba perkaitimo rizikos, kurią gali kelti pačios mašinos arba jų gaminamos ar naudojamos dujos, skysčiai, dulkės, garai arba kitos medžiagos.

1.5.7. ***Sprogimas***

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta bet kokios mašinų arba jų gaminamų ar naudojamų dujų, skysčių, dulkių, garų ar kitų medžiagų sprogimo rizikos.

Kai numatoma, kad mašinos gali būti naudojamos potencialiai sprogioje aplinkoje, jos turi atitikti konkrečių Bendrijos direktyvų nuostatas.

1.5.8. ***Triukšmas***

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad iki žemiausio lygio būtų sumažinta rizika, kylanti dėl ore skleidžiamo triukšmo, atsižvelgiant į technikos pažangą ir galimybę naudoti triukšmą mažinančias priemones, ypač prie triukšmo šaltinio.

Triukšmo skleidimo lygis gali būti įvertinamas remiantis panašių mašinų palyginamaisiais triukšmo skleidimo duomenimis.

1.5.9. ***Vibracija***

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad iki žemiausio lygio būtų sumažinta rizika, kylanti dėl mašinų sukeliamos vibracijos, atsižvelgiant į technikos pažangą ir galimybę naudoti vibraciją mažinančias priemones, ypač prie vibracijos šaltinio.

Vibracijos skleidimo lygis gali būti įvertinamas remiantis panašių mašinų palyginamaisiais vibracijos skleidimo duomenimis.

1.5.10. ***Spinduliuotė***

Nepageidaujama mašinų skleidžiama spinduliuotė turi būti pašalinta arba sumažinta iki tokio lygio, kuris neturi neigiamo poveikio žmonėms.

Bet kokia funkcinė jonizuojančioji spinduliuotė turi būti sumažinta iki žemiausio lygio, kurio pakanka tinkamam mašinos darbui ją reguliuojant, valdant ir valant. Jei yra rizika, turi būti imamasi visų būtinų apsaugos priemonių.

▼B

Bet kokia funkcinė ne jonizuojančioji spinduliuotė reguliavimo, valdymo ir valymo metu turi būti sumažinta iki žmonėms nepavojingo lygio.

1.5.11. ***Išorinė spinduliuotė***

Mašinos privalo būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad išorinė spinduliuotė nekliudytų jų darbui.

1.5.12. ***Lazerio skleidžiama spinduliuotė***

Naudojant lazerinę įrangą, reikia atsižvelgti į šias rekomendacijas:

— lazerinė mašinų įranga turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad būtų išvengta bet kokios netikėtos spinduliuotės,

— lazerinė mašinų įranga turi būti apsaugota taip, kad tiesioginė, atspindėtoji ar išsklaidytoji ir antrinė spinduliuotė nekeltų pavojaus sveikatai,

— optinis įtaisas, skirtas lazerinei mašinų įrangai stebėti ar reguliuoti, turi būti toks, kad lazerio spinduliuotė nekeltų pavojaus sveikatai.

1.5.13. ***Pavojingų medžiagų sklaida***

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta rizikos, jog mašinos gaminamos pavojingos medžiagos gali būti įkvėptos, prarytos, patekti ant odos, į akis ir ant gleivinės bei prasiskverbti pro odą.

Kai tokio pavojaus negalima pašalinti, mašinos turi būti sukomplektuotos taip, kad pavojingas medžiagas būtų galima surinkti, pašalinti, nusodinti purškiant vandenį, filtruoti ar apdoroti kitu tokiu pat veiksmingu būdu.

Kai mašinai dirbant įprastu režimu procesas nėra visiškai uždaras, surenkamieji ir (arba) šalinamieji įtaisai turi būti išdėstyti taip, kad būtų maksimaliai naudingi.

1.5.14. ***Įtraukimo į mašiną rizika***

Mašinos turi būti suprojektuotos, pagamintos ir sumontuotos su priemonėmis, trukdančiomis įtraukti į ją žmogų, arba, jeigu tokios priemonės negalimos, turi turėti pagalbos iškvietimo priemones.

1.5.15. ***Slydimo, užkliuvimo ir griuvimo rizika***

Mašinų dalys, kuriomis žmonės vaikšto arba ant jų stovi, turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta slydimo, užkliuvimo ar griuvimo ant dalių arba nuo jų.

Jei reikia, šiose dalyse turi būti įmontuotos rankenos, kurios pritvirtinamos atsižvelgiant į naudotoją ir suteikia jam galimybę išlaikyti pusiausvyrą.

1.5.16. ***Žaibas***

Mašinos, kurioms dirbant reikia apsaugos nuo žaibo, privalo turėti įžeminimo sistemą.

1.6. PRIEŽIŪRA

1.6.1. ***Mašinų priežiūra***

Reguliavimo ir priežiūros vietos turi būti įrengtos nepavojingose zonose. Turi būti numatyta galimybė atlikti reguliavimo, priežiūros, taisymo, valymo ir aptarnavimo darbus, kol mašinos nedirba.

Jei dėl techninių priežasčių viena ar daugiau pirmiau minėtų sąlygų negali būti patenkintos, turi būti imamasi priemonių užtikrinti, kad šias operacijas būtų galima atlikti saugiai (žr. 1.2.5 punktą).

Automatinėse, o prireikus – ir kitokiose mašinose, turi būti numatyta galimybė prijungti gedimų diagnostikos įrangą.

▼B

Sudedamosios automatinės mašinos dalys, kurias reikia dažnai keisti, turi būti lengvai ir saugiai nuimamos bei pakeičiamos. Priėjimas prie šių sudedamųjų dalių turi būti toks, kad šias operacijas būtų galima atlikti naudojant būtinas technines priemones pagal nurodytą darbo metodą.

1.6.2. ***Prieiga prie darbo ir aptarnavimo vietų***

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų galima saugiai patekti į tas vietas, į kurias reikia įeiti eksploatuojant, reguliuojant ir prižiūrint mašiną.

1.6.3. ***Energijos šaltinio izoliavimas***

Visos mašinos turi turėti priemones, skirtas joms izoliuoti nuo visų energijos šaltinių. Tokie izoliatoriai turi būti lengvai atpažįstami. Turi būti galimybė juos užblokuoti, jei pakartotinis energijos jungimas gali kelti riziką žmonėms. Turi būti galimybė izoliatorių užblokuoti toje vietoje, kurios operatorius iš savo darbo vietos negali patikrinti, kad įsitikintų, ar energija vis dar atjungta.

Jeigu mašinai elektros energija tiekiama per kištukinę jungtį, pakanka šį kištuką ištraukti, su sąlyga, kad operatorius iš bet kurios vietos, į kurią gali patekti, galėtų įsitikinti, jog kištukas yra ištrauktas.

Energiją atjungus, turi būti galimybė visą likusią ar sukauptą mašinų grandinėse energiją tiesiog išsklaidyti, nekeliant pavojaus žmonėms.

Kaip išimtis iš pirmesnėse dalyse nustatytų reikalavimų, tam tikros elektros grandinės gali likti sujungtos su jų energijos šaltiniais, kad, pvz., laikytų dalis, saugotų informaciją, apšviestų mašinos vidų ir kt. Šiuo atveju turi būti imtasi visų reikiamų priemonių, užtikrinančių operatoriaus saugumą.

1.6.4. ***Operatoriaus įsikišimas***

Mašinos turi būti suprojektuotos, pagamintos ir sukomplektuotos taip, kad operatoriui reikėtų kuo mažiau kištis į mašinos darbą. Jei operatoriaus įsikišimo išvengti negalima, tokia operacija turi būti nesudėtinga ir saugi.

1.6.5. ***Vidinių dalių valymas***

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad iš išorės būtų galima išvalyti jų vidines dalis, kuriose buvo pavojingos medžiagos arba preparatai; iš išorės taip pat turi būti įmanomas bet koks būtinas deblokavimas. Jeigu būtina liesti vidines mašinų dalis, jos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad valyti būtų galima saugiai.

1.7. INFORMACIJA

1.7.1. ***Informacija ir įspėjimai ant mašinų***

Geriau, kai informacija ir įspėjimai ant mašinų pateikiami lengvai suprantamais simboliais ar piktogramomis. Visa rašytinė ar žodinė informacija bei įspėjimai turi būti pateikiami oficialia (-iomis) Bendrijos kalba (-omis), kurią (-ias) pagal Sutartį nustato valstybė narė, kurioje mašina pateikiama į rinką ir (arba) pradedama naudoti, o paprašius – kartu gali būti pateikiami ir bet kuria kita operatorių suprantama (-omis) oficialia (-iomis) Bendrijos kalba (-omis).

1.7.1.1. **Informacija ir informaciniai įtaisai**

Informacija, kuri reikalinga mašinoms valdyti, turi būti nedviprasmiška ir lengvai suprantama. Jos neturi būti pernelyg daug, kad operatorius nebūtų perkraunamas.

Aiškiai matomi vaizdo įtaisai ar kitos sąveikinio operatoriaus ir mašinos bendravimo sistemos turi būti lengvai suprantamos ir nesudėtingos naudoti.

▼B

1.7.1.2. **Įspėjamieji įtaisai**

Jei dėl galimo nestebimų mašinų gedimo gali kilti pavojus žmonių sveikatai ir saugai, tai mašinose turi būti įtaisyti tinkami įspėjamieji šviesos arba garso signalai.

Kai mašinos turi įspėjamuosius įtaisus, jie turi būti nedviprasmiški ir lengvai suvokiami. Operatorius turi turėti galimybę bet kada patikrinti tokių įspėjamųjų įtaisų veikimą.

Turi būti laikomasi konkrečių spalvas ir saugos signalus nustatančių Bendrijos direktyvų reikalavimų.

1.7.2. ***Įspėjimas apie liekamąją riziką***

Jei, nepaisant būdingų saugios konstrukcijos priemonių bei panaudojus apsaugines ir papildomas apsaugos priemones, rizika lieka, turi būti numatyti būtini įspėjimai, įskaitant įspėjamuosius įtaisus.

1.7.3. ***Mašinų ženklinimas***

Visos mašinos turi būti matomai, įskaitomai ir neišdildomai pažymėtos, nurodant:

— gamintojo, o jei reikia – ir jo įgalioto atstovo, pavadinimą ir adresą,

— mašinos pavadinimą,

— ženklą „CE“ (žr. III priedą),

— serijos ar tipo žymenį,

— jeigu yra, serijos numerį,

— pagaminimo metus, t. y. gamybos proceso užbaigimo metus.

Tvirtinant ženklą „CE“, draudžiama mašiną žymėti ankstesne ar vėlesne data.

Be to, mašinos, suprojektuotos ir pagamintos naudoti potencialiai sprogioje aplinkoje, turi būti atitinkamai pažymėtos.

Ant mašinų turi būti pateikta visa jų tipo ir saugaus naudojimo informacija. Šiai informacijai taikomi 1.7.1 punkto reikalavimai.

Kai mašinos dalis naudojimo metu turi būti kilnojama iš vienos vietos į kitą naudojant kėlimo įrangą, tos dalies masė turi būti pažymėta įskaitomai, neištrinamai ir nedviprasmiškai.

1.7.4. ***Instrukcijos***

Prie kiekvienos mašinos turi būti pridedamos instrukcijos valstybės narės, kurioje mašina pateikiama į rinką ir (arba) pradedama naudoti, oficialia (-iomis) Bendrijos kalba (-omis).

Prie mašinos pridėta instrukcija turi būti arba originali instrukcija arba išversta originali instrukcija; o pastaruoju atveju prie išverstos instrukcijos turi būti pridėta ir originali.

Išimties tvarka priežiūros instrukcijos, skirtos naudoti specializuotam personalui, įpareigotam gamintojo ar jo įgalioto atstovo, gali būti parengtos tiktai viena iš Bendrijos kalbų, suprantamų šiam personalui.

Instrukcijos turi būti parengtos vadovaujantis toliau nustatytais principais.

1.7.4.1. **Bendrieji instrukcijų rengimo principai**

a) Instrukcijos turi būti parengiamos viena ar daugiau oficialių Bendrijos kalbų. Žodžiai „Originali instrukcija“ turi būti užrašyti ant kalbinio teksto varianto (-ų), kurį (-iuos) patvirtina gamintojas ar jo įgaliotas atstovas.

b) Kai originalios instrukcijos nėra šalies, kurioje mašina bus naudojama, oficialia (-iomis) kalba (-omis), gamintojas arba jo įgaliotas Bendrijoje įsisteigęs atstovas, arba asmuo, tiekiantis šią mašiną į tam tikrą kalbinį regioną, turi parengti vertimą į šią (šias)

▼B

kalbą (-as). Vertime turi būti parašyta: „Originalios instrukcijos vertimas“.

c) Instrukcijoje turi būti pateikta informacija ne tik apie numatytą mašinos naudojimą, bet ir apie bet kokius iš anksto pagrįstai numanomus jos netinkamo naudojimo atvejus.

d) Jei numatoma, kad mašinas gali naudoti ir neprofesionalūs operatoriai, tai naudojimo instrukcijos formuluojamos ir išdėstomos atsižvelgiant į bendro išsilavinimo ir sumanumo lygį, kurio gali būti tikimasi iš tokių operatorių.

1.7.4.2. **Instrukcijų turinys**

Kiekvienoje instrukcijoje turi būti, jei reikia, bent jau ši informacija:

a) gamintojo ir jo įgalioto atstovo pavadinimas ir pilnas adresas;

b) mašinos pavadinimas, nurodytas ant pačios mašinos, išskyrus serijos numerį (žr. 1.7.3 punktą);

c) EB atitikties deklaracija arba EB atitikties deklaracijos turinį išdėstantis dokumentas, nurodantis mašinos duomenis, nebūtinai įtraukiant serijos numerį ir parašą;

d) bendras mašinos apibūdinimas;

e) brėžiniai, diagramos, apibūdinimai ir paaiškinimai, būtini mašiną naudojant, prižiūrint, taisant ir tikrinant, ar mašina tinkamai veikia;

f) darbo vietos (-ų), kurią (-ias) galėtų užimti operatoriai, apibūdinimas;

g) numatytos mašinos naudojimo sąlygos;

h) įspėjimai dėl būdų, kurie, kaip parodė patirtis, gali pasitaikyti ir kuriais mašinos neturi būti naudojamos;

i) surinkimo, montavimo ir sujungimo nurodymai, įskaitant brėžinius, diagramas ir prijungimo būdus, bei nurodyta važiuoklė ar įranga, ant kurios turi būti montuojamos mašinos;

j) nurodymai, kaip montuoti ir surinkti, kad būtų sumažintas triukšmas ir vibracija;

k) nurodymai, kaip pradėti naudoti ir dirbti su mašina ir, jei reikia, operatorių mokymo instrukcijos;

l) informacija apie liekamąją riziką, kuri išlieka nepaisant būdingų saugios konstrukcijos priemonių bei panaudojus apsaugines ir papildomas apsaugos priemones;

m) nurodymai apie apsaugos priemones, kurių turi imtis naudotojas, įskaitant, jei reikia, numatytas asmenines apsaugos priemones;

n) pagrindinės įrankių, kurie gali būti pritaikyti mašinai, charakteristikos;

o) sąlygos, kurių metu mašina atitinka stabilumui keliamus reikalavimus naudojimo, gabenimo, surinkimo, išmontavimo, nenaudojimo, išbandymo ar iš anksto numatyto gedimo metu;

p) nurodymai, leidžiantys užtikrinti saugų gabenimo, kėlimo ir saugojimo operacijų atlikimą, nurodant mašinos ir įvairių jos dalių svorius, jei jos dažnai gabenamos atskirai;

q) kaip valdyti mašiną nelaimingo atsitikimo atveju ar jai sugedus; esant užsikirtimo galimybei – naudotinas valdymo būdas, leidžiantis saugiai sutaisyti užsikirtusią įrangą;

r) apibūdinamos reguliavimo ir priežiūros operacijos, kurias turi atlikti naudotojas, taip pat prevencinės priežiūros priemonės, kurių reikia laikytis;

s) nurodymai, leidžiantys saugiai reguliuoti ir prižiūrėti mašiną, įskaitant apsaugos priemones, kurių reikia laikytis atliekant šiuos darbus;

t) naudotinų atsarginių dalių specifikacija, jei jos turi poveikį operatoriaus sveikatai ir saugai;

u) ši informacija apie ore skleidžiamą triukšmą:

▼B

— A-svertinis sklaidos garso slėgio lygis darbo vietose, kuriose jis viršija 70 dB (A); jeigu šis lygis neviršija 70 dB (A), tai turi būti nurodyta,

— didžiausias momentinis C-svertinis garso slėgio lygis darbo vietose, kuriose jis viršija 63 Pa (130 dB, kai sąlyginis garso slėgio slenkstis 20 μPa),

— mašinos skleidžiamas A-svertinis garso galios lygis, kai A-svertinis sklaidos garso slėgio lygis darbo vietoje viršija 85 dB (A).

Nurodyti dydžiai turi būti gauti faktiškai matuojant šias mašinas arba nustatyti pagal techniškai identiškų mašinų, kurios yra gaminamų mašinų pavyzdžiai, matavimus.

Jeigu mašinos labai didelės, tai vietoje A-svertinio garso galios lygio galima nurodyti A-svertinį garso slėgio lygį, esantį konkrečiose vietose aplink mašinas.

Tais atvejais, kai nėra taikomi darnieji standartai, garso lygiai turi būti matuojami šioms mašinoms tinkamiausiu būdu. Nurodant garso skleidimo dydžius, turi būti išvardyta visa šių dydžių neapibrėžtis. Turi būti nurodyti matavimo būdai ir tai, kokiomis sąlygomis mašinos dirbo matuojant.

Kai darbo vieta (-os) yra nenustatyta (-os) arba negali būti nustatyta (-os), A-svertiniai garso slėgio lygiai turi būti matuojami 1 metro atstumu nuo mašinų paviršiaus ir 1,6 metro aukštyje nuo grindų arba priėjimo platformos. Turi būti nurodyta vieta, kur garso slėgis yra didžiausias, ir jo dydis.

Kai konkrečios Bendrijos direktyvos garso slėgio ar galios lygių matavimui nustato kitokius reikalavimus, turi būti taikomos tos direktyvos, o atitinkamos šio punkto nuostatos netaikomos;

v) kai mašinos gali skleisti nejonizuojančiąją spinduliuotę, galinčią pakenkti žmonėms, ypač asmenims, kuriems implantuoti aktyvūs ar neaktyvūs medicininiai įtaisai, turi būti informacija apie operatoriui ir pažeidžiamiesiems asmenims tenkantį spinduliuotės kiekį.

1.7.4.3. **Reklaminė literatūra**

Mašiną apibūdinanti reklaminė literatūra neturi prieštarauti instrukcijoje esantiems nurodymams sveikatos ir saugos klausimais. Reklaminėje literatūroje apie mašinos darbo charakteristikas turi būti pateikiama ta pati informacija apie sklaidą kaip ir instrukcijoje.

2. *TAM TIKROMS MAŠINŲ KATEGORIJOMS KELIAMI PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI*

▼M2

Maisto, kosmetikos ir farmacijos produktų gamybos, rankinės ir (arba) rankinio valdymo mašinos, nešiojamosios tvirtinimo ir kitos smūginės mašinos, medžio ir panašias fizines savybes turinčių medžiagų apdirbimo mašinos ir pesticidų skleidimo mašinos turi atitikti visus šiame skyriuje nurodytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

▼B

2.1. MAISTO, KOSMETIKOS AR FARMACIJOS PRODUKTŲ GAMYBOS MAŠINOS

2.1.1. ***Bendroji dalis***

Mašinos, skirtos naudoti su maisto ar kosmetikos ir farmacijos produktais, turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta infekcijos, ligų ar užkrėtimo rizikos.

Turi būti laikomasi šių reikalavimų:

a) medžiagos, kurios liečiasi arba liesis su maisto, kosmetikos ar farmacijos produktais, turi atitikti atitinkamose direktyvose nurodytus reikalavimus. Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad šias medžiagas prieš kiekvieną naudojimą būtų galima nuvalyti, o kai tai neįmanoma, turi būti naudojamos vienkartinės dalys;

▼B

b) visi kiti nei vienkartinio naudojimo dalys su maistu, kosmetikos ar farmacijos produktais besiliečiantys paviršiai turi būti:

— lygūs, be jokių griovelių ar įtrūkimų, kuriuose galėtų kauptis organinės medžiagos; tas pats taikoma ir jų jungtims;

— turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad agregatuose būtų kuo mažiau kampų, įdubų ir briaunų;

— lengvai valomi ir dezinfekuojami, jei reikia, nuėmus lengvai išardomas dalis; vidinių paviršių kreiviai turi turėti pakankamus spindžius, kad juos būtų galima kruopščiai išvalyti;

c) iš maisto, kosmetikos ir farmacijos produktų, taip pat valymo, dezinfekavimo ir skalavimo priemonių išsiskiriantys skysčiai, dujos ir aerozoliai iš mašinos turi būti visiškai pašalinami (jei įmanoma, esant „valymo“ padėčiai);

d) mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad į tas vietas, kurių negalima išvalyti, negalėtų patekti jokios medžiagos ir gyviai, ypač vabzdžiai, ir ten nesikauptų jokios organinės medžiagos;

e) mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad jokios sveikatai pavojingos pagalbinės medžiagos, įskaitant naudojamus tepalus, negalėtų liestis su maisto, kosmetikos ar farmacijos produktais. Jei reikalinga, mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų galima patikrinti, ar jos atitinka šį reikalavimą.

2.1.2. ***Instrukcijos***

Maisto, kosmetikos ir farmacijos produktams ruošti ir gaminti skirtų mašinų instrukcijose turi būti nurodomi rekomenduotini preparatai ir metodai, skirti mašinai valyti, dezinfekuoti ir skalauti ne tik lengvai prieinamose vietose, bet ir tose vietose, kurių pasiekti neįmanoma ar nepatartina.

2.2. NEŠIOJAMOSIOS RANKINĖS IR (ARBA) RANKINIO VALDYMO MAŠINOS

2.2.1. ***Bendroji dalis***

Nešiojamosios rankinės ir (arba) rankinio valdymo mašinos turi:

— priklausomai nuo mašinų tipo, turėti pakankamo dydžio atraminį paviršių ir pakankamai rankenų bei atitinkamo dydžio atramų, išdėstytų taip, kad užtikrintų mašinų stabilumą numatytomis darbo sąlygomis,

— turėti paleidimo ir stabdymo valdymo įtaisus, kurie būtų įrengti taip, kad operatorius galėtų juos naudoti nepaleisdamas rankenų, išskyrus atvejus, kai tai techniškai neįmanoma arba kai nepaleidžiant rankenų negalima saugiai išjungti savarankiškų valdymo įtaisų,

— būti suprojektuotos taip, kad būtų pašalintas netikėto įjungimo ir (arba) darbo tęsimo po to, kai operatorius paleidžia rankenas, rizika. Kai šis reikalavimas nėra techniškai įvykdomas, turi būti imtasi lygiaverčių priemonių,

— jei reikia, turi būti įmanoma stebėti pavojaus zoną bei apdirbamosios medžiagos ir įrankio sąlytį.

Nešiojamosios mašinos rankenos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad ją paleisti ir sustabdyti būtų nesudėtinga.

2.2.1.1. **Instrukcijos**

Apie nešiojamųjų rankinių ar rankinio valdymo mašinų perduodamą vibraciją instrukcijose turi būti pateikta tokia informacija:

— rankas veikianti bendroji vibracijos vertė, jeigu ji viršija 2,5 m/s^2. Jeigu ši vertė neviršija 2,5 m/s^2, tai būtina pažymėti,

▼B

— nurodomas matavimų neapibrėžtumas.

Nurodyti dydžiai turi būti gauti faktiškai matuojant šias mašinas arba nustatyti pagal techniškai identiškų mašinų, kurios yra gaminamų mašinų pavyzdžiai, matavimus.

Tais atvejais, kai nėra taikomi darnieji standartai, vibracija turi būti matuojama šioms mašinoms tinkamiausia matavimo sistema.

Turi būti nurodytos darbo sąlygos matavimų metu ir taikyti matavimo metodai arba pateikta nuoroda į taikytą darnųjį standartą.

2.2.2. ***Nešiojamosios tvirtinimo ir kitos smūginės mašinos***

2.2.2.1. **Bendroji dalis**

Nešiojamosios tvirtinimo ir kitos smūginės mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad:

— energija smūgiuojamam elementui būtų perduodama tarpine mašinos sudedamąja dalimi, neatsiskiriančia nuo įrenginio,

— įrenginys veiktų tik tada, kai mašina teisingai su atitinkama jėga įremiama į pagrindinę medžiagą,

— būtų apsaugota nuo atsitiktinio paleidimo; jei būtina, turi būti nustatyta atitinkama veiksmų seka paleidimo ir valdymo įtaisams, kad būtų galima sukelti smūgį,

— būtų apsaugota nuo atsitiktinio iššovimo laikant rankose ar sukrėtus,

— užtaisymo ir išėmimo operacijos galėtų būti atliekamos lengvai ir saugiai.

Jei reikia, turi būti įmanoma prie įtaiso pritvirtinti apsaugą (-us) nuo skeveldrų, o atitinkamą (-us) apsaugą (-us) turi pateikti mašinos gamintojas.

2.2.2.2. **Instrukcijos**

Instrukcijose turi būti pateikta būtina informacija apie:

— priedus ir keičiamuosius reikmenis, kurie gali būti naudojami su mašina,

— tinkamus tvirtinimo ir kitus smūgiuojamus mašinos darbe naudojamus elementus,

— jei reikia, tinkamus naudotinus šovinius.

2.3. MEDIENOS IR PANAŠIAS FIZINES SAVYBES TURINČIŲ MEDŽIAGŲ APDIRBIMO MAŠINOS

Medienos ir panašias fizines savybes turinčių medžiagų apdirbimo mašinos turi atitikti šiuos reikalavimus:

a) mašinos privalo būti suprojektuotos, pagamintos ar sukomplektuotos taip, kad apdirbamąjį ruošinį būtų galima saugiai padėti ir valdyti; kai jis ant staklių laikomas rankomis, staklės dirbdamos turi būti pakankamai stabilios, kad netrukdytų ruošiniui judėti;

b) jei mašinas tikėtina naudoti tokiomis sąlygomis, kai išlieka rizika, kad gali būti išmetami medienos gabalai ar jų dalys, jos turi būti suprojektuotos, pagamintos ar sukomplektuotos taip, kad išmetimo nebūtų, o jei negalima to išvengti, tai išmetami daiktai neturi sukelti rizikos operatoriui ir (arba) pažeidžiamiems asmenims;

c) mašinos turi turėti tokį automatinį stabdymo įtaisą, kuris sustabdo darbo įrankį per gana trumpą laiką, jei stabdant lėčiau atsiranda sąlyčio su juo rizika;

▼B

d) jei įrankis įmontuotas į nevisiškai automatizuotą mašiną, tai ji turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad būtų panaikinta arba sumažinta rimto sužalojimo rizika.

▼M2

2.4. PESTICIDŲ SKLEIDIMO MAŠINOS

2.4.1. ***Apibrėžtis***

„Pesticidų skleidimo mašinos“ – mašinos, specialiai skirtos augalų apsaugos produktų, kaip apibrėžta 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų tiekimo rinkai ([1]) 2 straipsnio 1 dalyje, skleidimui.

2.4.2. ***Bendroji dalis***

Pesticidų skleidimo mašinų gamintojas arba jo įgaliotas atstovas turi užtikrinti, kad būtų atliekamas pesticidų keliamo nenumatyto poveikio aplinkai vertinimas pagal rizikos vertinimo ir rizikos mažinimo procesą, nurodytą bendrųjų principų 1 punkte.

Pesticidų skleidimo mašina turi būti suprojektuota ir pagaminta atsižvelgiant į pirmoje pastraipoje nurodyto rizikos vertinimo rezultatus taip, kad ją galima būtų naudoti, derinti ir prižiūrėti, kad pesticidai nekeltų nenumatyto poveikio aplinkai.

Bet kuriuo atveju neturi būti nuotėkio.

2.4.3. ***Valdymas ir stebėsena***

Turi būti įmanoma lengvai ir tiksliai valdyti, stebėti ir nedelsiant sustabdyti pesticidų skleidimą iš operatoriaus darbo vietos.

2.4.4. ***Užpildymas ir ištuštinimas***

Mašina turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad būtų lengva ją nepraliejant užpildyti reikiamu pesticidų kiekiu ir užtikrinti, kad ją būtų galima lengvai ir visiškai ištuštinti bei neleisti pesticidams nutekėti ir išvengti vandens šaltinių taršos atliekant šias operacijas.

2.4.5. ***Pesticidų skleidimas***

2.4.5.1. **Paskleidimo norma**

Mašinose turi būti sumontuoti įtaisai, kuriais būtų galima lengvai, tiksliai ir patikimai reguliuoti paskleidimo normą.

2.4.5.2. **Pasiskirstymas, nusėdimas ir pesticidų pasklidimas**

Mašina turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad būtų užtikrintas pesticidų nusėdimas tikslinėse zonose siekiant sumažinti patekimą į kitas zonas ir išvengti pesticidų pasklidimo į aplinką. Jei reikia, būtina užtikrinti tolygų paskirstymą ir vienodą nusėdimą.

2.4.5.3. **Bandymai**

Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas turi atlikti ar turėti atliktus atitinkamus kiekvieno mašinos tipo bandymus, kad būtų galima patvirtinti, jog atitinkamos mašinos dalys atitinka 2.4.5.1 ir 2.4.5.2 skirsniuose nustatytus reikalavimus.

2.4.5.4. **Nuotėkis sustabdžius**

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų išvengta nuotėkio nustojus skleisti pesticidus.

2.4.6. ***Priežiūra***

2.4.6.1. **Valymas**

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad jas būtų galima lengvai ir kruopščiai išvalyti neteršiant aplinkos.

([1]) OL L 309, 2009 11 24, p. 1.

▼M2

2.4.6.2. **Aptarnavimas**

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų lengva neteršiant aplinkos keisti susidėvėjusias dalis.

2.4.7. ***Tikrinimai***

Norint patikrinti, ar mašina tinkamai veikia, prie jos turi būti galima lengvai prijungti reikalingus matavimo prietaisus.

2.4.8. ***Purkštukų, koštuvų ir filtrų žymėjimas***

Purkštukai, koštuvai ir filtrai turi būti paženklinti taip, kad būtų galima aiškiai nustatyti jų tipą ir dydį.

2.4.9. ***Naudojamo pesticido pavadinimo nurodymas***

Jei reikia, mašinoje turi būti įrengtas specialus laikiklis, ant kurio operatorius gali patalpinti naudojamo pesticido pavadinimą.

2.4.10. ***Instrukcijos***

Instrukcijose turi būti pateikta ši informacija:

a) atsargos priemonės, kurių reikia imtis maišant, užpildant, skleidžiant, ištuštinant, valant ir aptarnaujant mašinas bei transportuojant, kad būtų išvengta aplinkos užteršimo;

b) išsamios naudojimo įvairioje numatomoje darbo aplinkoje sąlygos, įskaitant ir tai, kaip tinkamai paruošti bei sureguliuoti mašinas, kad būtų užtikrintas pesticidų nusėdimas tikslinėse zonose ir būtų sumažintas patekimas į kitas zonas, kad būtų išvengta pasklidimo į aplinką ir, jei reikia, kad būtų užtikrintas pesticidų tolygus pasiskirstymas ir vienodas nusėdimas;

c) purkštukų, filtrų ir koštuvų, kurie gali būti naudojami su mašina, tipų ir dydžių įvairovė;

d) nusidėvinčių dalių, kurios daro įtakos tinkamam mašinos veikimui, kaip antai purkštukų, koštuvų ir filtrų tikrinimo dažnumas ir jų keitimo kriterijai ir būdai;

e) kalibravimo, kasdienės priežiūros, paruošimo žiemai ir kitų tikrinimų, reikalingų tinkamam mašinos veikimui užtikrinti, nuoroda;

f) pesticidų, kurie gali lemti netinkamą mašinos veikimą, tipai;

g) nurodymas, kad operatorius turėtų vis atnaujinti naudojamo pesticido pavadinimą, patalpintą ant specialaus 2.4.9 skirsnyje nurodyto laikiklio;

h) bet kokios specialios įrangos ar priedų prijungimas ir naudojimas ir būtinos atsargumo priemonės;

i) nurodymas, kad mašinoms gali būti taikomi nacionaliniai reikalavimai dėl paskirtųjų įstaigų atliekamų reguliarių patikrų, kaip numatyta 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/128/EB, nustatančioje Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo ([1]);

j) mašinos ypatybės, kurios turi būti patikrintos siekiant užtikrinti tinkamą jos veikimą;

k) reikiamų matavimo prietaisų prijungimo instrukcijos.

([1]) OL L 309, 2009 11 24, p. 71.

▼B

3. *PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI SIEKIANT NEUTRALIZUOTI PAVOJŲ, KYLANTĮ DĖL MAŠINŲ MOBILUMO*

Mašinos, kurios kelia pavojų dėl savo mobilumo, turi atitikti visus šiame skyriuje išdėstytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

3.1. BENDROJI DALIS

3.1.1. ***Apibrėžimai***

a) Mašinos, kurios kelia pavojų dėl savo mobilumo, – tai:

— mašinos, kurių veikimui reikalingas mobilumas ar nuolatinis arba pusiau nuolatinis perkėlinėjimas tarp viena po kitos einančių fiksuotų darbo vietų, arba

— mašinos, kurios dirba neperkeliamos, tačiau kurios gali būti įrengtos taip, kad galėtų būti lengviau perkeltos iš vienos vietos į kitą.

b) Vairuotojas – tai operatorius, atsakingas už mašinų perkėlimą. Vairuotojas gali važiuoti tomis mašinomis, gali lydėti mašiną pėsčiomis arba gali valdyti mašinas nuotolinio valdymo įtaisais.

3.2. DARBO VIETOS

3.2.1. ***Vairavimo vieta***

Matomumas iš vairavimo vietos turi būti toks, kad vairuotojas galėtų visiškai užtikrinti savo bei kitų pažeidžiamų asmenų saugą ir valdyti mašinas bei jų darbo įrankius numatytomis jų naudojimo sąlygomis. Prireikus turi būti numatyti atitinkami įtaisai, kurie turi panaikinti nepakankamo tiesioginio matomumo sukeliamus pavojus.

Mašinos, kuriomis vežamas vairuotojas, turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad vairavimo vietoje esančiam vairuotojui nekiltų jokios rizikos atsitiktinai paliesti ratus ar vikšrus.

Mašinose važiuojančių vairuotojų vairavimo vieta turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad, jei tai nekelia pavojaus ir yra pakankamai vietos, būtų įrengta vairuotojo kabina. Kabinoje turi būti vairuotojui skirtų instrukcijų vieta.

3.2.2. ***Sėdynė***

Kai yra pavojus, jog mašinai apvirtus operatorių ar kitus mašina važiuojančius asmenis mašinos dalys gali prispausti prie žemės, ypač mašinų, kuriose yra įtaisyta 3.4.3 arba 3.4.4 punktuose nurodyta apsauginė konstrukcija, sėdynėse turi būti suprojektuota arba įmontuota sulaikymo sistema, išlaikanti žmones savo vietose, tačiau nevaržanti valdymo ar kitų judesių, susijusių su sėdynių pakabos konstrukcija. Šios sulaikymo sistemos neturi būti tvirtinamos, jei didina riziką.

3.2.3. ***Kitų asmenų vietos***

Jeigu naudojimo sąlygos numato, kad mašinose, be vairuotojo, kartais ar nuolat bus vežami arba su jomis dirbs ir kiti asmenys, turi būti įrengtos atitinkamos vietos, kuriose jie būtų saugiai vežami arba dirbtų.

3.2.1. punkto antra ir trečia pastraipos taip pat taikomos vietoms, numatytoms kitiems nei vairuotojas asmenims.

3.3. VALDYMO SISTEMOS

Jei būtina, turi būti imamasi priemonių, siekiant užkirsti kelią valdymui be leidimo.

Nuotolinio valdymo atveju kiekviename valdymo pulte turi būti aiškiai nurodytos mašinos, kurios iš jo yra valdomos.

▼B

Nuotolinio valdymo sistema turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad poveikį darytų tik:

— ja valdomai mašinai,

— jos valdomoms funkcijoms.

Iš nuotolio valdomos mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad reaguotų tik į signalus iš joms skirtų valdymo pultų.

3.3.1. ***Valdymo įtaisai***

Vairuotojas turi turėti galimybę iš vairavimo vietos įjungti ir išjungti visus mašinų valdymo įtaisus, išskyrus reguliuojančius tas mašinų funkcijas, kurios gali būti saugiai valdomos tik kitur esančiais valdymo įtaisais. Ypač šios funkcijos apima tas, už kurias yra atsakingi kiti nei vairuotojas operatoriai, arba tas, kurias vairuotojas saugiai valdyti gali tik palikęs vairavimo vietą.

Jei yra pedalai, jie turi būti suprojektuoti, pagaminti ir įtaisyti taip, kad leistų vairuotojui saugiai valdyti ir iki minimumo sumažinti riziką dėl netikslaus valdymo. Pedalų paviršiai turi būti neslidūs ir lengvai valomi.

Jei valdymo įtaisų veikimas gali kelti pavojų, ypač pavojingus judesius, mašinų valdymo įtaisai, išskyrus tuos, kurių padėtis yra iš anksto nustatyta, privalo grįžti į neutralią padėtį iš karto po to, kai operatorius juos paleidžia.

Ratinių mašinų vairavimo sistema turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad susilpnintų staigių vairaračio ar vairalazdės judesių, kurie atsiranda dėl smūgių į vairuojamuosius ratus, jėgą.

Kiekvienas valdymo įtaisas, užblokuojantis diferencialą, turi būti sukonstruotas ir įtaisytas taip, kad leistų nuimti blokavimą mašinai judant.

1.2.2 punkto šešta pastraipa dėl garso ir (arba) vaizdo įspėjamųjų signalų taikoma tik keičiant kryptį.

3.3.2. ***Paleidimas ir judėjimas***

Savaeigės mašinos su vairavimo vieta turi turėti galimybę judėti tik kai yra vairuotojo valdomos.

Tada, kai dėl tam tikros veiklos mašinose yra įmontuoti įtaisai (pvz., stabilizatoriai, krano strėlės ir t. t.), viršijantys jų normalius gabaritus, vairuotojas turi turėti priemones, kuriomis, prieš pajudant mašinoms, lengvai patikrintų, ar tokių įtaisų padėtis nekliudo mašinoms saugiai judėti.

Šis reikalavimas skirtas ir toms dalims, kurios turi būti tam tikroje padėtyje, o jei reikia, ir užrakinamos tam, kad mašinos judėtų saugiai.

Jei tai nekelia kito pavojaus, tai mašinų judėjimas turi priklausyti nuo saugios minėtų dalių padėties.

Paleidžiant variklį, mašinos neturi nenumatytai pajudėti.

3.3.3. ***Važiavimo funkcijos***

Nepažeidžiant kelių eismo taisyklių reikalavimų, savaeigės mašinos ir jų priekabos turi atitikti lėtėjimo, sustojimo, stabdymo ir stovėjimo reikalavimus taip, kad visomis numatytomis darbo, krovimo, greičio, kelio dangos ir nuolydžio aplinkybėmis būtų užtikrinta sauga.

Vairuotojas turi turėti galimybę pagrindiniu įtaisu sulėtinti savaeigių mašinų judėjimą ir jas sustabdyti. Jei pagrindinio įtaiso gedimas arba energijos, reikalingos pagrindinio įtaiso veikimui, tiekimo nutrūkimas gali turėti neigiamos įtakos saugai, privalo būti įrengtas avarinis mašinos judėjimo lėtinimo ir sustabdymo įtaisas su nepriklausomu ir lengvai pasiekiamu valdymo pultu.

Jei saugos sumetimais reikia, privalo būti įrengtas stovėjimo įtaisas, neleidžiantis stovinčiai mašinai pajudėti iš vietos. Šis įtaisas gali būti suderintas su vienu iš įtaisų, minimų antroje pastraipoje, su sąlyga, kad jis yra grynai mechaninis.

▼B

Iš nuotolio valdomose mašinose turi būti įtaisai, nedelsiant automatiškai sustabdantys mašiną ir apsaugantys nuo galimai pavojingo veikimo šiose situacijose:

— jei vairuotojas nebegali valdyti,

— jei gaunamas stabdymo signalas,

— jei nustatomas su sauga susijusios sistemos dalies gedimas,

— jei per nustatytą laiką negaunamas patvirtinimo signalas.

1.2.4 punktas netaikomas važiavimo funkcijoms.

3.3.4. ***Pėsčio vairuotojo valdomų mašinų judėjimas***

Pėsčio vairuotojo valdomos savaeigės mašinos turi turėti galimybę judėti tik vairuotojui nuolat tiesiogiai valdant atitinkamą įtaisą. Ypač svarbu, kad mašinos nepajudėtų paleidžiant variklį.

Pėsčio vairuotojo valdomų mašinų valdymo sistema turi būti suprojektuota taip, kad būtų iki minimumo sumažinta rizika, kylanti dėl nenumatyto mašinos judėjimo vairuotojo link, ypač susijusi su:

— traiškymu,

— sužeidimu besisukančiais įrankiais.

Mašinos judėjimo greitis turi būti suderintas su pėsčio vairuotojo ėjimo sparta.

Jei mašinose įrengiamas sukamasis darbo įrankis, neturi būti įmanoma įjungti šio įrankio, kai įjungta atbulinė eiga, išskyrus atvejį, kai sukamasis įrankis sukelia mašinų judėjimą. Pastaruoju atveju atbulinės eigos greitis turi būti nepavojingas vairuotojui.

3.3.5. ***Valdymo grandinės gedimas***

Energijos tiekimo gedimas vairavimo stiprintuvui, jei toks yra, neturi nutraukti stabdomų mašinų valdymo tol, kol jos sustos.

3.4. APSAUGA NUO MECHANINIŲ PAVOJŲ

3.4.1. ***Nevaldomas judėjimas***

Mašinos turi būti suprojektuotos, pagamintos ir, kai to reikia, užkeltos ant judančio pagrindo taip, kad judėjimo metu svorio centro nekontroliuojami svyravimai nemažintų jų stabilumo ar nesukeltų pernelyg didelių jų konstrukcijų deformacijų.

3.4.2. ***Judančios pavaros dalys***

Nukrypstant nuo 1.3.8.1 punkto nuostatų, judantys variklių apsaugai, neleidžiantys patekti prie judančių dalių variklio skyriuje, gali būti be blokuojančių įtaisų, jei jie turi būti atidaromi įrankiu ar raktu arba vairavimo vietoje esančiu valdymo įtaisu, su sąlyga, kad vairavimo vieta yra visiškai uždaroje kabinoje su užraktu, neleidžiančiu patekti į ją pašaliniams.

3.4.3. ***Apvirtimas***

Kai savaeigėms mašinoms važiuojant su vairuotoju, operatoriumi ar kitais asmenimis yra rizika apvirsti, mašinoje turi būti įmontuota atitinkama apsauginė konstrukcija, jei ji nedidina rizikos.

Konstrukcija turi būti tokia, kad mašinai apvirtus užtikrintų pakankamą nedeformuojamą erdvę vežamiems asmenims.

Gamintojas ar jo įgaliotas atstovas turi atlikti arba turėti atliktus atitinkamus kiekvieno tokios konstrukcijos tipo bandymus, kad būtų galima patvirtinti, jog konstrukcija atitinka antroje pastraipoje nustatytus reikalavimus.

▼B

3.4.4. ***Krintantys daiktai***

Kai yra rizika, kad ant savaeigių mašinų su jose esančiais vairuotoju, operatoriumi ar kitais asmenimis gali nukristi daiktų ar medžiagų, tai mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos atsižvelgiant į šią riziką ir, jei yra vietos, jose turi būti įtaisyta atitinkama apsauginė konstrukcija.

Nukritus daiktams ar medžiagoms, ši konstrukcija turi užtikrinti joje esantiems asmenims pakankamą nedeformuojamą erdvę.

Gamintojas ar jo įgaliotas atstovas turi atlikti arba turėti atliktus atitinkamus kiekvieno tokios konstrukcijos tipo bandymus, kad būtų galima patvirtinti, jog konstrukcija atitinka antroje pastraipoje nustatytus reikalavimus.

3.4.5. ***Prieigos priemonės***

Rankenos ir laipteliai turi būti suprojektuoti, pagaminti ir įtaisyti taip, kad operatoriai naudotųsi jais instinktyviai, be jokių pagalbinių valdymo įtaisų.

3.4.6. ***Vilkimo įtaisai***

Visos velkančiosios ar velkamosios mašinos turi turėti vilkimo ar prikabinimo įtaisus, suprojektuotus, pagamintus ir įtaisytus taip, kad būtų užtikrintas lengvas ir patikimas sujungimas ir atjungimas bei užkirsta galimybė atsitiktiniam atsijungimui naudojimo metu.

Tiek, kiek to reikia dėl standžios vilkties apkrovos, vilkimo įtaisai tokiose mašinose turi turėti tokias atramas, kurių nešantys paviršiai atitiktų apkrovos dydį ir pagrindą.

3.4.7. ***Jėgos perdavimas iš savaeigės mašinos (ar traktoriaus) į priimančiąją mašiną***

Savaeigę mašiną (ar traktorių) su priimančiosios mašinos pirmąja fiksuota atrama jungiantys nuimamieji mechaniniai perdavimo įtaisai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad visos darbo metu judančios dalys būtų apsaugotos per visą jų ilgį.

Savaeigės mašinos (ar traktoriaus) pusėje vieta, prie kurios pritvirtinamas nuimamasis mechaninis perdavimo įtaisas, turi būti apsaugota arba nejudančiu ir prijungtu prie savaeigės mašinos (arba traktoriaus) apsaugu, arba kokiu kitu tokią pat apsauginę funkciją atliekančiu įtaisu.

Šis apsaugas turi būti atidaromas, kad būtų galima patekti prie nuimamojo perdavimo įtaiso. Uždarius apsaugą, turi likti pakankamai vietos, kad mašinai (ar traktoriui) judant, pavaros velenas negadintų apsaugo.

Priimančios mašinos pusėje įstatomas velenas turi būti uždengtas prie mašinos pritvirtintu apsauginiu gaubtu.

Sukimo momento ribotuvai ar laisvosios eigos mechanizmai prie transmisijos su universaliaisiais lankstais gali būti tvirtinami tik vairuojamos mašinos pusėje. Nuimamasis mechaninis perdavimo įtaisas turi būti atitinkamai pažymėtas.

Visos priimančios mašinos, kurių veikimas reikalauja, kad nuimamasis perdavimo įtaisas būtų prijungtas prie savaeigės mašinos ar traktoriaus, turi turėti tokią nuimamojo perdavimo įtaiso tvirtinamąją sistemą, kad, kai mašinos yra atjungtos, nei šis įtaisas, nei jo apsaugai nebūtų gadinami susiliečiant su žeme ar mašinos dalimi.

Išorinės apsaugo dalys turi būti suprojektuotos, pagamintos ir įmontuotos taip, kad nesisuktų kartu su nuimamuoju perdavimo įtaisu. Apsaugas transmisinį veleną turi dengti iki pat jo vidinių žiočių galo, jeigu naudojami paprastieji universalieji lankstai, ir bent jau iki išorinio lanksto arba lankstų centro, jei naudojami plačiakampiai universalieji lankstai.

Jei prieiga į darbo vietą yra prie nuimamo mechaninių pavarų įtaiso, ji turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad veleno apsaugai

▼B

nebūtų naudojami kaip laipteliai, nebent jie būtų specialiai tam suprojektuoti ir pagaminti.

3.5. APSAUGA NUO KITŲ PAVOJŲ

3.5.1. ***Akumuliatoriai***

Akumuliatoriaus korpusas turi būti suprojektuotas ir pagamintas taip, kad būtų užkirsta galimybė elektrolitui išsilieti ant operatoriaus, jei mašina apvirstų, bei garų kaupimuisi operatoriaus darbo vietoje.

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad akumuliatorių būtų galima atjungti specialiu šiam tikslui numatytu lengvai pasiekiamu įtaisu.

3.5.2. ***Gaisras***

Priklausomai nuo pavojų, į kuriuos atsižvelgia gamintojas, mašinos, kiek leidžia jų dydis, privalo turėti:

— lengvai pasiekiamus gesintuvus arba

— įmontuotą gesinimo sistemą.

3.5.3. ***Pavojingų medžiagų sklaida***

1.5.13 punkto antra ir trečia pastraipos netaikomos mašinoms, kurių pagrindinė paskirtis – purkšti produktus. Tačiau turi būti pašalinta rizika operatoriui būti veikiamam skleidžiamų pavojingų medžiagų.

3.6. INFORMACIJA IR NURODYMAI

3.6.1. ***Ženklai, signalai ir įspėjimai***

Kad būtų užtikrinta asmenų sveikatos apsauga ir sauga, mašinos privalo turėti tokius ženklus ir (arba) taisyklių lenteles, informuojančias apie mašinų naudojimą, reguliavimą ir, jei reikia, priežiūrą. Šios priemonės turi būti parinktos, suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų aiškiai matomos ir neištrinamos.

Nepažeidžiant kelių eismo taisyklių reikalavimų, mašinos, kuriomis vežamas vairuotojas, turi turėti šią įrangą:

— garsinio įspėjimo įtaisą žmonėms įspėti,

— numatytas naudojimo sąlygas atitinkančią šviesos signalų sistemą; šis reikalavimas netaikomas mašinoms, skirtoms dirbti tik po žeme ir naudojančioms ne elektros energiją,

— jei reikia, tarp mašinos ir priekabos turi būti atitinkama jungtis signalams valdyti.

Iš nuotolio valdomos mašinos, kurios, dirbdamos įprastomis sąlygomis, gali kelti asmenims susidūrimo ar traiškymo pavojų, turi turėti atitinkamas priemones, signalizuojančias apie jų judėjimą, arba kitas priemones, apsaugančias asmenis nuo tokių pavojų. Tokie pat reikalavimai keliami mašinoms, kurios veikia cikliniu slankiojamuoju režimu ir kurių vairuotojas tiesiogiai nemato zonos už mašinos galo.

Mašinos turi būti pagamintos taip, kad įspėjimo ir signalizavimo įtaisų negalima būtų atsitiktinai sugadinti. Jeigu tai svarbu saugai, įtaisų konstrukcija turi leisti kontroliuoti, kad tokie įtaisai veikia gerai, taip pat suteikti operatoriui galimybę sužinoti apie jų gedimą.

Kai mašinų ar jų darbo įrankių judėjimas yra ypač pavojingas, ant mašinų turi būti ženklai, įspėjantys, kad negalima artintis prie veikiančių mašinų; šie ženklai turi būti aiškiai įskaitomi iš pakankamo atstumo, užtikrinančio netoliese atsidūrusių asmenų saugą.

3.6.2. ***Ženklinimas***

Ant visų mašinų įskaitomai ir nenutrinamai turi būti užrašyta ši informacija:

— vardinė galia kilovatais (kW),

▼B

— įprastinės konfigūracijos mašinos masė kilogramais (kg),

ir prireikus:

— didžiausia traukiamoji jėga, numatyta sujungimo kabliui niutonais (N),

— didžiausia vertikalioji apkrova, numatyta sujungimo kabliui niutonais (N).

3.6.3. ***Instrukcijos***

3.6.3.1. **Vibracija**

Instrukcijose turi būti nurodyta toliau pateikta informacija apie mašinos perduodamą vibraciją rankoms ar visam kūnui:

— rankas veikiantis bendras vibracijos dydis, jeigu jis viršija 2,5 m/s^2. Jeigu jis neviršija 2,5 m/s^2, tai turi būti nurodyta,

— didžiausia visą kūną veikianti leidžiama pagreičio vidutinė kvadratinė reikšmė, jeigu ji viršija 0,5 m/s^2. Jeigu ji neviršija 0,5 m/s^2, tai turi būti nurodyta,

— matavimų neapibrėžtumas.

Šie dydžiai turi būti gauti faktiškai matuojant šias mašinas arba nustatyti pagal techniškai palyginamų mašinų, kurios yra tipinės gaminamų mašinų atžvilgiu, matavimus.

Tais atvejais, kai nėra taikomi darnieji standartai, vibracija turi būti matuojama atitinkamoms mašinoms tinkamiausiu matavimo metodu.

Turi būti nurodyti naudoti matavimo metodai ir sąlygos, kuriomis mašinos veikė matuojant.

3.6.3.2. **Įvairiapusiškas naudojimas**

Instrukcijose mašinoms, naudojamoms įvairiems tikslams priklausomai nuo naudojamos įrangos, ir instrukcijose sukeičiamajai įrangai turi būti pateikiama informacija, būtina saugiai surinkti ir naudoti pagrindinę mašiną bei sukeičiamąją įrangą, kuri gali būti įmontuota.

4. *PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI, KAD BŪTŲ IŠVENGTA KĖLIMO PAVOJŲ*

Mašinos, kurios, atlikdamos kėlimo operacijas, kelia pavojų, turi atitikti visus šiame skyriuje išdėstytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

4.1. BENDROJI DALIS

4.1.1. ***Apibrėžimai***

a) Kėlimo operacija – tai iš daiktų ir (arba) žmonių susidedančio krovinio, kurio buvimo lygį tam tikru metu reikia keisti, judėjimas.

b) Valdomasis krovinys – tai toks krovinys, kai judėjimas vyksta naudojant fiksuotas standžias ar lanksčias kreipes.

c) Darbo koeficientas – tai aritmetinis santykis tarp tos krovinio masės, kurią gali išlaikyti įrangos dalis ir kurią garantuoja gamintojas arba jo įgaliotas atstovas, ir didžiausios darbo apkrovos, pažymėtos ant įrangos.

d) Bandymo koeficientas – tai aritmetinis santykis tarp krovinio masės, naudotos atliekant statinius ar dinaminius kėlimo reikmenų ar mašinų bandymus, ir didžiausios darbo apkrovos, pažymėtos ant to reikmens ar mašinos.

e) Statinis bandymas – tai toks bandymas, kai mašinos ar kėlimo reikmenys iš pradžių apžiūrimi ir veikiami jėga, atitinkančia didžiausią darbo apkrovą, padauginta iš atitinkamo statinio bandymo koeficiento, o paskui dar apžiūrima apkrovą nuėmus, kad būtų įsitikinta, jog jie nebuvo pažeisti.

▼B

f) Dinaminis bandymas – tai toks bandymas, kai mašinos dirba visa didžiausia darbo apkrova, padauginta iš atitinkamo dinaminio bandymo koeficiento, ir visais pritaikymo būdais, o tuo metu tiriama mašinų dinaminė veikla, kad būtų įsitikinta, jog mašinos veikia patikimai.

g) Gabenimo talpa – tai mašinos dalis, ant kurios arba kurioje keliami žmonės ir (arba) kroviniai.

4.1.2. ***Apsauga nuo mechaninių pavojų***

4.1.2.1. **Rizika dėl stabilumo stokos**

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų garantuotas 1.3.1 punkte apibrėžtas stabilumas, kai mašinos veikia ir kai neveikia, taip pat visuose mašinų gabenimo, surinkimo ir išmontavimo, iš anksto numatyto sudedamųjų dalių gedimo etapuose, taip pat tuo atveju, kai atliekami instrukcijų knygelėje numatyti bandymai. Todėl gamintojas ar jo įgaliotas atstovas privalo taikyti atitinkamus tikrinimo metodus.

4.1.2.2. **Kreipėmis ir bėgių keliais važiuojančios mašinos**

Mašinos turi turėti įtaisus, veikiančius ant kreipių ar bėgių kelių ir neleidžiančius mašinoms nuvažiuoti nuo bėgių.

Jeigu, nepaisant šių įtaisų, nuvažiavimo nuo bėgių arba bėgių ar važiuoklės gedimo rizika išlieka, būtina įrengti įtaisus, kurie neleistų įrangai, sudedamosioms dalims ar kroviniui nukristi, o pačiai mašinai – apvirsti.

4.1.2.3. **Mechaninis atsparumas**

Mašinos, kėlimo reikmenys ir jų sudedamosios dalys turi išlaikyti juos veikiančias apkrovas tiek juos naudojant, tiek ir, kai taikytina, nenaudojant, sumontavus ir naudojant visomis numatytomis sąlygomis ir visomis atitinkamomis konfigūracijomis, prireikus atsižvelgiant į atmosferos veiksnius ir žmonių naudojamą jėgą. Šio reikalavimo taip pat turi būti laikomasi gabenant, surenkant ir išmontuojant mašinas.

Mašinos ir kėlimo reikmenys turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad numatytomis naudojimo sąlygomis būtų išvengta gedimų dėl elementų nuovargio arba susidėvėjimo.

Medžiagos, iš kurių jie pagaminti, turi būti parenkamos pagal gamintojo numatomą darbo aplinką, ypatingą dėmesį atkreipiant į rūdijimą, dilumą, atsparumą smūgiams, ribines temperatūras, nuovargį, trapumą ir senėjimą.

Mašinos ir kėlimo reikmenys turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad galėtų be liekamųjų deformacijų ar akivaizdžių defektų išlaikyti statinio bandymo perkrovas. Skaičiuojant atsparumą turi būti atsižvelgta į statinio bandymo koeficiento, parinkto reikiamam saugos lygiui užtikrinti, dydį; šis koeficientas dažniausiai yra toks:

a) rankinio valdymo kėlimo reikmenims ir mašinoms – 1,5;

b) kitoms mašinoms – 1,25.

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad nesugestų, kai atliekant dinaminius bandymus naudojama didžiausia darbo apkrova, padauginta iš dinaminio bandymo koeficiento. Šis dinaminio bandymo koeficientas turi laiduoti tam tikrą saugos lygį: jis paprastai yra 1,1. Įprastai bandymai atliekami gamintojo nurodytais vardiniais greičiais. Jeigu mašinos valdymo sistema leidžia vienu metu atlikti keletą judesių, tai bandymai turi būti atliekami nepalankiausiomis sąlygomis, paprastai derinant susijusius judesius.

4.1.2.4. **Skridiniai, būgnai, krumpliaračiai, lynai ir grandinės**

Skridinių, būgnų ar krumpliaračių skersmenys turi būti suderinti su tų lynų ar grandinių, su kuriomis jie gali būti naudojami, matmenimis.

Būgnai ir krumpliaračiai turi būti suprojektuoti, pagaminti ir sumontuoti taip, kad grandinės ar lynai galėtų aplink juos vyniotis nenukrisdami.

▼B

Lynai, tiesiogiai naudojami krovinio kėlimui ar išlaikymui, turi būti be jokių sandūrų, išskyrus tas, kurios yra jų galuose. Tačiau lynų sandūros galimos įrangoje, kurią pagal jos paskirtį numatoma reguliariai keisti atsižvelgiant į naudojimo reikmes.

Ištisinių lynų ir jų antgalių darbo koeficientas privalo būti parinktas taip, kad būtų užtikrintas reikiamas saugos lygis; paprastai šis koeficientas yra 5.

Kėlimo grandinių darbo koeficientas privalo būti parinktas taip, kad būtų užtikrintas reikiamas saugos lygis; paprastai šis koeficientas yra 4.

Norint patikrinti, ar yra pasiektas reikiamas darbo koeficientas, gamintojas ar jo įgaliotas atstovas privalo atlikti arba būti atlikęs reikiamus grandinės, lyno ir lyno antgalių, naudojamų kroviniui kelti, tipo bandymus.

4.1.2.5. **Kėlimo reikmenys ir jų sudedamosios dalys**

Kėlimo reikmenys ir jų sudedamosios dalys turi būti surūšiuoti atsižvelgiant į jų nuovargį ir senėjimo procesus, kad galėtų būti naudojami tiek kartų, kiek pagal nustatytas naudojimo sąlygas leidžia jų naudojimo laikas.

Be to:

a) vielos lyno ir lyno antgalio derinio darbo koeficientas turi būti parinktas taip, kad užtikrintų reikiamą saugos lygį; paprastai šis koeficientas yra 5. Lynai turi būti be jokių sandūrų arba kilpų, išskyrus tuos, kurie yra jų galuose;

b) tuo atveju, kai naudojamos grandinės su suvirintomis grandimis, pastarosios turi būti trumpagrandžių tipo. Kiekvienos grandinių rūšies darbo koeficientas turi būti parinktas taip, kad užtikrintų reikiamą saugos lygį; paprastai šis koeficientas yra 4;

c) tekstilinių lynų ar diržų darbo koeficientas priklauso nuo medžiagos, gamybos būdo, matmenų ir naudojimo. Šis koeficientas turi būti parinktas taip, kad užtikrintų reikiamą saugos lygį; paprastai jis yra 7, jeigu jų gamybai naudojamos medžiagos yra labai geros kokybės, o gamybos būdas atitinka jų naudojimo paskirtį. Jeigu taip nėra, tai šis koeficientas nustatomas didesnis, kad būtų galima užtikrinti reikiamą saugos lygį. Tekstiliniai lynai ir diržai negali turėti jokių mazgų, jungčių arba sandūrų, išskyrus tuos, kurie yra diržo galuose; šis reikalavimas netaikomas vientisam diržui;

d) visų metalinių sudedamųjų dalių, priklausančių diržams arba naudojamų kartu su jais, darbo koeficientas parenkamas taip, kad užtikrintų reikiamą saugos lygį. Paprastai šis koeficientas yra 4;

e) didžiausia daugiagijo diržo galia apibrėžiama pagal silpniausios gijos saugos koeficientą, gijų skaičių ir silpnėjimo faktorių, priklausantį nuo pynimo konfigūracijos;

f) norint patikrinti, ar yra pasiektas reikiamas darbo koeficientas, gamintojas ar jo įgaliotas atstovas privalo atlikti arba būti atlikęs kiekvieno a, b, c ir d punktuose nurodytos įrangos tipo atitinkamus bandymus.

4.1.2.6. **Judėjimo valdymas**

Judėjimą valdantys įtaisai turi veikti taip, kad mašinos, ant kurių jie įtaisyti, būtų saugios.

a) Mašinos turi būti taip suprojektuotos ir pagamintos arba turėti tokius įtaisus, kad jų sudedamųjų dalių judėjimo amplitudės nevirštytų nustatytų ribų. Prieš paleidžiant tokius įtaisus, prireikus privalo būti įjungiamas įspėjamasis signalas.

b) Kai toje pačioje vietoje vienu metu manevruoja kelios stacionarinės ar ant bėgių sumontuotos mašinos ir kyla rizika susidurti, šios mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad būtų galima pritaikyti sistemas, pašalinančias tokios rizikos galimybę.

c) Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad kroviniai negalėtų pavojingai slinkti ar laisvai ir netikėtai kristi, net kai iš

▼B

dalies ar visiškai nutraukiamas energijos tiekimas arba kai operatorius stabdo dirbančią mašiną.

d) Įprastomis sąlygomis neturi būti galimybės nuleisti krovinį naudojantis vien frikciniais stabdžiais, išskyrus tokias mašinas, kurių funkcijos numato, kad jos frikciniai stabdžiai turi veikti būtent taip.

e) Palaikantieji įtaisai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad krovinys netikėtai nenukristų.

4.1.2.7. **Krovinių judėjimas perkeliant**

Mašinų darbo vieta turi būti įrengta taip, kad kuo geriau būtų matomos judančių dalių trajektorijos, siekiant išvengti galimų susidūrimų su žmonėmis, įranga ar kitomis mašinomis, manevruojančiomis tuo pačiu metu ir galinčiomis sukelti tokį pavojų.

Valdomus krovinius keliančios mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad judantis krovinys, gabenimo talpa ar atsvaras, jei toks yra, nesužeistų žmonių.

4.1.2.8. **Stacionariose aikštelėse sustojančios mašinos**

4.1.2.8.1. *Gabenimo talpos judėjimas*

Stacionariose aikštelėse sustojančios mašinos pakeliui į aikštelę ir joje turi būti valdomos standžiai. Žirklinio pakėlimo sistemos taip pat laikomos standžiai valdomomis.

4.1.2.8.2. *Įėjimas į gabenimo talpą*

Jei į gabenimo talpą yra įėjimas žmonėms, mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad įeinant gabenimo talpa nejudėtų, ypač ją pakraunant ar iškraunant.

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad kėlimo talpos ir aptarnaujamos aikštelės lygio skirtumas nekeltų rizikos suklupti.

4.1.2.8.3. *Rizika dėl susilietimo su judančia gabenimo talpa*

Prireikus, kad būtų vykdomi 4.1.2.7 punkto antroje pastraipoje išdėstyti reikalavimai, įprasto darbo metu gabenimo zona turi būti neprieinama.

Jeigu patikrinimo ar priežiūros metu yra rizika, kad po gabenimo talpa ar virš jos esantis žmogus gali būti prispaustas tarp šios talpos ir bet kurių stacionarių dalių, turi būti numatyta pakankamai laisvos vietos, naudojant saugumo saleles arba įmontuojant gabenimo talpos judėjimą blokuojančią mechaninę įrangą.

4.1.2.8.4. *Rizika, kurią kelia nuo kėlimo talpos krintantys kroviniai*

Jei yra rizika, kad nuo gabenimo talpos gali nukristi krovinys, mašina turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad šios rizikos nekeltų.

4.1.2.8.5. *Aikštelės*

Turi būti pašalinta aikštelėse esančių žmonių susidūrimo su judančia kėlimo talpa ar kita judančia dalimi rizika.

Jei yra rizika, kad, kai gabenimo talpos nėra aikštelėje, žmogus gali įkristi į judėjimo zoną, turi būti įtaisyti apsaugai šiai rizikai pašalinti. Juose turi būti įrengti blokuojamieji įtaisai, valdomi priklausomai nuo gabenimo talpos padėties, kurie apsaugo:

— nuo pavojingo gabenimo talpos judėjimo tol, kol yra uždaryti ir užrakinti,

— kad apsaugai pavojingai neatsidarytų tol, kol gabenimo talpa nesustoja atitinkamoje aikštelėje.

▼B

4.1.3. ***Atitikimas paskirčiai***

Prieš pateikiant kėlimo mašinas ir kėlimo reikmenis į rinką arba prieš pirmą kartą pradedant juos naudoti, gamintojas arba jo įgaliotas atstovas turi imtis atitinkamų priemonių arba būti tas priemones įvykdęs, kad kėlimo reikmenys ir parengtos darbui mašinos – nesvarbu, ar jos būtų rankinio valdymo, ar variklinės – galėtų saugiai atlikti nustatytąsias funkcijas.

4.1.2.3 punkte nurodyti statiniai ir dinaminiai bandymai turi būti atlikti visoms kėlimo mašinoms, parengtoms naudojimui.

Jei gamintojas ar jo įgaliotas atstovas negali mašinų surinkti savo patalpose, turi būti imtasi atitinkamų priemonių jų naudojimo vietoje. Paprastai priemonių gali būti imtasi arba gamintojo patalpose, arba naudojimo vietoje.

4.2. REIKALAVIMAI MAŠINOMS, KURIOS NĖRA VALDOMOS RANKINIU BŪDU

4.2.1. ***Judėjimo valdymas***

Palaikantysis valdymo įtaisas turi būti naudojamas mašinos ar jos įrangos judėjimui valdyti. Tačiau daliniams arba visiems judesiams atlikti, kai nėra jokio keliamo krovinio ar mašinų susidūrimo rizikos, šie įtaisai gali būti pakeisti valdymo įtaisais, automatiškai nustatančiais sustojimus iš anksto pasirinktuose lygiuose, operatoriui nevaldant palaikančiojo valdymo įtaiso.

4.2.2. ***Krovimo valdymas***

Mašinos, kurių didžiausia darbo apkrova yra ne mažesnės kaip 1 000 kg masės krovinio kėlimas ar kurių apvirtimo momentas ne mažesnis kaip 40 000 Nm, turi turėti įtaisus, kurie įspėtų vairuotoją ir neleistų pavojingai pajudėti, kai:

— mašinos yra perkrautos dėl viršijamos didžiausios darbo apkrovos arba momentų, atsiradusių dėl per didelės apkrovos,

— viršijamas apvirtimo momentas.

4.2.3. ***Lynais valdomi įrenginiai***

Lynų vežimėliai, traktoriai ar traktorių važiuoklės turi būti įtempti atsvarais arba turi turėti įtaisus, leidžiančius nuolat kontroliuoti jų įtempimą.

4.3. INFORMACIJA IR ŽENKLINIMAS

4.3.1. ***Grandinės, lynai ir austiniai diržai***

Kiekviena kėlimo grandinės, lyno ar austinio diržo dalis, kuri nėra agregato dalis, turi būti pažymėta, o jei tai neįmanoma, turi turėti plokštelę ar nenuimamą žiedą, ant kurių būtų nurodytas gamintojo ar jo įgalioto atstovo pavadinimas bei adresas ir identifikuojanti atitinkamo sertifikato nuoroda.

Pirmiau minėtame sertifikate turi būti nurodyta bent jau ši informacija:

a) gamintojo ir, prireikus, jo įgalioto atstovo pavadinimas bei adresas;

b) grandinės ar lyno aprašymas, kuriame nurodyta:

— vardinis dydis,

— sandara,

— medžiaga, iš kurios pagaminta,

— taikytas savitasis šios medžiagos metalurginio apdorojimo būdas;

c) taikytas bandymo metodas;

▼B

d) didžiausia apkrova, kuria gali būti naudojant apkraunama grandinė ar lynas. Gali būti pateikiamas verčių diapazonas numatomiems taikymo atvejams.

4.3.2. ***Kėlimo reikmenys***

Ant kėlimo reikmenų turi būti nurodyta:

— medžiagos identifikacija, kai tokia informacija reikalinga saugiam naudojimui;

— didžiausia darbo apkrova.

Tuo atveju, kai kėlimo reikmenų praktiškai neįmanoma paženklinti, pirmoje pastraipoje minima informacija turi būti pateikta ant plokštelės ar kito patikimo pagrindo, saugiai pritvirtinto prie kėlimo reikmens.

Ši informacija turi būti lengvai įskaitoma ir pateikta tokioje vietoje, kurioje ji nenusitrintų kėlimo reikmenims nusidėvint naudojimo metu, o jos pritvirtinimas nesumažintų reikmens stiprumo.

4.3.3. ***Kėlimo mašinos***

Ant mašinos turi būti reljefiškai pažymėta didžiausia darbinė apkrova. Šis žymėjimas turi būti aiškiai įskaitomas, nenutrinamas ir neužkoduotas.

Kai didžiausia darbinė apkrova priklauso nuo mašinos konfigūracijos, tai kiekvienoje darbo vietoje turi būti apkrovos stendas, geriau diagramų ar lentelių forma, kuriame pateikiamos darbinės kiekvienos konfigūracijos apkrovos.

Tik kroviniams kelti skirtos mašinos, turinčios gabenimo talpą, į kurią gali patekti žmonės, turi turėti aiškų ir nenusitrinantį įspėjimo ženklą, draudžiantį kelti žmones. Šis įspėjimo ženklas turi būti matomas kiekvienoje vietoje, iš kur galima prieiga.

4.4. INSTRUKCIJOS

4.4.1. ***Kėlimo reikmenys***

Kiekvienas kėlimo reikmuo ar kiekviena komerciškai nedaloma jų siunta privalo turėti instrukcijų knygelę, kurioje būtų nurodyta bent:

a) numatomos naudojimo sąlygos;

b) naudojimo ribos (ypač tų reikmenų, pavyzdžiui, magnetinių ar vakuuminių padėklų, kurie nepilnai atitinka 4.1.2.6 punkto e papunkčio reikalavimus);

c) naudojimo, surinkimo ir priežiūros instrukcijos;

d) naudotas statinio bandymo koeficientas.

4.4.2. ***Kėlimo mašinos***

Kėlimo mašinos turi turėti instrukcijas, kuriose pateikiama ši informacija:

a) mašinų techninės charakteristikos, ypač:

— didžiausia darbinė apkrova ir, jei reikia, 4.3.3 punkto antroje pastraipoje apibūdinto apkrovos stendo ar lentelės kopija,

— reakcijos į atramas ar įtvirtinimus ir, jei reikia, vikšrų charakteristikos,

— jei reikia – balasto apibrėžimas ir jo pritvirtinimo būdai;

b) darbo žurnalo, jeigu jis nepateikiamas kartu su mašina, turinys;

c) patarimai naudojimui, ypač kaip operatoriui kompensuoti krovinio tiesioginio matomumo stygių;

d) jei reikia, gamintojo ar jo įgalioto atstovo arba jiems atlikto bandymo išsami ataskaita, kurioje aprašomi atlikti statiniai ir dinaminiai bandymai;

▼B

e) prieš pradedant naudoti mašinas, jeigu jos gamintojo patalpose nebuvo surinktos tokia forma, kuria turi būti naudojamos, būtina pateikti 4.1.3 punkte nurodytų matavimų atlikimo instrukcijas.

5. *POŽEMINIAMS DARBAMS SKIRTOMS MAŠINOMS TAIKOMI PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI*

Požeminiams darbams skirtos mašinos turi atitikti visus šiame skyriuje išdėstytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

5.1. RIZIKA DĖL STABILUMO STOKOS

Variklinės apdangų atramos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip, kad tokiu būdu būtų išlaikoma tam tikra judėjimo kryptis ir kad jos nepasislinktų anksčiau arba tuo metu, kai jos atsiranda po apkrova ir po to, kai apkrova pašalinama. Jos privalo turėti standžius kiekvienos hidraulinės atramos viršutinių plokščių įtvirtinimus.

5.2. JUDĖJIMAS

Variklinės apdangų atramos turi sudaryti sąlygas netrukdomam asmenų judėjimui.

5.3. VALDYMO ĮTAISAI

Bėgiais judančių mašinų greitiklio ir stabdžių valdymas turi būti rankiniai. Tačiau suteikiama galimybė valdyti kojomis.

Variklinių apdangų atramų valdymo įtaisai turi būti suprojektuoti ir išdėstyti tokiu būdu, kad perkėlimo operacijos metu operatoriai toje vietoje būtų apsaugoti atrama. Valdymo įtaisai privalo būti apsaugoti nuo atsitiktinio atjungimo.

5.4. STABDYMAS

Savaeigėse bėgiais judančiose požeminių darbų mašinose turi būti įrengtas įtaisas, įgalinantis veikti mašinų judėjimą kontroliuojančią grandinę taip, kad judėjimas būtų sustabdomas, jei vairuotojas nebevaldo judėjimo.

5.5. GAISRAS

Jei mašinose yra labai degių dalių, joms privalomas 3.5.2 punkto antros įtraukos reikalavimas.

Požeminių darbų mašinų stabdymo sistema turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad nekibirkščiuotų ar nesukeltų gaisro.

Požeminių darbų mašinos su vidaus degimo varikliais privalo turėti tik tokius variklius, kuriuose naudojamas kuras su žemu garavimo slėgiu ir kuriuose negali atsirasti jokia elektros kibirkštis.

5.6. IŠMETAMOSIOS DUJOS

Vidaus degimo variklių išmetamosios dujos neturi būti išleidžiamos į viršų.

6. *PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI, TAIKOMI MAŠINOMS, KELIANČIOMS YPATINGĄ PAVOJŲ KELIAMIEMS ŽMONĖMS*

Keliamiems žmonėms pavojų keliančios mašinos turi atitikti visus šiame skyriuje išdėstytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

▼B

6.1. BENDROJI DALIS

6.1.1. ***Mechaninis atsparumas***

Gabenimo talpa, įskaitant bet kokias nuleidžiamąsias duris, turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad būtų tokio atsparumo ir erdvės, koks reikalingas didžiausiam leidžiamam asmenų skaičiui ir didžiausiai darbo apkrovai gabenti.

4.1.2.4 ir 4.1.2.5 punktuose nurodyti sudedamųjų dalių darbo koeficientai yra nepakankami žmonių kėlimo mašinoms, todėl jie paprastai turi būti padvigubinami. Žmonėms arba žmonėms ir kroviniams kelti skirtos mašinos turi turėti gabenimo talpos pakabinimo ar atramos sistemą, suprojektuotą ir pagamintą taip, kad užtikrintų pakankamą bendrą saugos lygį ir pašalintų pavojų gabenimo talpai nukristi.

Jei lynai ar grandinės naudojami gabenimo talpai pakabinti, paprastai būtini mažiausiai du standžius įtvirtinimus turintys atskiri lynai ar grandinės.

6.1.2. ***Ne žmogaus jėga varomų mašinų krovimo kontrolė***

Kad ir kokia būtų didžiausia darbinė apkrova ir apsivertimo momentas, taikomi 4.2.2 punkto reikalavimai; šie reikalavimai netaikomi mašinoms, jei gamintojas gali įrodyti, kad joms nėra perkrovimo arba apsivertimo pavojaus.

6.2. VALDYMO ĮTAISAI

Kai saugos reikalavimai nereikalauja kitų sprendimų, gabenimo talpa paprastai turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad joje būdami žmonės galėtų valdyti judėjimą aukštyn ir žemyn, ir, jei reikia, kitokį gabenimo talpos judėjimą.

Šie valdymo įtaisai turi būti pagrindiniai ir neleisti atlikti kitų operacijų, kai mašina dirba, išskyrus avarinį stabdymą.

Šį judėjimą valdantys įtaisai turi būti palaikančiojo valdymo tipo, išskyrus atvejus, kai gabenimo talpa yra visiškai uždara.

6.3. RIZIKA GABENIMO TALPOJE AR ANT JOS ESANTIEMS ŽMONĖMS

6.3.1. ***Gabenimo talpos judėjimo keliama rizika***

Mašinos žmonėms kelti turi būti suprojektuotos, pagamintos ir sukomplektuotos taip, kad gabenimo talpos greičio padidinimas ar sumažinimas nekeltų rizikos žmonėms.

6.3.2. ***Žmonių iškritimo iš gabenimo talpos rizika***

Gabenimo talpa negali pasvirti tiek, kad iškiltų rizika žmonėms iškristi, įskaitant tuos atvejus, kai mašina ir gabenimo talpa juda.

Kai gabenimo talpa suprojektuota kaip darbo vieta, turi būti imamasi priemonių jos stabilumui užtikrinti ir pavojingam judėjimui išvengti.

Jeigu 1.5.15 punkte nurodytų priemonių nepakanka, gabenimo talpose turi būti tiek prisitvirtinimo vietų, kiek jose leidžiama gabenti žmonių. Prisitvirtinimo vietos turi būti pakankamai tvirtos, kad prie jų būtų galima pritvirtinti asmenines apsaugos nuo kritimo iš aukštai priemones.

Grindų ar lubų liukai ir šoninės durys turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad jų nebūtų galima atidaryti netyčia, ir turi atsidaryti į tą pusę, kuri nekelia rizikos žmonėms iškristi joms netikėtai atsidarius.

6.3.3. ***Ant gabenimo talpos galinčių nukristi daiktų keliama rizika***

Jei yra rizika, kad ant gabenimo talpos gali nukristi daiktų ir taip kilti pavojus žmonėms, gabenimo talpoje privalo būti apsauginis stogas.

▼B

6.4. STACIONARIAS AIKŠTELES APTARNAUJANČIOS MAŠINOS

6.4.1. ***Rizika gabenimo talpoje ar ant jos esantiems žmonėms***

Gabenimo talpa turi būti suprojektuota ir pagaminta taip, kad nebūtų jokios rizikos gabenimo talpoje ar ant jos esantiems žmonėms ir (arba) daiktams susidurti su pritvirtintomis ar judančiomis dalimis. Jei tai būtina šiam reikalavimui išpildyti, pati gabenimo talpa turi būti visiškai uždara, o duryse turi būti blokuojantis įtaisas, apsaugantis nuo pavojingo gabenimo talpos judėjimo, kol durys neuždaromos.

Mašinos turi būti suprojektuotos ir pagamintos taip ir, jei reikia, turėti tokius įtaisus, kad gabenimo talpa negalėtų nevaldomai pajudėti į viršų ar apačią. Šie įtaisai turi sustabdyti gabenimo talpą, kai jos darbinė apkrova ir leidžiamas greitis yra didžiausi.

Stabdant bet kokiomis apkrovos sąlygomis, lėtėjimas neturi būti žmonėms žalingas.

6.4.2. ***Valdymo įtaisai aikštelėse***

Kiti nei avarinio valdymo įtaisai aikštelėse negali valdyti gabenimo talpos judėjimo, kai:

— veikia gabenimo talpoje esantys valdymo įtaisai,

— gabenimo talpa – ne aikštelėje.

6.4.3. ***Įėjimas į gabenimo talpą***

Aikštelėse ir ant gabenimo talpos esantys apsaugai turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad užtikrintų saugų perėjimą iš gabenimo talpos ir į ją, atsižvelgiant į numatytą kelti krovinių ir asmenų ribą.

6.5. ŽYMĖJIMAS

Gabenimo talpoje turi būti pateikta saugai užtikrinti būtina informacija, įskaitant:

— gabenimo talpa kelti leidžiamą žmonių skaičių,

— didžiausią darbo apkrovą.

▼B

II PRIEDAS

Deklaracijos

1. **TURINYS**

A. MAŠINOS EB ATITIKTIES DEKLARACIJA

Ši deklaracija ir jos vertimai turi būti parengti laikantis instrukcijoms (žr. I priedo 1.7.4.1 punkto a ir b papunkčius) nustatytų sąlygų ir atspausdinta arba parašyta ranka didžiosiomis raidėmis.

Ši deklaracija yra susijusi tik su tokia mašinos būkle, kokios ji buvo pateikta į rinką, ir neapima galutinio naudotojo vėliau pridedamų sudedamųjų dalių ir (arba) atliktų veiksmų.

EB atitikties deklaracijoje turi būti šie duomenys:

1) gamintojo ir, jei reikia, jo įgalioto atstovo įmonės pavadinimas ir adresas;

2) asmens, įgalioto sudaryti atitinkamą techninę bylą, kuris turi būti įsisteigęs Bendrijoje, pavadinimas ir adresas;

3) mašinos apibūdinimas ir identifikuojanti informacija, įskaitant bendrąjį pavadinimą, paskirtį, modelį, tipą, serijos numerį ir komercinį pavadinimą;

4) sakinys, aiškiai patvirtinantis, kad mašina atitinka visas jai taikytinas šios direktyvos nuostatas ir, jei reikia, panašus sakinys, patvirtinantis mašinos atitiktį kitoms Bendrijos direktyvoms ir (arba) jai taikytinoms nuostatoms. Šios nuorodos turi būti į dokumentus, paskelbtus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;

5) jei reikia, IX priede nurodytą EB tipo tyrimą atlikusios notifikuotosios įstaigos pavadinimas, adresas ir identifikacinis numeris bei EB tipo tyrimo sertifikato numeris;

6) jei reikia, X priede nurodytą visiško kokybės užtikrinimo sistemą patvirtinusios notifikuotosios įstaigos pavadinimas, adresas ir identifikacinis numeris;

7) jei reikia, nuorodos į naudotus 7 straipsnio 2 dalyje nurodytus darniuosius standartus;

8) jei reikia, nuorodos į kitus naudotus techninius standartus ir specifikacijas;

9) deklaracijos parengimo vieta ir data;

10) asmens, įgalioto parengti deklaraciją gamintojo ar jo įgalioto atstovo vardu, tapatybė ir parašas.

B. IŠ DALIES SUKOMPLEKTUOTOS MAŠINOS ĮMONTAVIMO DEKLARACIJA

Ši deklaracija ir jos vertimai turi būti parengti laikantis instrukcijoms (žr. I priedo 1.7.4.1 punkto a ir b papunkčius) nustatytų sąlygų ir atspausdinta arba parašyta ranka didžiosiomis raidėmis.

Įmontavimo deklaracijoje turi būti šie duomenys:

1) iš dalies sukomplektuotos mašinos gamintojo ir, jei reikia, jo įgalioto atstovo įmonės pavadinimas ir adresas;

2) asmens, įgalioto sudaryti atitinkamą techninę dokumentaciją, kuris turi būti įsisteigęs Bendrijoje, pavadinimas ir adresas;

3) iš dalies sukomplektuotos mašinos apibūdinimas ir identifikuojanti informacija, įskaitant bendrąjį pavadinimą, paskirtį, modelį, tipą, serijos numerį ir komercinį pavadinimą;

4) sakinys, patvirtinantis, kurie esminiai šios direktyvos reikalavimai yra taikomi ir vykdomi, taip pat kad atitinkama techninė dokumentacija sudaryta pagal VII priedo B dalį ir, jei reikia, sakinys, patvirtinantis iš dalies sukomplektuotos mašinos atitiktį kitoms atitinkamoms Bendrijos direktyvoms. Šios nuorodos turi būti į dokumentus, paskelbtus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;

▼B

5) įsipareigojimas perduoti nacionalinėms valdžios institucijoms argumentuotai paprašius atitinkamą informaciją apie iš dalies sukomplektuotą mašiną. Tai apima perdavimo būdą, nepažeidžiant iš dalies sukomplektuotos mašinos gamintojo intelektinės nuosavybės teisių;

6) jei reikia, pareiškimas, kad iš dalies sukomplektuota mašina neturi būti pradedama naudoti tol, kol nebus deklaruota galutinės mašinos, į kurią ji turi būti įmontuota, atitiktis šios direktyvos nuostatoms;

7) deklaracijos parengimo vieta ir data;

8) asmens, įgalioto parengti deklaraciją gamintojo arba jo įgalioto atstovo vardu, tapatybė ir parašas.

2. **SAUGOJIMAS**

Mašinos gamintojas ar jo įgaliotas atstovas EB atitikties deklaracijos originalą saugo mažiausiai dešimt metų nuo mašinos pagaminimo paskutinės dienos.

Iš dalies sukomplektuotos mašinos gamintojas ar jo įgaliotas atstovas įmontavimo deklaracijos originalą saugo mažiausiai dešimt metų nuo iš dalies sukomplektuotos mašinos pagaminimo paskutinės dienos.

▼B

III PRIEDAS

Žymėjimas „CE“ ženklu

Atitikties ženklą „CE“ turi sudaryti toliau nurodytos formos inicialai „CE“:

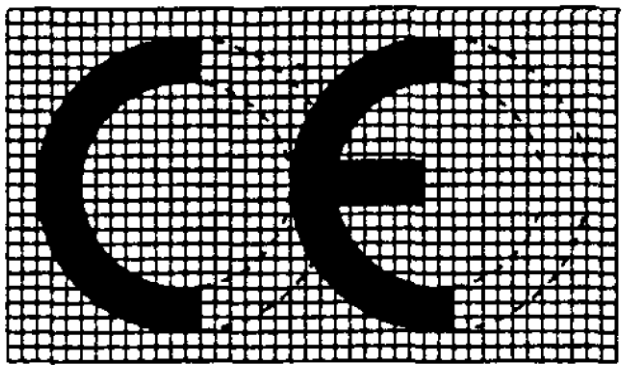

Jei ženklas „CE“ sumažinamas arba padidinamas, turi būti laikomasi piešinyje pateiktų proporcijų.

Įvairios ženklo „CE“ dalys materialiame pavidale turi būti vienodo vertikalaus matmens, ne mažesnio kaip 5 mm. Minimalus matmuo gali būti netaikomas mažoms mašinoms.

Žymėjimas „CE“ ženklu turi būti atliekamas prie pat gamintojo ar jo įgalioto atstovo pavadinimo, naudojant tą patį metodą.

Jei buvo taikoma 12 straipsnio 3 dalies c punkte ir 4 dalies b punkte nurodyta visiškos kokybės užtikrinimo procedūra, po žymėjimo „CE“ ženklu turi būti nurodytas notifikuotosios įstaigos identifikacinis numeris.

▼B

IV PRIEDAS

Mašinų kategorijos, kurioms turi būti taikoma viena iš 12 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų procedūrų

1. Šių tipų diskiniai pjūklai (vienapjūkliai arba daugiapjūkliai) medienai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms arba mėsai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms apdoroti:

1.1. Pjovimo mašinos su pjovimo metu fiksuotu (-ais) diskiniu (-iais) pjūklu (-ais), turinčios nejudantį stalą ar laikiklį, su ruošinių rankiniu padavimu arba išmontuojamu varikliniu padavimu.

1.2. Pjovimo mašinos su pjovimo metu fiksuotu (-ais) diskiniu (-iais) pjūklu (-ais), turinčios rankinio valdymo grįžtamai slenkamojo judesio pjovimo stalą arba vežimėlį.

1.3. Pjovimo mašinos su pjovimo metu fiksuotu (-ais) diskiniu (-iais) pjūklu (-ais), turinčios įmontuotą mechaninį ruošinių padavimo įtaisą su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu.

1.4. Pjovimo mašinos su pjovimo metu mechaniškai judančiu (-iais) diskiniu (-iais) pjūklu (-ais), su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu.

2. Rankinio padavimo medienos paviršių obliavimo mašinos.

3. Vienapusės reismusinės staklės, turinčios įmontuotą mechaninį padavimo įtaisą, su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu medienai apdoroti.

4. Šių tipų juostiniai pjūklai medienai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms arba mėsai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms apdoroti, su jų rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu:

4.1. Pjovimo mašinos su pjovimo metu fiksuotu (-ais) pjūklu (-ais), turinčios nejudantį ar grįžtamai slenkamojo judesio stalą ar laikiklį apdorojamam daiktui.

4.2. Pjovimo mašinos su pjūklu (-ais), sumontuotu (-ais) ant grįžtamai slenkamojo judesio vežimėlio.

5. 1–4 punktuose ir 7 punkte nurodytų tipų sujungtosios mašinos medienai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms apdoroti.

6. Rankinio padavimo dygiavimo mašinos medienai apdoroti su keliais įrankių laikikliais.

7. Rankinio padavimo vertikaliojo suklio frezavimo mašinos medienai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms apdoroti.

8. Nešiojamieji grandininiai pjūklai medienai apdoroti.

9. Presai, įskaitant ir lankstymo presus, šaltajam metalų apdorojimui su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu, kurių judančių darbinių dalių eiga gali viršyti 6 mm, o greitis gali viršyti 30 mm/s.

10. Įpurškiamojo arba suspaudžiamojo plastikų formavimo mašinos su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu.

11. Įpurškiamojo arba suspaudžiamojo gumos formavimo mašinos su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu.

12. Šių tipų po žeme dirbančios mašinos:

12.1. Lokomotyvai ir vagonai-stabdikliai.

12.2. Sutvirtinimų atramos su hidrauline pavara.

13. Rankomis kraunamos buitinių atliekų surinkimo mašinos su presavimo mechanizmu.

14. Nuimami mechaninių pavarų įtaisai ir jų apsaugai.

15. Užtvarai nuimamiems mechaninių pavarų įtaisams.

16. Keltuvai transporto priemonių techninei apžiūrai.

17. Žmonių arba žmonių ir krovinių kėlimo įrenginiai, susiję su pavojumi nukristi iš didesnio kaip trijų metrų aukščio.

18. Nešiojamosios tvirtinimo šoviniais ir kitos smūginės mašinos.

▼B

19. Apsaugos prietaisai žmonių buvimui aptikti.

20. Varikliniai blokuojantys judantys užtvarai, skirti naudoti kaip apsaugai 9, 10 ir 11 punktuose nurodytose mašinose.

21. Loginiai elementai saugos funkcijoms užtikrinti.

22. Apsauginė konstrukcija apsivertus (ROPS).

23. Apsauginė konstrukcija nuo krintančių objektų (FOPS).

▼B

V PRIEDAS

2 straipsnio c punkte nurodytas pavyzdinis saugos įrangos sąrašas

1. Užtvarai nuimamiems mechaninių pavarų įtaisams.
2. Apsaugos prietaisai žmonių buvimui aptikti.
3. Varikliniai blokuojantys judantys užtvarai, skirti naudoti kaip apsaugai IV priedo 9, 10 ir 11 punktuose nurodytose mašinose.
4. Loginiai elementai saugos funkcijoms užtikrinti.
5. Vožtuvai su papildomomis priemonėmis gedimui aptikti, skirti pavojingiems judėjimams mašinose valdyti.
6. Mašinų emisijos produktų pašalinimo sistemos.
7. Apsaugai ir apsauginiai įtaisai, skirti asmenims apsaugoti nuo judančių dalių, dalyvaujančių mašinoje vykstančiame procese.
8. Kontrolės prietaisai krovimui ir judėjimui kėlimo mašinose valdyti.
9. Sulaikymo sistemos, skirtos žmonėms savo sėdėjimo vietose išsilaikyti.
10. Avarinio stabdymo įtaisai.
11. Iškrovos sistemos potencialiai pavojingų elektrostatinių krūvių kaupimuisi išvengti.
12. I priedo 1.5.7, 3.4.7 ir 4.1.2.6 punktuose nurodyti energijos ribojimo ir mažinimo įtaisai.
13. Sistemos ir įtaisai triukšmo ir vibracijos skleidimui mažinti.
14. Apsauginė konstrukcija apsivertus (ROPS).
15. Apsauginė konstrukcija nuo krintančių objektų (FOPS).
16. Dvirankio valdymo prietaisai.
17. Mašinų, skirtų žmonėms kelti ir (arba) nuleisti tarp skirtingų aikštelių, sudedamosios dalys, įtrauktos į šį sąrašą:
    a) aikštelių durų blokavimo įtaisai;
    b) įtaisai, neleidžiantys krovinį gabenančiam mazgui kristi ar nekontroliuojamai judėti į viršų;
    c) greičio viršijimą ribojantys įtaisai;
    d) energiją kaupiantys buferiai:
        — nelinijiniai arba
        — su grįžtamojo judesio slopinimu;
    e) energiją išsklaidantys buferiai;
    f) hidraulinių pavarų kontūruose įmontuoti apsauginiai įtaisai, kai jie naudojami kaip kristi neleidžiantys įtaisai;
    g) elektroninių sudedamųjų dalių turintys elektriniai apsaugos jungikliai.

▼B

VI PRIEDAS

Iš dalies sukomplektuotų mašinų surinkimo instrukcijos

Iš dalies sukomplektuotų mašinų surinkimo instrukcijose turi būti aprašytos sąlygos, kurių būtina laikytis siekiant tinkamai įmontuoti jas į galutines mašinas, kad šios nekeltų pavojaus saugai ir sveikatai.

Surinkimo instrukcijos turi būti parašytos mašinos, į kurią bus įmontuojama iš dalies sukomplektuota mašina, gamintojui ar jo įgaliotam atstovui priimtina oficialia Bendrijos kalba.

▼B

VII PRIEDAS

A. **Mašinos techninė byla**

Šioje dalyje aprašoma techninės bylos sudarymo tvarka. Techninė byla turi įrodyti, kad mašina atitinka šios direktyvos reikalavimus. Ji turi aprėpti mašinos projektavimą, gamybą ir veikimą tokiam įvertinimui reikalinga apimtimi. Techninė byla, išskyrus instrukcijas mašinoms, kurioms taikomos specialios I priedo 1.7.4.1 punkto nuostatos, turi būti sudaryta viena ar daugiau oficialiųjų Bendrijos kalbų.

1. Techninė byla susideda iš:

   a) konstruktorinės bylos, kurioje pateikiami:

      — bendras mašinos aprašymas,

      — mašinos bendrojo vaizdo brėžinys bei valdymo grandinių brėžiniai, taip pat atitinkami aprašymai ir paaiškinimai, būtini mašinos veikimui suprasti,

      — pilnai detalizuoti brėžiniai kartu su skaičiavimų duomenimis, bandymų rezultatais, sertifikatais ir t. t., kurie reikalingi mašinos atitikčiai esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams patikrinti,

      — rizikos įvertinimo dokumentai, įrodantys šios procedūros atlikimą, įskaitant:

         i) mašinai taikomų esminių sveikatos ir saugos reikalavimų sąrašą,

         ii) apsaugos priemonių, įdiegtų nustatytiems pavojams pašalinti arba rizikai sumažinti, aprašymą ir, jei reikia, su mašina susietos liekamosios rizikos nurodymą,

      — taikyti standartai ir kitos techninės specifikacijos, nurodant, kokius esminius sveikatos ir saugos reikalavimus apima šie standartai,

      — techniniai protokolai, pateikiantys bandymų, atliktų gamintojo ar įstaigos, kurią pasirinko gamintojas ar jo įgaliotas atstovas, rezultatus,

      — mašinos instrukcijų kopija,

      — jei reikia, prie mašinos pridėtos iš dalies sukomplektuotos mašinos įmontavimo deklaracija ir tokiai mašinai taikytinos surinkimo instrukcijos,

      — jei reikia, į mašiną įmontuotų mašinų ar kitų produktų EB atitikties deklaracijų kopijos,

      — EB atitikties deklaracijos kopija;

   b) jei gamyba serijinė – vidinių priemonių, kurios bus įgyvendintos tam, kad būtų užtikrinta, jog mašinos ir toliau atitiks šios direktyvos nuostatas.

   Gamintojas turi atlikti būtinus sudedamųjų dalių, armatūros ar sukomplektuotos mašinos tyrimus ir bandymus, kad nuspręstų, ar pagal savo konstrukciją bei pagaminimą ji gali būti saugiai surinkta ir pradėta naudoti. Atitinkami protokolai ir rezultatai įtraukiami į techninę bylą.

2. 1 punkte nurodyta techninė byla valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms turi būti prieinama mažiausiai 10 metų po mašinos pagaminimo datos, o serijinės gamybos atveju – po paskutinio jos vieneto pagaminimo.

   Techninė byla nebūtinai turi būti saugoma Bendrijos teritorijoje, taip pat ji neturi būti nuolat prieinama materialiame pavidale. Tačiau EB atitikties deklaracijoje nurodytas asmuo turi turėti galimybę ją sukomplektuoti ir pateikti per jos sudėtingumą atitinkantį laikotarpį.

   Techninėje byloje neprivalo būti mašinos gamybai naudojamų detalizuotų brėžinių arba kitokios pomazgiams būdingos informacijos, jeigu žinios apie juos nėra būtinos atitikčiai esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams patikrinti.

▼B

3. Techninės bylos, kurios pagrįstai prašo nacionalinės kompetentingos institucijos, nepateikimas gali sudaryti pakankamą pagrindą abejoti atitinkamos mašinos atitiktimi esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

B. **Atitinkama iš dalies sukomplektuotų mašinų techninė dokumentacija**

Šioje dalyje aprašoma atitinkamos techninės dokumentacijos surinkimo tvarka. Dokumentacija turi įrodyti, kurie šios direktyvos reikalavimai yra taikomi ir vykdomi. Ji turi aprėpti iš dalies sukomplektuotos mašinos projektavimą, gamybą ir veikimą ta apimtimi, kuri reikalinga atitikčiai taikomiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams įvertinti. Dokumentacija turi būti sudaryta viena ar daugiau oficialiųjų Bendrijos kalbų.

Dokumentacija susideda iš:

a) konstruktorinės bylos, kurioje pateikiami:

— iš dalies sukomplektuotos mašinos bendrojo vaizdo brėžinys ir valdymo grandinių brėžiniai,

— pilnai detalizuoti brėžiniai kartu su skaičiavimų duomenimis, bandymų rezultatais, sertifikatais ir t. t., kurie reikalingi iš dalies sukomplektuotos mašinos atitikčiai taikomiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams patikrinti,

— rizikos įvertinimo dokumentai, įrodantys šios procedūros atlikimą, įskaitant:

i) taikomų ir vykdomų esminių sveikatos ir saugos reikalavimų sąrašą,

ii) apsaugos priemonių, įdiegtų nustatytiems pavojams pašalinti arba rizikai sumažinti, aprašymą ir, jei reikia, liekamosios rizikos nurodymą,

iii) taikytus standartus ir kitas technines specifikacijas, nurodant, kokius esminius sveikatos ir saugos reikalavimus šie standartai apima,

iv) techninius protokolus, pateikiančius bandymų, atliktų gamintojo ar įstaigos, kurią pasirinko gamintojas ar jo įgaliotas atstovas, rezultatus,

v) iš dalies sukomplektuotos mašinos surinkimo instrukcijos kopiją;

b) jei gamyba serijinė – vidinių priemonių, kurios bus įgyvendintos tam, kad būtų užtikrinta, jog iš dalies sukomplektuotos mašinos ir toliau atitiks taikomus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus.

Gamintojas turi atlikti būtinus sudedamųjų dalių, armatūros ar iš dalies sukomplektuotos mašinos tyrimus ir bandymus, kad nuspręstų, ar pagal savo konstrukciją bei pagaminimą ji gali būti saugiai surinkta ir naudojama. Atitinkami protokolai ir rezultatai įtraukiami į techninę bylą.

Atitinkama techninė dokumentacija valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms paprašius turi būti prieinama mažiausiai 10 metų po iš dalies sukomplektuotos mašinos pagaminimo datos, o serijinės gamybos atveju – po paskutinio jos vieneto pagaminimo. Ji nebūtinai turi būti saugoma Bendrijos teritorijoje, taip pat ji neturi būti nuolat prieinama materialiame pavidale. Tačiau įmontavimo deklaracijoje nurodytas asmuo turi turėti galimybę ją sukomplektuoti ir pateikti atitinkamai institucijai.

Atitinkamos techninės dokumentacijos, kurios pagrįstai prašo nacionalinės kompetentingos institucijos, nepateikimas gali sudaryti pakankamą pagrindą abejoti iš dalies sukomplektuotos mašinos atitiktimi taikomiems ir įvertintiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

▼B

VIII PRIEDAS

Atitikties įvertinimas atliekant mašinų gamybos vidaus patikrą

1. Šiame priede aprašyta procedūra, kuria gamintojas arba jo įgaliotas atstovas, vykdydamas 2 ir 3 punktuose nustatytus įsipareigojimus, užtikrina ir deklaruoja, kad mašina atitinka jai taikomus šios direktyvos reikalavimus.

2. Kiekvienam atitinkamos serijos tipui gamintojas arba jo įgaliotas atstovas sudaro VII priedo A dalyje nurodytą techninę bylą.

3. Gamintojas turi imtis visų būtinų priemonių tam, kad gamybos procesas užtikrintų gaminamos mašinos atitikimą VII priedo A dalyje nurodytai techninei bylai ir šios direktyvos reikalavimams.

▼B

IX PRIEDAS

EB tipo tyrimas

EB tipo tyrimas – tai procedūra, pagal kurią notifikuotoji įstaiga nustato ir pripažįsta, jog IV priede nurodytų mašinų pavyzdinis modelis (toliau – tipas) atitinka šios direktyvos nuostatas.

1. Gamintojas ar jo įgaliotas atstovas kiekvienam tipui turi sudaryti VII priedo A dalyje nurodytą techninę bylą.

2. Paraišką kiekvieno tipo EB tipo tyrimui gamintojas ar jo įgaliotas atstovas paduoda savo pasirinktai notifikuotajai įstaigai.

   Paraiškoje turi būti:

   — gamintojo ir, jei reikia, jo įgalioto atstovo pavadinimas ir adresas,

   — rašytinis pareiškimas, kad paraiška nebuvo paduota kitai notifikuotajai įstaigai,

   — techninė byla.

   Be to, pareiškėjas pateikia notifikuotajai įstaigai tipo pavyzdį. Notifikuotoji įstaiga gali paprašyti papildomų pavyzdžių, jei to reikia pagal bandymų programą.

3. Notifikuotoji įstaiga:

3.1. Išnagrinėja techninę bylą, patikrina, ar mašinos tipas buvo pagamintas pagal ją, ir nustato, kurie elementai buvo suprojektuoti laikantis atitinkamų 7 straipsnio 2 dalyje nurodytų standartų nuostatų ir kurių projektavimas nepagrįstas atitinkamomis tų standartų nuostatomis.

3.2. Jei 7 straipsnio 2 dalyje nurodyti standartai nebuvo taikyti – atlieka arba turi turėti atliktus atitinkamus tyrimus, matavimus ir bandymus, kad būtų nustatyta, ar priimti sprendimai atitinka esminius šios direktyvos sveikatos ir saugos reikalavimus.

3.3. Jei 7 straipsnio 2 dalyje nurodyti darnieji standartai buvo taikomi – atlieka arba turi turėti atliktus atitinkamus tyrimus, matavimus ir bandymus, kad būtų nustatyta, ar šie standartai iš tikrųjų buvo taikyti.

3.4. Susitaria su pareiškėju dėl vietos, kur bus atliekamas tikrinimas, ar tipas buvo pagamintas pagal išnagrinėtą techninę bylą, bei atliekami būtini tyrimai, matavimai ir bandymai.

4. Jei tipas atitinka šios direktyvos nuostatas, notifikuotoji įstaiga pareiškėjui išduoda EB tipo tyrimo sertifikatą. Sertifikate nurodomas gamintojo ir jo įgalioto atstovo pavadinimas bei adresas, patvirtintam tipui identifikuoti reikalingi duomenys, tyrimų išvados bei sąlygos, kurios gali būti taikomos šio sertifikato galiojimui.

   Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas šio sertifikato kopiją, techninę bylą ir visus atitinkamus dokumentus saugo 15 metų nuo sertifikato išdavimo dienos.

5. Jei tipas neatitinka šios direktyvos nuostatų, notifikuotoji įstaiga atsisako pareiškėjui išduoti EB tipo tyrimo sertifikatą ir pateikia savo atsisakymo išsamius motyvus. Apie tai ji praneša pareiškėjui, kitoms notifikuotosioms įstaigoms ir ją notifikavusiai valstybei narei. Turi būti galimybė pateikti skundą.

6. Pareiškėjas notifikuotajai įstaigai, kuri saugo su EB tipo tyrimo sertifikatu susijusią techninę bylą, praneša apie visus patvirtinto tipo pakeitimus. Notifikuotoji įstaiga išnagrinėja šiuos pakeitimus ir po to arba patvirtina esamo EB tipo tyrimo sertifikato galiojimą, arba išduoda naują sertifikatą, jei pakeitimai gali kelti nepasitikėjimą atitiktimi esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams arba numatytomis tipo darbo sąlygomis.

7. Komisija, valstybės narės ir kitos notifikuotosios įstaigos, paprašiusios, gali gauti EB tipo tyrimo sertifikato kopiją. Pateikusios motyvuotą prašymą, Komisija ir valstybės narės gali gauti techninės bylos ir notifikuotosios įstaigos atliktų tyrimų rezultatų kopijas.

8. Bylos ir korespondencija, susijusi su EB tipo tyrimo procedūromis, turi būti parengtos valstybės narės, kurioje yra įsisteigusi notifikuotoji įstaiga,

▼B

oficialia (-iomis) Bendrijos kalba (-omis) arba bet kuria kita oficialia Bendrijos kalba, priimtina notifikuotajai įstaigai.

9. EB tipo tyrimo sertifikato galiojimas:

9.1. Notifikuotoji įstaiga įpareigojama nuolat užtikrinti EB tipo tyrimo sertifikato galiojimą. Ji gamintojui praneša apie visus svarbius pasikeitimus, galinčius turėti įtakos sertifikato galiojimui. Nebegaliojančius sertifikatus notifikuotoji įstaiga atšaukia.

9.2. Atitinkamos mašinos gamintojas įpareigojamas nuolat užtikrinti, kad mašina atitiktų esamą technikos lygį.

9.3. Kas penkeri metai gamintojas turi prašyti notifikuotosios įstaigos peržiūrėti EB tipo tyrimo sertifikato galiojimą.

Jei notifikuotoji įstaiga nustato, kad, atsižvelgiant į esamą technikos lygį, sertifikatas turi likti galioti, ji pratęsia sertifikato galiojimą kitiems penkeriems metams.

Gamintojas ir notifikuotoji įstaiga šio sertifikato, techninės bylos ir visų atitinkamų dokumentų kopijas saugo 15 metų nuo sertifikato išdavimo dienos.

9.4. Jei EB tipo tyrimo sertifikato galiojimas nepratęsiamas, gamintojas atitinkamos mašinos į rinką nebeteikia.

▼B

X PRIEDAS

Visiškas kokybės užtikrinimas

Šiame priede aprašomas IV priede nurodytų mašinų, gaminamų pagal visiško kokybės užtikrinimo sistemą, atitikties įvertinimas. Jame nurodoma tvarka, pagal kurią notifikuotoji įstaiga įvertina ir patvirtina kokybės sistemą ir kontroliuoja jos taikymą.

1. Projektuodamas, gamindamas, atlikdamas galutinį patikrinimą ir bandymus, gamintojas turi naudoti 2 punkte nurodytą patvirtintą kokybės sistemą, taip pat jam turi būti taikoma 3 punkte nurodyta priežiūra.

2. Kokybės sistema

2.1. Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas savo pasirinktai notifikuotajai įstaigai pateikia prašymą jo kokybės sistemai įvertinti.

Prašyme turi būti:

— gamintojo ir, jei reikia, jo įgalioto atstovo pavadinimas ir adresas,

— nurodytos mašinų projektavimo, gamybos, tikrinimo, bandymo ir saugojimo vietos,

— ketinamų gaminti IV priede nurodytų kiekvienos kategorijos mašinų vieno modelio VII priedo A dalyje aprašyta techninė byla,

— kokybės sistemos dokumentacija,

— raštiškas pareiškimas, kad paraiška nebuvo paduota kitai notifikuotajai įstaigai.

2.2. Kokybės sistema turi užtikrinti mašinų atitiktį šios direktyvos nuostatoms. Visi kokybės sistemos elementai, reikalavimai ir nuostatos, kuriuos priima gamintojas, turi būti sistemingai ir iš eilės įforminti dokumentais, rengiant raštu pateikiamas priemones, procedūras ir instrukcijas. Šie kokybės užtikrinimo sistemos dokumentai turi užtikrinti galimybę vienodai interpretuoti procedūrines ir kokybės priemones, pavyzdžiui, kokybės programas, planus, žinynus ir protokolus.

Kokybės užtikrinimo sistemos dokumentuose ypač turi būti pakankamai aprašyti:

— kokybės tikslai, organizacinė struktūra, administracijos įsipareigojimai ir įgaliojimai dėl mašinų projekto ir kokybės,

— techninio projektavimo sąlygos, įskaitant standartus, kurie bus taikomi, ir, jeigu bus laikomasi ne visų 7 straipsnio 2 dalyje nurodytų standartų, priemonės, kurios bus naudojamos siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi esminių šios direktyvos sveikatos ir saugos reikalavimų,

— projektavimo priežiūros ir tikrinimo būdai, procesai ir reguliarūs veiksmai, kurių bus imtasi projektuojant mašinas, kurioms taikoma ši direktyva,

— atitinkami gamybos, kokybės priežiūros ir kokybės užtikrinimo būdai, procesai ir reguliarūs veiksmai, kurių bus imtasi,

— tikrinimai ir bandymai, kurie bus atliekami prieš pradedant gamybą, gaminant ir užbaigus gamybą ir šių tikrinimų bei bandymų atlikimo dažnumas,

— kokybės duomenų įrašai, t. y. patikrinimo ataskaitos, bandymų ir kalibravimo duomenys, ataskaitos apie atitinkamo personalo kvalifikaciją,

— kontrolės priemonės, kuriomis bus užtikrinama, kad būtų laikomasi reikalaujamo projekto ir produkto kokybės, o sistema veiksmingai funkcionuotų.

2.3. Notifikuotoji įstaiga turi įvertinti kokybės sistemą, kad būtų nustatyta, ar ji atitinka 2.2 punkte išdėstytus reikalavimus.

Tie kokybės sistemos elementai, kurie atitinka atitinkamus darniuosius standartus, laikomi atitinkančiais 2.2 punkte nurodytus reikalavimus.

Auditorių grupėje turi būti bent vienas narys, turintis patirties vertinant mašinų technologiją. Į vertinimo procedūrą taip pat įeina patikrinimas gamintojo patalpose. Vertinimo metu auditorių grupė patikrina 2.1 punkto

▼B

antros pastraipos trečioje įtraukoje nurodytas technines bylas, kad užtikrintų jų atitikimą atitinkamiems sveikatos ir saugos reikalavimams.

Apie sprendimą pranešama gamintojui arba jo įgaliotam atstovui. Pranešime turi būti įrašytos tyrimo išvados ir pagrįstas sprendimas dėl įvertinimo. Turi būti galimybė pateikti skundą.

2.4. Gamintojas įsipareigoja vykdyti prievoles, atsirandančias taikant patvirtintą kokybės sistemą, ir užtikrinti, kad ši sistema bus taikoma tinkamai ir veiksmingai.

Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas kokybės sistemą patvirtinusiai notifikuotajai įstaigai praneša apie bet kokius numatomus šios sistemos keitimus.

Notifikuotoji įstaiga įvertina siūlomus pakeitimus ir nusprendžia, ar pakeistoji kokybės užtikrinimo sistema ir toliau atitinka 2.2 punkte nurodytus reikalavimus, ar ją reikia įvertinti iš naujo.

Notifikuotoji įstaiga apie savo sprendimą praneša gamintojui. Pranešime pateikiamos tikrinimo išvados ir motyvuotas sprendimas dėl įvertinimo.

3. Notifikuotosios įstaigos atsakomybe atliekama priežiūra:

3.1. Priežiūros tikslas – įsitikinti, kad gamintojas deramai laikosi įsipareigojimų, numatytų patvirtintoje kokybės užtikrinimo sistemoje.

3.2. Gamintojas notifikuotajai įstaigai sudaro galimybę tikrinimo metu patekti į vietas, kuriose projektuojama, gaminama, atliekamas tikrinimas ir bandymai bei kuriose saugomi gaminiai, bei pateikia jai visą reikalingą informaciją, pavyzdžiui:

— kokybės sistemos dokumentus,

— kokybės duomenų įrašus, numatytus kokybės sistemos dalyje, skirtoje projektavimui, t. y. tyrimų, skaičiavimų, bandymų rezultatus ir t. t.,

— kokybės duomenų įrašus, numatytus kokybės sistemos dalyje, skirtoje gamybai, t. y. tikrinimų ataskaitas, bandymų, kalibravimo duomenis, pranešimus apie atitinkamo personalo kvalifikaciją ir t. t.

3.3. Notifikuotoji įstaiga reguliariai atlieka auditą, kad įsitikintų, ar gamintojas laikosi ir taiko kokybės užtikrinimo sistemą, ir tikrinimo ataskaitą pateikia gamintojui. Periodinio audito dažnumas turi būti toks, kad kas treji metai būtų atliekamas vertinimas iš naujo.

3.4. Be to, notifikuotoji įstaiga gali rengti netikėtus apsilankymus pas gamintoją. Šių papildomų apsilankymų būtinumas ir dažnumas nustatomi pagal notifikuotosios įstaigos tvarkomą apsilankymų kontrolės sistemą. Apsilankymų kontrolės sistemoje ypač atsižvelgiama į šiuos veiksnius:

— ankstesnių priežiūros apsilankymų rezultatus,

— būtinumą kontroliuoti korekcines priemones,

— jei reikia, specialias sąlygas, prisidedančias prie sistemos patvirtinimo,

— žymius gamybos proceso, priemonių ir metodų organizavimo pakeitimus.

Šių apsilankymų metu notifikuotoji institucija, norėdama patikrinti, ar tinkamai veikia kokybės užtikrinimo sistema, jei būtina, gali pati atlikti bandymus arba pasirūpinti, kad jie būtų atlikti. Notifikuotoji įstaiga gamintojui pateikia apsilankymo ataskaitą ir, jeigu buvo atliktas bandymas, bandymo ataskaitą.

4. Gamintojas arba jo įgaliotas atstovas 10 metų nuo paskutinės mašinų pagaminimo dienos turi laikyti ir pateikti nacionalinėms institucijoms:

— 2.1 punkte nurodytus dokumentus,

— notifikuotosios įstaigos sprendimus ir pranešimus, nurodytus 2.4 punkto trečioje ir ketvirtoje pastraipose ir 3.3 bei 3.4 punktuose.

▼B

XI PRIEDAS

Minimalūs kriterijai, į kuriuos valstybės narės privalo atsižvelgti notifikuodamos įstaigas

1. Už tyrimus atsakinga notifikuotoji įstaiga, jos vadovas ir darbuotojai negali būti nei tiriamos mašinos projektuotojai, nei gamintojai, nei asmenys, kurie tiekia arba montuoja mašiną, nei įgalioti šių šalių atstovai. Minėtieji asmenys nei tiesiogiai, nei kaip įgalioti atstovai negali būti susiję nei su mašinų projektavimu, nei su gamyba, nei su realizavimu rinkoje arba eksploatavimu. Tačiau tai neturi trukdyti gamintojui ir notifikuotajai įstaigai keistis technine informacija.

2. Notifikuotosios įstaigos tyrimus atlieka pasitelkusios didžiausius profesinius įgūdžius ir techninę kompetenciją turinčius specialistus, kurie yra laisvi nuo bet kokios įtakos ir skatinimo, ypač finansinio, kad niekas, o ypač asmenys arba grupės, suinteresuotos tyrimo rezultatais, negalėtų paveikti jų sprendimo arba tyrimo rezultatų.

3. Kiekvienai mašinų kategorijai, kuriai ji yra notifikuota, įstaiga privalo turėti personalą, turintį techninių žinių bei pakankamą ir atitinkamą patirtį atitikties įvertinimui atlikti. Ji turi turėti priemones, būtinas su patikrinimu susijusioms techninėms ir administracinėms užduotims tinkamai atlikti; ji taip pat turi turėti galimybę naudotis įranga specialiems patikrinimams atlikti.

4. Už tyrimą atsakingi darbuotojai privalo:

   — būti labai gerai techniškai ir profesionaliai pasirengę,

   — gerai nusimanyti apie savo atliekamus tyrimus bei jiems keliamus reikalavimus ir turėti atitinkamą praktinę tokių tyrimų patirtį,

   — mokėti parengti sertifikatus, protokolus ir ataskaitas atliktiems tyrimams patvirtinti.

5. Turi būti garantuotas už tyrimą atsakingų darbuotojų objektyvumas. Jų atlyginimas nepriklauso nuo atliktų tyrimų kiekio arba nuo tokių tyrimų rezultatų.

6. Notifikuotoji įstaiga draudžiama civilinės atsakomybės draudimu, jeigu jos atsakomybė nėra laiduota valstybės pagal veikiančius įstatymus arba jeigu pati valstybė narė nėra atsakinga už bandymus.

7. Notifikuotosios įstaigos darbuotojai privalo įsipareigoti neatskleisti jokių paslapčių, susijusių su informacija, gaunama atliekant užduotis (išskyrus informaciją, teikiamą tos valstybės, kurioje vykdoma jos veikla, kompetentingoms administravimo institucijoms) pagal šią direktyvą arba bet kurią ją įgyvendinančio nacionalinės teisės akto nuostatą.

8. Notifikuotosios įstaigos dalyvauja koordinavimo veikloje. Jos taip pat tiesiogiai dalyvauja arba joms yra atstovaujama Europos standartizavimo veikloje, arba rūpinasi, kad joms būtų žinomi su atitinkamais standartais susijusi situacija.

9. Valstybės narės gali imtis visų jų nuomone būtinų priemonių užtikrinti, kad notifikuotajai įstaigai baigus savo veiklą, jų klientų bylos būtų perduotos kitai įstaigai arba būtų prieinamos ją notifikavusiai valstybei narei.

▼B

XII PRIEDAS

Atitikmenų lentelė [1]

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
1 straipsnio 1 dalis	1 straipsnio 1 dalis
1 straipsnio 2 dalies a punktas	2 straipsnio a ir b punktai
1 straipsnio 2 dalies b punktas	2 straipsnio c punktas
1 straipsnio 3 dalis	1 straipsnio 2 dalis
1 straipsnio 4 dalis	3 straipsnis
1 straipsnio 5 dalis	–
2 straipsnio 1 dalis	4 straipsnio 1 dalis
2 straipsnio 2 dalis	15 straipsnis
2 straipsnio 3 dalis	6 straipsnio 3 dalis
3 straipsnis	5 straipsnio 1 dalies a punktas
4 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	6 straipsnio 2 dalis
4 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	–
4 straipsnio 3 dalis	–
5 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	7 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	–
5 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	7 straipsnio 2 ir 3 dalys
5 straipsnio 2 dalies paskutinioji pastraipa	–
5 straipsnio 3 dalis	7 straipsnio 4 dalis
6 straipsnio 1 dalis	10 straipsnis
6 straipsnio 2 dalis	22 straipsnis
7 straipsnio 1 dalis	11 straipsnio 1 ir 2 dalys
7 straipsnio 2 dalis	11 straipsnio 3 ir 4 dalys
7 straipsnio 3 dalis	11 straipsnio 4 dalis
7 straipsnio 4 dalis	11 straipsnio 5 dalis
8 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	5 straipsnio 1 dalies e punktas ir 12 straipsnio 1 dalis
8 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	5 straipsnio 1 dalies f punktas
8 straipsnio 2 dalies a punktas	12 straipsnio 2 dalis

[1] Ši lentelė parodo Direktyvos 98/37/EB ir šios direktyvos dalių, kurios susijusios su tuo pačiu dalyku, ryšį. Tačiau susietų dalių turinys nebūtinai yra identiškas.

▼B

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
8 straipsnio 2 dalies b punktas	12 straipsnio 4 dalis
8 straipsnio 2 dalies c punktas	12 straipsnio 3 dalis
8 straipsnio 3 dalis	–
8 straipsnio 4 dalis	–
8 straipsnio 5 dalis	–
8 straipsnio 6 dalis	5 straipsnio 4 dalis
8 straipsnio 7 dalis	–
8 straipsnio 8 dalis	–
9 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	14 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	14 straipsnio 4 dalis
9 straipsnio 2 dalis	14 straipsnio 3 ir 5 dalis
9 straipsnio 3 dalis	14 straipsnio 8 dalis
10 straipsnio 1–3 dalys	16 straipsnio 1–3 dalys
10 straipsnio 4 dalis	17 straipsnis
11 straipsnis	20 straipsnis
12 straipsnis	21 straipsnis
13 straipsnio 1 dalis	26 straipsnio 2 dalis
13 straipsnio 2 dalis	–
14 straipsnis	–
15 straipsnis	28 straipsnis
16 straipsnis	29 straipsnis
I priedo 1 įžanginės pastaba	I priedo Bendrųjų principų 2 punktas
I priedo 2 įžanginės pastaba	I priedo Bendrųjų principų 3 punktas
I priedo 3 įžanginės pastaba	I priedo Bendrųjų principų 4 punktas
I priedo 1 dalis	I priedo 1 dalis
I priedo 1.1 punktas	I priedo 1.1 punktas
I priedo 1.1.1 punktas	I priedo 1.1.1 punktas
I priedo 1.1.2 punktas	I priedo 1.1.2 punktas
I priedo 1.1.2 punkto d papunktis	I priedo 1.1.6 punktas
I priedo 1.1.3 punktas	I priedo 1.1.3 punktas
I priedo 1.1.4 punktas	I priedo 1.1.4 punktas
I priedo 1.1.5 punktas	I priedo 1.1.5 punktas
I priedo 1.2 punktas	I priedo 1.2 punktas

▼B

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
I priedo 1.2.1 punktas	I priedo 1.2.1 punktas
I priedo 1.2.2 punktas	I priedo 1.2.2 punktas
I priedo 1.2.3 punktas	I priedo 1.2.3 punktas
I priedo 1.2.4 punktas	I priedo 1.2.4 punktas
I priedo 1.2.4 punkto 1–3 pastraipos	I priedo 1.2.4.1 punktas
I priedo 1.2.4 punkto 4–6 pastraipos	I priedo 1.2.4.3 punktas
I priedo 1.2.4 punkto 7 pastraipa	I priedo 1.2.4.4 punktas
I priedo 1.2.5 punktas	I priedo 1.2.5 punktas
I priedo 1.2.6 punktas	I priedo 1.2.6 punktas
I priedo 1.2.7 punktas	I priedo 1.2.1 punktas
I priedo 1.2.8 punktas	I priedo 1.1.6 punktas
I priedo 1.3 punktas	I priedo 1.3 punktas
I priedo 1.3.1 punktas	I priedo 1.3.1 punktas
I priedo 1.3.2 punktas	I priedo 1.3.2 punktas
I priedo 1.3.3 punktas	I priedo 1.3.3 punktas
I priedo 1.3.4 punktas	I priedo 1.3.4 punktas
I priedo 1.3.5 punktas	I priedo 1.3.5 punktas
I priedo 1.3.6 punktas	I priedo 1.3.6 punktas
I priedo 1.3.7 punktas	I priedo 1.3.7 punktas
I priedo 1.3.8 punktas	I priedo 1.3.8 punktas
I priedo 1.3.8 A punktas	I priedo 1.3.8.1 punktas
I priedo 1.3.8 B punktas	I priedo 1.3.8.2 punktas
I priedo 1.4 punktas	I priedo 1.4 punktas
I priedo 1.4.1 punktas	I priedo 1.4.1 punktas
I priedo 1.4.2 punktas	I priedo 1.4.2 punktas
I priedo 1.4.2.1 punktas	I priedo 1.4.2.1 punktas
I priedo 1.4.2.2 punktas	I priedo 1.4.2.2 punktas
I priedo 1.4.2.3 punktas	I priedo 1.4.2.3 punktas
I priedo 1.4.3 punktas	I priedo 1.4.3 punktas
I priedo 1.5 punktas	I priedo 1.5 punktas
I priedo 1.5.1 punktas	I priedo 1.5.1 punktas
I priedo 1.5.2 punktas	I priedo 1.5.2 punktas
I priedo 1.5.3 punktas	I priedo 1.5.3 punktas

▼B

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
I priedo 1.5.4 punktas	I priedo 1.5.4 punktas
I priedo 1.5.5 punktas	I priedo 1.5.5 punktas
I priedo 1.5.6 punktas	I priedo 1.5.6 punktas
I priedo 1.5.7 punktas	I priedo 1.5.7 punktas
I priedo 1.5.8 punktas	I priedo 1.5.8 punktas
I priedo 1.5.9 punktas	I priedo 1.5.9 punktas
I priedo 1.5.10 punktas	I priedo 1.5.10 punktas
I priedo 1.5.11 punktas	I priedo 1.5.11 punktas
I priedo 1.5.12 punktas	I priedo 1.5.12 punktas
I priedo 1.5.13 punktas	I priedo 1.5.13 punktas
I priedo 1.5.14 punktas	I priedo 1.5.14 punktas
I priedo 1.5.15 punktas	I priedo 1.5.15 punktas
I priedo 1.6 punktas	I priedo 1.6 punktas
I priedo 1.6.1 punktas	I priedo 1.6.1 punktas
I priedo 1.6.2 punktas	I priedo 1.6.2 punktas
I priedo 1.6.3 punktas	I priedo 1.6.3 punktas
I priedo 1.6.4 punktas	I priedo 1.6.4 punktas
I priedo 1.6.5 punktas	I priedo 1.6.5 punktas
I priedo 1.7 punktas	I priedo 1.7 punktas
I priedo 1.7.0 punktas	I priedo 1.7.1.1 punktas
I priedo 1.7.1 punktas	I priedo 1.7.1.2 punktas
I priedo 1.7.2 punktas	I priedo 1.7.2 punktas
I priedo 1.7.3 punktas	I priedo 1.7.3 punktas
I priedo 1.7.4 punktas	I priedo 1.7.4 punktas
I priedo 1.7.4 punkto b ir h papunkčiai	I priedo 1.7.4.1 punktas
I priedo 1.7.4 punkto a, c, ir e–g papunkčiai	I priedo 1.7.4.2 punktas
I priedo 1.7.4 punkto d papunktis	I priedo 1.7.4.3 punktas
I priedo 2 dalis	I priedo 2 dalis
I priedo 2.1 punktas	I priedo 2.1 punktas
I priedo 2.1 punkto 1 pastraipa	I priedo 2.1.1 punktas
I priedo 2.1 punkto 2 pastraipa	I priedo 2.1.2 punktas
I priedo 2.2 punktas	I priedo 2.2 punktas
I priedo 2.2 punkto 1 pastraipa	I priedo 2.2.1 punktas

▼B

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
I priedo 2.2 punkto 2 pastraipa	I priedo 2.2.1.1 punktas
I priedo 2.3 punktas	I priedo 2.3 punktas
I priedo 3 dalis	I priedo 3 dalis
I priedo 3.1 punktas	I priedo 3.1 punktas
I priedo 3.1.1 punktas	I priedo 3.1.1 punktas
I priedo 3.1.2 punktas	I priedo 1.1.4 punktas
I priedo 3.1.3 punktas	I priedo 1.1.5 punktas
I priedo 3.2 punktas	I priedo 3.2 punktas
I priedo 3.2.1 punktas	I priedo 1.1.7 ir 3.2.1 punktas
I priedo 3.2.2 punktas	I priedo 1.1.8 ir 3.2.2 punktas
I priedo 3.2.3 punktas	I priedo 3.2.3 punktas
I priedo 3.3 punktas	I priedo 3.3 punktas
I priedo 3.3.1 punktas	I priedo 3.3.1 punktas
I priedo 3.3.2 punktas	I priedo 3.3.2 punktas
I priedo 3.3.3 punktas	I priedo 3.3.3 punktas
I priedo 3.3.4 punktas	I priedo 3.3.4 punktas
I priedo 3.3.5 punktas	I priedo 3.3.5 punktas
I priedo 3.4 punktas	I priedo 3.4 punktas
I priedo 3.4.1 punkto 1 pastraipa	I priedo 1.3.9 punktas
I priedo 3.4.1 punkto 2 pastraipa	I priedo 3.4.1 punktas
I priedo 3.4.2 punktas	I priedo 1.3.2 punktas
I priedo 3.4.3 punktas	I priedo 3.4.3 punktas
I priedo 3.4.4 punktas	I priedo 3.4.4 punktas
I priedo 3.4.5 punktas	I priedo 3.4.5 punktas
I priedo 3.4.6 punktas	I priedo 3.4.6 punktas
I priedo 3.4.7 punktas	I priedo 3.4.7 punktas
I priedo 3.4.8 punktas	I priedo 3.4.2 punktas
I priedo 3.5 punktas	I priedo 3.5 punktas
I priedo 3.5.1 punktas	I priedo 3.5.1 punktas
I priedo 3.5.2 punktas	I priedo 3.5.2 punktas
I priedo 3.5.3 punktas	I priedo 3.5.3 punktas
I priedo 3.6 punktas	I priedo 3.6 punktas
I priedo 3.6.1 punktas	I priedo 3.6.1 punktas

▼B

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
I priedo 3.6.2 punktas	I priedo 3.6.2 punktas
I priedo 3.6.3 punktas	I priedo 3.6.3 punktas
I priedo 3.6.3 punkto a papunktis	I priedo 3.6.3.1 punktas
I priedo 3.6.3 punkto b papunktis	I priedo 3.6.3.2 punktas
I priedo 4 dalis	I priedo 4 dalis
I priedo 4.1 punktas	I priedo 4.1 punktas
I priedo 4.1.1 punktas	I priedo 4.1.1 punktas
I priedo 4.1.2 punktas	I priedo 4.1.2 punktas
I priedo 4.1.2.1 punktas	I priedo 4.1.2.1 punktas
I priedo 4.1.2.2 punktas	I priedo 4.1.2.2 punktas
I priedo 4.1.2.3 punktas	I priedo 4.1.2.3 punktas
I priedo 4.1.2.4 punktas	I priedo 4.1.2.4 punktas
I priedo 4.1.2.5 punktas	I priedo 4.1.2.5 punktas
I priedo 4.1.2.6 punktas	I priedo 4.1.2.6 punktas
I priedo 4.1.2.7 punktas	I priedo 4.1.2.7 punktas
I priedo 4.1.2.8 punktas	I priedo 1.5.16 punktas
I priedo 4.2 punktas	I priedo 4.2 punktas
I priedo 4.2.1 punktas	–
I priedo 4.2.1.1 punktas	I priedo 1.1.7 punktas
I priedo 4.2.1.2 punktas	I priedo 1.1.8 punktas
I priedo 4.2.1.3 punktas	I priedo 4.2.1 punktas
I priedo 4.2.1.4 punktas	I priedo 4.2.2 punktas
I priedo 4.2.2 punktas	I priedo 4.2.3 punktas
I priedo 4.2.3 punktas	I priedo 4.1.2.7 ir 4.1.2.8.2 punktas
I priedo 4.2.4 punktas	I priedo 4.1.3 punktas
I priedo 4.3 punktas	I priedo 4.3 punktas
I priedo 4.3.1 punktas	I priedo 4.3.1 punktas
I priedo 4.3.2 punktas	I priedo 4.3.2 punktas
I priedo 4.3.3 punktas	I priedo 4.3.3 punktas
I priedo 4.4 punktas	I priedo 4.4 punktas
I priedo 4.4.1 punktas	I priedo 4.4.1 punktas
I priedo 4.4.2 punktas	I priedo 4.4.2 punktas
I priedo 5 dalis	I priedo 5 dalis

▼B

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
I priedo 5.1 punktas	I priedo 5.1 punktas
I priedo 5.2 punktas	I priedo 5.2 punktas
I priedo 5.3 punktas	–
I priedo 5.4 punktas	I priedo 5.3 punktas
I priedo 5.5 punktas	I priedo 5.4 punktas
I priedo 5.6 punktas	I priedo 5.5 punktas
I priedo 5.7 punktas	I priedo 5.6 punktas
I priedo 6 dalis	I priedo 6 dalis
I priedo 6.1 punktas	I priedo 6.1 punktas
I priedo 6.1.1 punktas	I priedo 4.1.1 punkto g papunktis
I priedo 6.1.2 punktas	I priedo 6.1.1 punktas
I priedo 6.1.3 punktas	I priedo 6.1.2 punktas
I priedo 6.2 punktas	I priedo 6.2 punktas
I priedo 6.2.1 punktas	I priedo 6.2 punktas
I priedo 6.2.2 punktas	I priedo 6.2 punktas
I priedo 6.2.3 punktas	I priedo 6.3.1 punktas
I priedo 6.3 punktas	I priedo 6.3.2 punktas
I priedo 6.3.1 punktas	I priedo 6.3.2 punkto 3 pastraipa
I priedo 6.3.2 punktas	I priedo 6.3.2 punkto 4 pastraipa
I priedo 6.3.3 punktas	I priedo 6.3.2 punkto 1 pastraipa
I priedo 6.4.1 punktas	I priedo 4.1.2.1, 4.1.2.3 ir 6.1.1 punktas
I priedo 6.4.2 punktas	I priedo 6.3.1 punktas
I priedo 6.5 punktas	I priedo 6.5 punktas
II priedo A ir B dalys	II priedo 1 dalies A skirsnis
II priedo C dalis	–
III priedas	III priedas
IV priedo A.1 dalis(1.1.–1.4)	IV priedo 1 punktas (1.1.–1.4)
IV priedo A.2 dalis	IV priedo 2 punktas
IV priedo A.3 dalis	IV priedo 3 punktas
IV priedo A.4 dalis	IV priedo 4 punktas (4.1–4.2)
IV priedo A.5 dalis	IV priedo 5 punktas
IV priedo A.6 dalis	IV priedo 6 punktas
IV priedo A.7 dalis	IV priedo 7 punktas

▼B

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
IV priedo A.8 dalis	IV priedo 8 punktas
IV priedo A.9 dalis	IV priedo 9 punktas
IV priedo A.10 dalis	IV priedo 10 punktas
IV priedo A.11 dalis	IV priedo 11 punktas
IV priedo A.12 dalis (pirma ir antra įtraukos)	IV priedo 12 punktas (12.1 ir 12.2)
IV priedo A.12 dalis (trečia įtrauka)	–
IV priedo A.13 dalis	IV priedo 13 punktas
IV priedo A.14 dalies pirma pastraipa	IV priedo 15 punktas
IV priedo A.14 dalies antra pastraipa	IV priedo 14 punktas
IV priedo A.15 dalis	IV priedo 16 punktas
IV priedo A.16 dalis	IV priedo 17 punktas
IV priedo A.17 dalis	–
IV priedo B.1 dalis	IV priedo 19 punktas
IV priedo B.2 dalis	IV priedo 21 punktas
IV priedo B.3 dalis	IV priedo 20 punktas
IV priedo B.4 dalis	IV priedo 22 punktas
IV priedo B.5 dalis	IV priedo 23 punktas
V priedo 1 punktas	–
V priedo 2 punktas	–
V priedo 3 punkto pirmos pastraipos a papunktis	VII priedo A dalies 1 punkto pirmos pastraipos a papunktis
V priedo 3 punkto pirmos pastraipos b papunktis	VII priedo A dalies 1 punkto pirmos pastraipos b papunktis
V priedo 3 punkto antra pastraipa	VII priedo A dalies 1 punkto antra pastraipa
V priedo 3 punkto trečia pastraipa	VII priedo A dalies 3 punktas
V priedo 4 punkto a papunktis	VII priedo A dalies 2 punkto antra ir trečia pastraipa
V priedo 4 punkto b papunktis	VII priedo A dalies 2 punkto pirma pastraipa
V priedo 4 punkto c papunktis	VII priedo A dalies įvadas
VI priedo 1 punktas	IX priedo įvadas
VI priedo 2 punktas	IX priedo 1 ir 2 punktai
VI priedo 3 punktas	IX priedo 3 punktas
VI priedo 4 punkto pirma pastraipa	IX priedo 4 punkto pirma pastraipa
VI priedo 4 punkto antra pastraipa	IX priedo 7 punktas
VI priedo 5 punktas	IX priedo 6 punktas

▼B

Direktyva 98/37/EB	Ši direktyva
VI priedo 6 punkto pirmasis sakinys	IX priedo 5 punktas
VI priedo 6 punkto antrasis ir trečiasis sakinys	14 straipsnio 6 dalis
VI priedo 7 punktas	IX priedo 8 punktas
VII priedo 1 punktas	XI priedo 1 punktas
VII priedo 2 punktas	XI priedo 2 punktas
VII priedo 3 punktas	XI priedo 3 punktas
VII priedo 4 punktas	XI priedo 4 punktas
VII priedo 5 punktas	XI priedo 5 punktas
VII priedo 6 punktas	XI priedo 6 punktas
VII priedo 7 punktas	XI priedo 7 punktas
VIII priedas	–
IX priedas	–